

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2014

Bc. Marie Liprtová

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

**Sémiotika a média (Analýza prostředků užívaných při
předávání zpravodajství v různých typech médií)**

Bc. Marie Liprtová

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra filozofie

Studijní program Humanitní studia

Studijní obor Teorie a filozofie komunikace

Diplomová práce

**Sémiotika a média (Analýza prostředků užívaných při
předávání zpravodajství v různých typech médií)**

Bc. Marie Liprtová

Vedoucí práce:

prof. PhDr. Jarmila Doubravová, Csc.

Katedra filozofie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, 15. dubna 2014

.....

Chtěla bych touto cestou poděkovat paní prof. PhDr. Jarmile Doubravové, Csc. za nápomocné vedení při psaní této práce a za podnětné připomínky. Rovněž bych chtěla vyjádřit dík svým rodičům, Jaroslavě Liptové a Josefu Liptovi, kteří mě po celou dobu mého studia podporovali nejen ve školních aktivitách, ale umožnili mi naložit s životem dle mého přesvědčení. Speciální dík pak patří zejména mému otci, který mi velmi pomohl s výběrem a technickým zpracováním zpráv do této práce.

Obsah

1 ÚVOD	1
2 TEORETICKÁ ČÁST	3
2.1 Typologie médií.....	3
2.2 Žurnalistika a zpravodajství.....	12
2.3 Metody výzkumu mediálních sdělení.....	22
2.4 Rozdíly mezi psaným slovem, mluveným slovem, obrazem a další užívané prostředky.....	29
3 PRAKTICKÝ VÝZKUM	33
3.1 První zpráva – Politicky významná událost.....	33
3.1.1 Tisková média.....	33
3.1.2 Rozhlas.....	41
3.1.3 Televize.....	43
3.2 Druhá zpráva – Kriminální případ.....	49
3.2.1 Tisková média.....	49
3.2.2 Rozhlas.....	57
3.2.3 Televize.....	58
3.3 Třetí zpráva – Zpráva z kulturního dění.....	65
3.3.1 Tisková média.....	65
3.3.2 Rozhlas.....	74
3.3.3 Televize.....	75
4 REFLEXE VÝZKUMU A ZOBECNĚNÍ VÝSLEDKŮ.....	79

5	ZÁVĚR	85
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	88
	6.1 Použitá literatura	88
	6.2 Použité prameny	90
7	SUMMARY	93

1 ÚVOD

Cílem této práce je analyzovat prostředky, které jsou užívány v médiích při předávání zpravodajství, a následně porovnat prostředky z tiskovým médií, z rozhlasových stanic a z televizí. Právě zjištění užitých mediálních prostředků a rozdílů mezi nimi a jejich jasné formulování bude závěrem celé práce. Výsledky a závěry této práce by mohly napomoci jak novinářům, tak i příjemcům zpravodajství k tomu, aby si uvědomili nejen to, jak je zpráva vystavěna, ale zejména prostředky, které jsou jejími stavebními kameny. Právě tyto prostředky dodávají zprávám jejich charakter a míru působivosti na příjemce a liší se dle tématu zprávy a zejména dle typu média, které zprávu zprostředkovává. Rovněž se odlišují dle toho, zda jsou použity v seriózním či v bulvárním zpravodajství.

Práce bude rozdělena do tří částí, což bude reprezentováno třemi kapitolami. První kapitola, Teoretická část, si klade za cíl poskytnout teoretický základ pro následný výzkum. Bude rozdělena na podkapitoly, z nichž každá by měla poskytnout jiný pohled na média či zkoumané prostředky. Bude zde uvedena typologie médií, dále pak bude vysvětleno, jakou roli v médiích hraje zpravodajství, jakou má dnes podobu a jak je možné na něj nahlížet. V této části budou popsány i metody, které je možné k výzkumu mediálních sdělení použít, se zvláštním důrazem na ty metody, které budou využívány v další části. Nakonec bude představena řada prostředků, které jsou při předávání zpravodajství využívány v různých typech médií, zejména pak psaného slova, mluveného slova a obrazu.

Druhá část je zastoupená kapitolou Praktický výzkum. Jak již název napovídá, v této třetině přijde na řadu samotný výzkum. Výzkum bude probíhat na trojici událostí. Zprávy o každé z nich budou vyhledány alespoň ve třech zástupcích každého z jednoho typu médií, tedy alespoň ve třech tiskových médiích, ve třech rádiích a na třech televizních stanicích. První zpráva se bude týkat horkého politického tématu, které náhle zahýbalo celým světem a také Českou republikou. Druhá zpráva se bude rovněž zabývat velmi dramatickou událostí a to soudem vztahujícím se k tragickému zločinu, tedy něčím, co vyvolá u lidí emocionální reakci. Třetí a poslední zpráva se pak bude zabývat kulturní akcí, čili tím, co je na rozdíl od dvou předchozích známo dlouho dopředu a je to netrpělivě očekáváno. Druhá a třetí zpráva budou vybrány z dění v České republice, u první by to vzhledem k současné poměrně klidné situaci na

politické scéně nebyla nejlepší volba, tudíž první bude součástí celosvětově významných událostí.¹

Třetí kapitola s názvem „Reflexe výzkumu a zobecnění výsledků“ poskytne závěrečný souhrn výstupů celého výzkumu. V této části budou prezentovány všechny výsledky, k nimž se dospěje v průběhu předchozí kapitoly. Budou shrnuty do přehlednější podoby a srovnány s teoriemi, které zpracovávají mediální prostředky či s nimi jinak pracují. Tyto teorie budou představeny v rámci teoretické části.

V přílohách budou k dispozici všechny zprávy, se kterými se bude pracovat ve druhé kapitole této práce. Tiskové zprávy budou naskenovány a zároveň budou spolu s rozhlasovými a televizními zprávami přiložené na DVD disku v elektronické podobě. Rozhlasové zprávy budou dostupné v .mp3 formátu, televizní budou nahrány ve formátu .avi. Tiskové zprávy pak ve formátu .pdf a .jpg.

Při zpracování této práce bude využita sběrná metoda, a to ke shromáždění všech zpráv, které budou dále analyzovány. Rovněž bude využita při sesbírání informací k teoretickému přehledu, na němž bude dále zakládán výzkum. Popisná, čili deskriptivní metoda bude součástí výzkumu, neboť části zpráv a jednotlivé prvky a prostředky bude třeba popsat. Sémiotická analýza bude tvořit jádro celého výzkumu a bude doplněna o narativní analýzu a obrazovou analýzu. Prostředky, které budou objeveny během druhé kapitoly, budou následně zpracovány pomocí komparativní neboli srovnávací metody.

¹ Tato práce vznikala před a na počátku března 2014.

2 TEORETICKÁ ČÁST

Tato část by měla sloužit jako základ, na kterém bude dále vystaven výzkum vybraných zpráv o třech událostech. Poskytne teoretické informace, které by měly umožnit náhled na to, jak lze média analyzovat. Zároveň zde bude představeno zpravodajství, jakým způsobem jej média předávají a jaký má účinek na příjemce. Též bude v této části předvedena metodika užívaná ke zkoumání mediálních sdělení. A nakonec, leč v neposlední řadě, bude jedna podkapitola věnovaná prostředkům, které jsou ve zpravodajství využívány, rozdílům mezi nimi a rozdílům v jejich účinku na příjemce.

2.1 Typologie médií

Prvotní význam slova médium je prostředník, tedy někdo nebo něco, co předává určitou věc či informaci od někoho k někomu. Dnes je tento význam všeobecně zúžen na prostředky masové komunikace, konkrétně na technické prostředky i příslušné instituce². Většinová populace si pod slovem médium představí dokonce jen noviny, rozhlas, televizi a internet. Přesto médiem může být i jazyk, obyčejný papír, posel nebo třeba peníze³.

Nicméně tato práce se soustředí na média, která slouží jako prostředky masové komunikace, protože jejím primárním cílem je zjistit, jak se liší prostředky užívané při předávání zpravodajství. Taková média jsou v díle Denise McQuaila rozdělena na tištěná média, vysílací média (broadcasting), film, hudební nahrávky a nová média.

Tištěná média přišla samozřejmě historicky první a to s vynálezem knihtisku. Již před Guttenbergovým objevem existoval tisk a to pomocí dřevorytů, ale takovéto tiskoviny byly brány jen jako spotřební zboží.⁴ Navíc to byl podstatně složitější a neohrabanější způsob. Prvními tištěnými a zachovanými médii tak byly knihy. „Na počátku středověku nebyla kniha považována za prostředek komunikace. Byla spíše úložištěm moudrosti a vědomostí a zejména posvátných a náboženských textů, jež bylo nutné uchovat v neporušené podobě.“⁵ Až později s knihtiskem došlo k zesvětštění knih i vědění. A zejména k využití tištěných materiálů (např. letáků, pamfletů či různých

² MUSIL, J. *Elektronická média v informační společnosti*, s. 23.

³ McLUHAN, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*, s. 32.

⁴ Tamtéž, s. 171 – 172.

⁵ McQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*, s. 37.

provolání) jako nositelů informací. To zcela jednoznačně vedlo ke vzniku mediálních institucí.⁶ V podstatě základní funkcí tisku je „ukládání informací a usnadňování jejich pohybu“.⁷

V 17. století se z letáků a pamfletů vyvinuly noviny. „Prvotní noviny se vyznačovaly periodicitou, komerční podstatou (byly volně k prodeji), mnohostranným využitím (sloužily k informování, zaznamenávání, inzerování, k rozptýlení i šíření klepů) a veřejným čili otevřeným charakterem.“⁸ Od té doby noviny prošly důležitým vývojem a pomohly ustanovit zcela novou literární, sociální i kulturní formu⁹, která se dodnes promítá i do ostatních masových médií. Samotné noviny lze však pokládat za masové médium až s nástupem vlivu na širší populaci, který získaly ve 20. století.¹⁰ „Kniha je soukromou konfesní formou, poskytující „názor“. Tisk je skupinovou konfesní formou, která umožňuje účast společenství.“¹¹

Noviny je možné rozdělit na politický a stranický tisk, seriózní tisk a bulvární tisk. Politický a stranický tisk již takřka vymizel, přesto dříve to byla zcela běžná forma žurnalistiky. „Představa, že by žurnalistika měla být politicky neutrální, nestranná, profesionální, dokonce „objektivní“, se objevila až ve dvacátém století.“¹² Seriózní tisk se rozvinul na konci 19. století a to díky velmi liberálnímu politickému vývoji společnosti a zejména díky zrušení cenzury. „Hlavními rysy nového seriózního (prestižního) či „elitního“ tisku, jenž se v uvedeném období ustavil, se staly: formální nezávislost státu a jakýchkoli formálně uplatnitelných zájmů, uznání novin jako významné instituce politického a společenského života (zvláště jako samozvaného tvůrce mínění a hlasatele „národních“ zájmů), vysoce vyvinutý smysl pro společenskou a etickou odpovědnost a vývoj novinářské profese jako „objektivního“ zpravování o událostech.“¹³ Bulvární tisk si jako hlavní cíl klade zaujmout opravdu masy. Čtenářům předkládá „dramatickým a senzacechtivým způsobem“¹⁴ zcela obyčejné lidské příběhy. Důležitým podtypem tisku je pak místní a regionální tisk, který může mít celou řadu různých podob, proto je obtížné ho jednoznačně charakterizovat.

⁶ McQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*, s. 38.

⁷ McLUHAN, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*, s. 171.

⁸ McQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*, s. 39.

⁹ Tamtéž, s. 40.

¹⁰ Tamtéž, s. 41.

¹¹ McLUHAN, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*, s. 216.

¹² McCHESNEY, R. W. *Problém médií. Jak uvažovat o dnešních médiích*, s. 9.

¹³ McQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*, s. 42.

¹⁴ Tamtéž, s. 43.

Tištěná média zahrnují i mnoho dalších, jako například letáky, divadelní hry, mapy, hudební záznamy a zejména časopisy: tak jako noviny, vycházejí i ony periodicky (jedná se o týdeníky, čtrnáctidenníky, měsíčníky, čtvrtletníky apod.) a mají masový charakter.¹⁵ Přesto se výrazně odlišují v tom, že se zaměřují na určitou vymezenou skupinu čtenářů, ať už je spojuje určitý zájem či příslušnost k určité sociální skupině.

Zcela odlišným typem média je potom film. Převratný však byl svou technologickou stránkou, co se obsahu i funkce týče, nenabídl v podstatě nic nového.¹⁶ Dokumentární filmy byly prvními filmy vůbec, jejich účelem bylo zaznamenat skutečnost před kamerou.¹⁷ Později přišel film zábavný a film umělecký. „Filmu jako umění předcházelo divadlo, literatura, výtvarnictví nebo hudba. Nutně musel stavět na základech, vyvěrajících z celé dosavadní kultury.“¹⁸ Film je prakticky sled fotografií, přesto díky tomu, že je doprovázen i zvukem má zcela výjimečné postavení a je i odlišně vnímán příjemcem.¹⁹ Postupem času se nevyhnutelně utvořila vlastní řeč filmu. „Důležitou roli proto hraje ve filmovém jazyce nejen prostý sled záběrů, ale i jejich obsah a hodnota, složka obrazová, zvuková, skladební, úprava filmového obrazu technickou cestou a konečně i samotný herec.“²⁰

V dnešní době filmy již přestávají být masovým médiem, protože se z kin přesunuly na televizi, různé videonosiče, ať se již jedná o VHS, DVD či BD, a ve velké míře rovněž na internet. Sledování filmů se proto stává záležitostí mnohem soukromější. Zároveň to však také přináší závislost filmu na jiných médiích, zejména na televizi. To v konečném důsledku vede k tomu, že film se nakonec skrze ostatní média stává významným spolutvůrcem masové kultury.²¹

Vysílací média (broadcasting), která Denis McQuail popisuje v jedné společné kapitole, zahrnují rozhlas a televizi. Je možné mezi nimi najít řadu paralel, z nichž patrně nejvýznamnější je ta skutečnost, že se v obou případech jedná o média, která

¹⁵ McQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*, s. 43.

¹⁶ Tamtéž, s. 44.

¹⁷ ŠTROBLOVÁ, S. *Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa. Filmová a televizní dramaturgie a programová skladba*, s. 52.

¹⁸ Tamtéž, s. 53.

¹⁹ WITTLICH, F. *Fotografie – přímý svědek?!*, s. 109.

²⁰ ŠTROBLOVÁ, S. *Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa. Filmová a televizní dramaturgie a programová skladba*, s. 53.

²¹ McQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*, s. 45, 46.

vznikla bez obsahu, jen jako forma.²² „Obě média si tedy musela obsahy vypůjčit od již existujících médií – a jejich nejoblíbenější obsahy jsou proto odvozené: filmy, hudba, příběhy, zprávy i sport.“²³ Obě tato média jsou v České republice korigována zákonem. Fungování rozhlasu bylo zákonem poprvé upraveno roku 1929 ve sbírce zákonů 120/1929 Sb.z. a n., Mezinárodní radiotelegrafní smlouva a k ní příslušný Všeobecný řád a Dodatkový řád.²⁴ Obě média jsou zákonem souvisle upravována až od roku 1950, kdy byla jejich právní úprava shrnuta v zákonu č. 72/1950 Sb., o telekomunikacích.²⁵

Rozhlas přišel jako historicky první z těchto dvou médií. Rozhlas byl prvním médiem, které lidi dokázalo skutečně vtáhnout. Zároveň se stalo jakýmsi doplňkem každodenních činností lidí, zejména mladé generace.²⁶ Rozhlas totiž lidi ovlivňuje na intimní úrovni, jeho poslech je ryze osobním zážitkem.²⁷

Ačkoli by se dalo předpokládat, že rozhlas začne s příchodem televize upadat, není tomu tak. Rozhlas se totiž naučil své odlišnosti od televize využít a učinit z ní výhodu. „Jedním z hlavních účinků televize na rozhlas byla transformace rozhlasu ze zábavního média do jakési informační nervové soustavy.“²⁸ „Vlastně je pravda, že od nástupu televize rozhlas vzkvétá, i když už nemá tak početnou posluchačskou obec jako v dobách své největší slávy ve čtyřicátých letech minulého století.“²⁹

Nespornou výhodou televize je, že poskytuje audiovizuální obsah, tedy velmi komplexní zážitek. Navíc mívá velmi rozmanitý program sestavený tak, aby zasáhla co nejširší skupinu diváků. V první řadě je považována za zábavní médium³⁰, přesto má velkou moc a schopnost ovlivňovat jak diváky, tak i historické události.³¹ Televize je totiž mnoha lidmi považována za jakéhosi univerzálního zprostředkovatele informací, většina lidí čerpá své povědomí o dění ve světě právě z ní. Rovněž politici využívají televizi jako ideální prostředek pro komunikaci s občany.³² Díky možnosti diváků

²² McQUAIL. D. *Úvod do teorie masové komunikace*, s. 46.

²³ Tamtéž, s. 46.

²⁴ Kolektiv autorů. *Dějiny českých médií v datech*, s. 355.

²⁵ Tamtéž, s. 388.

²⁶ McLUHAN, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*, s. 311.

²⁷ Tamtéž, s. 312.

²⁸ Tamtéž, s. 311.

²⁹ McQUAIL. D. *Úvod do teorie masové komunikace*, s. 48.

³⁰ Tamtéž, s. 47.

³¹ ŠTROBLOVÁ. S. *Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa. Filmová a televizní dramaturgie a programová skladba*, s. 92.

³² McQUAIL. D. *Úvod do teorie masové komunikace*, s. 47.

participovat na dění, nejen politickém, televize mnoho společností zchladila, v opozici k rozhlasu, který dokonce Marshall McLuhan nazval „médiem zuřivosti“³³

Toto všechno propůjčuje televizi nejen již zmíněnou moc, ale též velkou důvěryhodnost. Tu ještě navíc podporuje i skutečnost, že zrak je smysl, kterému uvěříme nejspíše. To je velmi dobře zřejmé na známém úsloví: Uvidět znamená uvěřit (v angličtině je možné nalézt verzi: Seeing is believing).

Televize je velmi zajímavá zejména tím, že na rozdíl kupříkladu od tisku sleduje procesy, ne konečný výsledek. Navíc poskytuje divákům ještě hlubší vtažení do děje než rozhlas.³⁴ Významnou odlišností od rozhlasu je pak skutečnost, že televize má spíše kolektivní charakter.³⁵ Stala se v mnoha rodinách i jiných, třeba pracovních, kolektivech námětem k hovoru.

Dalším masovým médiem, které uvádí McQuail ve svém přehledu, jsou hudební nahrávky. Oblast, jak sám říká nepřilíh dobře zmapovaná, protože doposud není zřejmé, jak přesně ovlivňuje masy. Přestože již od konce 19. století se hudba začala zaznamenávat pomocí fonografu, dodnes není nahrávaná a reprodukováná hudba pojmenovaná žádným souhrnným pojmem, i když byla snaha zavést pojem fonogram.³⁶ Hudba je od 60. let 20. století zaměřená převážně na mladší generaci.³⁷ Kromě toho, že hudba slouží lidem pro zábavu i jako nositelka určitých hodnot³⁸ a postojů, je i součástí filmové tvorby. Ve filmech umožňuje navodit odpovídající atmosféru a adekvátním způsobem dokreslit děj.

Nová média jsou založena na moderních technologiích a interaktivitě, která je u tradičních masových médií zcela nezvyklá.³⁹ „Masová komunikace se v mnoha ohledech stala méně masovou a méně centralizovanou.“⁴⁰ Hlavním novým médiem je samozřejmě internet, masové médium, které je pro dnešní dobu zcela klíčové a určující.

³³ McLUHAN, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*, s. 323.

³⁴ Tamtéž, s. 322.

³⁵ Tamtéž, s. 320.

³⁶ McQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*, s. 48.

³⁷ Tamtéž, s. 49.

³⁸ Tamtéž, s. 50.

³⁹ Tamtéž, s. 51.

⁴⁰ Tamtéž, s. 51.

Internet je počítačová síť bez centra, která dnes propojuje drtivou většinu počítačů po celém světě, tedy jeho podstatou je organizační řešení⁴¹. „Internet jako takový nikde neexistuje jako právnická osoba a není podřízen žádné národní legislativě ani souboru nařízení.“⁴² Umožňuje lidem získávat informace, i je předávat dál. Není proto typickým masovým médiem, protože uživatelé sami mají možnost vytvářet obsah. Navíc jako celek si neklade žádný nárok na objektivitu.

Internet v sobě zahrnuje řadu dalších dílčích médií, jako jsou například sociální sítě, ale i média, která běžně fungují i bez něj. Na internetu je možné najít jak novinové zpravodajství a různě zaměřené časopisy, tak i rádiové stanice a vysílání televize. Zároveň je běžné, že se na internetu stírají rozdíly mezi různými typy médií. Internetové noviny běžně kromě fotografií zahrnují i videa, na webových stránkách rádií je možné najít i záběry přímo ze studia a také, stejně jako na internetových stránkách televizních stanic, novinové články.

Médium, které Denis McQuail ve svém přehledu zcela vynechal, je fotografie. Není to sice typické masové médium, ale přesto je nezbytně nutné ho zmínit. Rodinná fotografie se rozhodně nedá považovat za něco, co zasáhne širší populaci. Fotografie jako masové médium funguje, je-li využita v novinách, televizi či na internetu a dokonce i na sociálních sítích. Právě ty zapříčiňují šíření i takových fotografií, které byly dříve považovány za soukromé.

Fotografie, která se zrodila na počátku 19. století⁴³, se stala nedílnou součástí lidského života a zasáhla prakticky všechny jeho oblasti. Vznikaly rodinné fotografie, které byly dostupnější a přesnější než portréty. Celkově se zdálo, že malíři budou fotografií připraveni o práci, protože je mnohem věrnější, fotografie byla dokonce přirovnávána k otisku přírody či zmrazenému zrcadlovému odrazu⁴⁴. Snad také proto se malíři přestali o realismus snažit a snad i tato skutečnost mohla vést – podle některých autorů – ke vzniku avantgardního umění.⁴⁵ Problém postihl i spisovatele, neboť ti též nechtěli popisovat, co se lidé dověděli právě z fotografií či tisku a jiných médií.⁴⁶ Fotografie zasáhla i do vědeckého světa, protože pouhé slovní popisy i kresby nebyly příliš přesné. „Většinu vědeckých oborů už od jejich vzniku velmi omezoval nedostatek

⁴¹ MUSIL, J. *Elektronická média v informační společnosti*, s. 158.

⁴² McQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*, s. 52.

⁴³ TRNKOVÁ, P. *Fotografie po dějinách umělecké fotografie*, s. 93.

⁴⁴ WITTLICH, F. *Fotografie – přímý svědek?!*, s. 21.

⁴⁵ LYOTARD, J. F. *O postmodernismu*, s. 20 a 21.

⁴⁶ McLuhan, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*, s. 205 – 206.

adekvátních neverbálních prostředků přenosu informací.“⁴⁷ „Od počátku představovala fotografie pro mnohé [...] nikoli pouze nástroj *ve službách vědy, techniky a umění*, ale autonomní plnohodnotný tvůrčí prostředek.“⁴⁸

Fotografie byla zcela nový úkaz nejen ve své názornosti, ale i v rychlosti, s jakou se dala pořídit. „Jednou ze specifických vlastností fotografie je, že na rozdíl od televizní kamery časově izoluje jednotlivé momenty.“⁴⁹ Zachycený moment poté reprodukuje donekonečna, opakuje jej pokaždé, když se na fotografii někdo dívá.⁵⁰ Umožňuje zachovat určitou pozici, gesto či výraz a také strukturu. Kromě toho i svým specifickým způsobem zachovává čas, každý snímek tak obsahuje vlastně dvě časové roviny – „toto bude a toto bylo“.⁵¹ Svou podstatou se hodí k vyjádření jak kolektivnímu, tak individuálnímu.⁵² „Fotografie je, doslova, psaní světlem.“⁵³

První typ fotografie, který vznikl a dlouho byl považován za jediný pravdivý, je fotografie přímá. Inscenovaná fotografie přišla až později a byla dlouho přijímána s velkými rozpaky.⁵⁴ Další velmi významný předěl v dějinách fotografie přišel v sedmdesátých letech 20. století s vynálezem počítačů a digitální fotografie. Oproti analogové fotografii je digitální v podstatě jen souborem pixelů. Takovou fotografii je možné počítačově upravovat a skládat dle libosti, což vyvolává jisté pochybnosti o její věrohodnosti.⁵⁵

Fotografie ve své podstatě odbourává čas a prostor, „je způsobem, jak být u toho“⁵⁶, což je ovšem vlastnost přisuzovaná všem moderním masovým médiím. Tento trend je nejvýraznější pravděpodobně u internetu. Někteří autoři, zejména Paul Virilio ve své knize *Informatická bomba*, toto považují za špatný směr vývoje a varují před ním.

Zde nastíněné rozdělení lze doplnit ještě dalšími. Od doby, kdy se rozšířili počítače a digitální zpracování dat, začala být analogová média nahrazována digitálními variantami. Výše je již zmíněna digitální fotografie, která do značné míry proměnila

⁴⁷ McLUHAN, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*, s. 203 – 204.

⁴⁸ TRNKOVÁ, P. *Fotografie po dějinách umělecké fotografie*, s. 95.

⁴⁹ McLUHAN, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*, s. 200.

⁵⁰ BARTHES, R. *Světlá komora. Poznámka k fotografii*, s. 13.

⁵¹ Tamtéž, s. 90.

⁵² McLUHAN, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*, s. 205.

⁵³ LACEY, N. *Image and representation. Key concepts in media studies*, s. 14.

⁵⁴ VOJTĚCHOVSKÝ, M., VOSTRÝ, J. *Obraz a příběh*, s. 97.

⁵⁵ TRNKOVÁ, P. *Fotografie po dějinách umělecké fotografie*, s. 108.

⁵⁶ McLUHAN, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*, s. 208.

možnosti i tvář fotografování. Nové možnosti úprav a triků přinesla změna z analogové podoby na digitální i hudebním nahrávkám a rovněž filmům. Zejména filmové triky jsou dnes při natáčení snímků velmi často využívány.

Digitalizace se týkala i rozhlasu a televize. V tomto případě důsledky nebyly zaznamenány ani tak v obsahu, jako spíše v kvantitě stanic a v kvalitě obrazu a zvuku. V obou případech to totiž znamenalo kompresi přenášených dat a úsporné využití kmitočtového pásma.⁵⁷ To vše ve výsledku umožňuje přenos kvalitnějšího zvuku i obrazu a také větší počet rozhlasových a televizních stanic.⁵⁸

Procesu digitalizace neunikly ani tiskoviny. Dnes jsou poměrně rozšířené a oblíbené elektronické knihy a jejich čtečky, zejména z toho důvodu, že umožňují v malém a lehkém přístroji shromáždit velké množství knih. Noviny dnes následují podobný model a poskytují možnost předplatného novin v elektronické podobě. Kromě toho existuje i řada internetových portálů, na nichž jsou zprávy dostupné zdarma.

To je jedním z projevů takzvané internetové žurnalistiky. Internetová žurnalistika je fenomén, který v sobě zahrnuje jak novinové portály s články, fotografiemi a videozáznamy, které byly až donedávna zcela jednoznačně doménou televize, tak i takzvaný webcasting⁵⁹ rádií i televizí. Rovněž je na internetu možné objevit archivované pořady rozhlasových a televizních stanic. „Internetové verze tiskových médií jsou vesměs doplněny interaktivními prvky, např. možností vložit komentář, odpovídat na anketní otázky, vstoupit do chatové skupiny atp. Některé tyto možnosti existují i u internetového rádia a televize.“⁶⁰ Jelikož je internet multimédium, pak i internetová média mají multimediální povahu, tedy spojují různé druhy obsahu, jak je naznačeno výše v tomto odstavci.⁶¹

Jelikož internetová média jsou svou formou a často i obsahem založena na médiích tradičních, mají spolu určitý vztah. Přesněji řečeno je možné vymezit pět základních vztahů, které mezi sebou mohou mít internetové a tradiční médium: internetové médium může být pobočkou tradičního média, může být jeho příbuzným či

⁵⁷ MUSIL, J. *Elektronická média v informační společnosti*, s. 150 – 153.

⁵⁸ ŠTROBLOVÁ, S. *Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa. Filmová a televizní dramaturgie a programová skladba*, s. 149.

⁵⁹ Tamtéž, s. 155.

⁶⁰ MUSIL, J. *Elektronická média v informační společnosti*, s. 164.

⁶¹ BEDNÁŘ, V. *Internetová publicistika*, s. 16.

partnerem, může být jeho integrální součástí, může na něm být zcela nezávislé či tradiční médium vytvořit až dodatečně.⁶²

Prakticky jediné médium, které nikdy nebylo digitalizováno, je internet. Jako jediný vznikl s těsnou vazbou na počítače a v analogové podobě by ani nemohl fungovat, jako digitální médium se již zrodil.

Další dělení, které by pro tuto práci mohlo být přínosné, uvádí ve své knize *Jak rozumět médiím* Marshall McLuhan. Tento autor dělí média na horká a chladná a to podle působení na příjemce sdělení.

„Horké médium je extenzí jediného smyslu pomocí „vysoké definice“. Vysoká definice je stav naplněnosti daty.“⁶³ Dalo by se tedy říci, že zatímco horká média poskytují tolik informací, že již není třeba doplňovat, chladná média lze definovat jako přesný opak. Chladné médium dává příjemci málo informací, takže si je příjemce musí sám doplnit.⁶⁴ Horkost média má vylučující charakter, neumožňuje vcítění, způsobuje individualizaci a fragmentarizaci. Naproti tomu chladnost zahrnuje, umožňuje participaci.⁶⁵ Horká média jsou například film, fotografie, rozhlas či film. Chladná pak naopak řeč, telefon či zvláště televize.⁶⁶

Horká mohou být nejen média, ale například i jejich obsah, což je opět dáno tím, jak silně je nasycen informacemi a do jaké míry umožňuje příjemci se na obsahu podílet. Stejně dělení je pak možné použít i na společnosti a podle toho pak určovat, jaký vliv na ní budou mít chladná a jaký naopak horká média.⁶⁷ Méně rozvinuté společnosti jsou chladné, zatímco ty rozvinuté jsou horké.⁶⁸ Proto například v rozvojových zemích má rozhlas, tedy horké médium, mnohem silnější účinek. Naproti tomu v západních, horkých, zemích může být rozhlas jen zábavou.⁶⁹ Chladná televize oproti tomu zde může mít účinek mnohem výraznější.

⁶² BEDNÁŘ, V. *Internetová publicistika*, s. 65.

⁶³ McLuhan, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*, s. 36.

⁶⁴ Tamtéž, s. 36.

⁶⁵ Tamtéž, s. 37.

⁶⁶ Tamtéž, s. 36 a 37.

⁶⁷ Tamtéž, s. 44.

⁶⁸ Tamtéž, s. 40.

⁶⁹ Tamtéž, s. 44 a 45.

2.2 Žurnalistika a zpravodajství.

Zde bude objasněna role zpravodajství ve společnosti i v médiích samotných. Bude ukázáno, zda jsou média zprostředkovateli zpráv nebo se spíše primárně zaměřují na zábavu a zpravodajství poskytují jen na doplnění. Také zde bude načrtnuto jakým způsobem je zpravodajství podáváno a jak je přijímáno společností (s důrazem na české prostředí).

Zpravodajství pro to, aby bylo zpravodajstvím a ne jiným diskurzem, by mělo splňovat řadu podmínek, které ve své knize podrobně rozebral Brian McNair. Jedná se o pravdivost, novost, autorství a ideologii a aktuálnost. Aby text⁷⁰ mohl být označen za zpravodajský, musí být tedy objektivní, čili přesný a pravdivý, nebo alespoň pravdě co nejvíce blízký. Musí přinášet nové informace, ideálně novým způsobem a zasazovat události do kontextu. Zároveň je i ideologickou záležitostí, protože kromě informací předává i určité hodnoty, předpoklady a postoje.⁷¹ „Je to pokus reprezentovat veřejné či obecně platné hodnoty v protikladu k soukromým ideologiím a zájmům.“⁷² Text musí vyprávět o aktuálním dění pomocí pravdivých příběhů skutečných lidí.⁷³

Zpravodajství je jedním ze dvou základních stavebních kamenů žurnalistiky. Tím druhým je publicistika. Základní rozlišení mezi zpravodajstvím a publicistikou spočívá v několika základních bodech. Zda se jedná o zpravodajský či publicistický článek je možné určit podle míry objektivity. Zpravodajství by mělo být objektivní a osobnost pisatele by měla zcela ustoupit do pozadí, zatímco u publicistiky se naopak novinářův osobní názor vyžaduje. Příjemci zprávy by mělo být na první pohled zřejmé, o co se v kterém případě jedná. Důležitým rozpoznávacím znakem je rovněž žurnalistický záměr. V případě zpravodajského článku je záměrem jen poskytnout informaci o aktuální události, v publicistice je událost osvětlena z osobního pohledu autora.⁷⁴ „Zatímco ve zpravodajství je tedy informace cílem, v publicistice je východiskem žurnalistické práce.“⁷⁵ V neposlední řadě jsou rozpoznávacím znamením

⁷⁰ Textem je zde myšlen text v širším slova smyslu, tedy i fotografie, audio zprávy a video zprávy.

⁷¹ McNAIR, B. *Sociologie žurnalistiky*, s. 12 a13.

⁷² Tamtéž, s. 13.

⁷³ Tamtéž, s. 14.

⁷⁴ OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 58.

⁷⁵ Tamtéž, s. 58.

formální znaky, tedy zejména způsob užívání jazykových prostředků.⁷⁶ „Žurnalistický text je – nebo o to má alespoň usilovat – odhalená pravda, zprostředkovaná realita, výpověď o existujícím a skutečném světě zprostředkovaná novinářem a zpracovaná v souladu s konkrétními požadavky žurnalistického média, jehož prostřednictvím se výpověď bude šířit v určité části veřejnosti.“⁷⁷

Program televizních i rádiových stanic je vždy sestavován tak, aby zasáhl co největší možný počet příjemců.⁷⁸ Jak tiskoviny tak i rozhlasové a televizní stanice poskytují svým čtenářům, posluchačům a divákům určitou míru zábavy a zpravodajství. Tento poměr není vyvážený. Noviny se věnují téměř výhradně zpravodajství. Co se rozhlasových a televizních stanic týče, ty si tento poměr určují sami. Některé stanice tak zprávy vysílají minimálně, jiné jako kupříkladu Český Rozhlas Radiožurnál či ČT 24 svůj program zakládají téměř výhradně na zpravodajských pořadech.

Rozdíl netkví jen v kvantitě ale i v kvalitě zpravodajství. Již z předchozí podkapitole je uvedeno členění tisku na seriózní, bulvární a politický. Jelikož se tato práce primárně soustředí na české prostředí, politické zpravodajství je možné vynechat. Seriózní i bulvární tisk existuje již několik století a prakticky si zachovává stále stejné rysy. Naproti tomu vysílací média a internet se bulvarizují stále více.⁷⁹

Typické rysy spjaté s bulvárem, které je možné čím dál tím častěji vypořizovat v elektronických či také nových médiích, popisuje ve své knize Josef Musil. „Za nejtypičtější náměty bulvárních magazínů se právem pokládají senzace ze světa celebrit.“⁸⁰ Papparazziové se snaží získat záběry a reportáže z co nejintimnějších a ideálně co nejvíce kompromitujících situací veřejně známých lidí.⁸¹ V tomto století se tato forma zpravodajství proměnila ve fenomén jakéhosi voyeurství, kdy televizní diváci pozorují již nejen soukromí slavných lidí, ale i těch zcela obyčejných. Reality

⁷⁶ OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 58.

⁷⁷ McNAIR, B. *Sociologie žurnalistiky*, s. 16.

⁷⁸ MUSIL, J. *Elektronická média v informační společnosti*, s. 24.

⁷⁹ Tamtéž, s. 79.

⁸⁰ Tamtéž, s. 81.

⁸¹ Tamtéž, s. 79.

show, jako například Big Brother, které jsou zároveň populární i odsuzované po celém světě, jsou toho dokonalým příkladem.⁸²

Dalšími vlastnostmi typicky bulvárního zpravodajství jsou: negativismus médií, tendence ke krajnostem a honba za senzacemi. V médiích převažují zejména negativní zprávy. Nicméně to platí spíše pro komerční média, než pro ta veřejnoprávní. Ta se snaží zachovávat jistou rovnováhu mezi dobrými a špatnými zprávami.⁸³ U bulvárních médií jsou zprávy vybírány spíše s ohledem na to, aby co nejsilněji zapůsobily na příjemce, než na to, aby podávaly objektivní obraz skutečnosti. „Negativismus médií lze popsat zjednodušeně jako přehnané uplatňování zásady „pozitivní zpráva = nezajímavá zpráva“.“⁸⁴

Snaha o co nejzajímavější a nejpůsobivější zpravodajství vede k honbě za senzacemi. Zpravodajství se posouvá od vážných a seriózních zpráv k zábavnému informování.⁸⁵ „Vesměs negativní charakter mají i vyhledávané senzacce („senzace sice je, že pes pokousal člověka, ale skutečnou senzací by bylo, kdyby člověk pokousal psa“), což vede k vysokému zastoupení násilných činů ve zpravodajských relacích a dále zvyšuje podíl zobrazovaných krutostí na obrazovkách.“⁸⁶ Médii ukazované senzacce nejsou jen otázkou tragédií a trestných činů. Často jsou prezentovány i vědecké výsledky a většinou se tak děje nesprávně a zkresleně. Tak jako chybně ukazují výsledky vědecké práce, média předávají i různé „pavědecké názory a postupy“ jako rozličná proroctví blížícího se konec světa.⁸⁷

Tyto rysy je možné v českém prostředí vyzorovat prakticky ve všech komerčních televizních stanicích. Zpravodajské pořady na televizi Nova jsou plné násilných činů, nehod a tragédií, senzací a zpráv, které se týkají jejich moderátorů, herců či seriálů. Negativismus je zřejmý i u zpravodajství na televizi Prima a na televizi Barrandov. Televize Barrandov dokonce do Našich zpráv (své hlavní zpravodajské relace) zahrnuje zprávy z intimního života celebrit. Televize Prima pro tyto účely vyčlenila VIP Zprávy, kam jsou zařazovány zprávy ze soukromí slavných. Krimi

⁸² MUSIL, J. *Elektronická média v informační společnosti*, s. 80.

⁸³ Tamtéž, s. 82 – 85.

⁸⁴ Tamtéž, s. 86.

⁸⁵ Tamtéž, s. 87.

⁸⁶ Tamtéž, s. 83.

⁸⁷ Tamtéž, s. 88.

Zprávy, které rovněž vysílá televize Prima, jsou pak určeny převážně pro informování divácké veřejnosti o zločinech, které se odehráli.

Co se bulvárního zpravodajství v rádiích týče, je možné opět jej najít zejména na komerčních rozhlasových stanicích. Veřejnoprávní Český Rozhlas se drží stejných snah o objektivitu jako Česká televize. Bulvární tisk je možné nejsnáze odlišit od seriózního na první pohled tím, že obsahuje velké množství barevných fotografií a křiklavých titulků. „Jazyk zprávy je neutrální, konstatující, lineární, neosobní, používá „er“ formy a v novinách většinou minulého času.“⁸⁸ U bulvárního zpravodajství je vše podáváno bombastickým a výrazným způsobem, který má čtenáře zaujmout již na první pohled. Deníky tohoto typu představují v České Republice například Blesk či Aha!

Zpravodajství je možné dělit i z jiného pohledu, nejen na seriózní a bulvární, ale i na novinové zprávy, rozhlasové, televizní a internetové.⁸⁹ Noviny mají možnost využít literárních postupů, které jim umožňují předávat příběh i se složitějšími a propracovanějšími významy.⁹⁰ Novinové zprávy jsou několika druhů. Jedním z nich je denička, což je krátká zpráva sdělující jen základní informace. Zodpoví otázky kdo, co kde a kdy⁹¹. Nebývá uvedena samostatně, ale v rubrikách, a titulek je nahrazován několika tučně vyznačenými slovy na začátku. Noticka neboli poznámka je drobná zpráva, může mít i jen jednu větu. Tak jako denička nebývá vytištěna samostatně a nemá titulek. Pojednává o nedůležité události.⁹² Lokálka je další variantou deničky, jedná se o regionální zprávu.⁹³

Další z krátkých zpráv je fleš, jejíž název je odvozený z anglického slova flash, což lze přeložit jako blesk či záblesk. Bývá to krátká zpráva, často i bez titulku. Titulkem či podtitulkem se však může stát v elektronických médiích, novinách i časopisech. Většinou pojednává o aktuální a velmi důležité události, o níž se toho ještě

⁸⁸ OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 25.

⁸⁹ Obdobné dělení bude užito i u výzkumu, jen internetové zpravodajství bude zařazeno k tisku, protože má velmi podobnou formu i užití prostředky. V knize *Zpravodajství v médiích* je uvedena ještě agenturní zpráva, ale ta zde nebude uvedena, protože je pro prováděný výzkum irelevantní. Rovněž je tam uvedena i fotografická zpráva v tištěných médiích, ale ta bude v tomto přehledu zahrnuta do části pojednávající o novinách.

⁹⁰ McNAIR, B. *Sociologie žurnalistiky*, s. 67.

⁹¹ *Kdo, co, kde a kdy* jsou základní zpravodajské otázky, na něž by měl odpovídat každý článek. V případě rozsáhlejších zpráv jsou tyto otázky rozšířené i o *jak* a *proč*.

⁹² OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 26.

⁹³ Tamtéž, s. 27.

moc neví. Jednosloupek je rozšířená zpráva, která kromě otázek kdo, co, kde a kdy odpovídá i na otázky jak a proč. Takováto zpráva mívá titulek, obvykle i domicil.⁹⁴ Domicil je zeměpisné označení místa, kde se odehrála událost, o níž zpráva pojednává, či kde byla sepsána. Rovněž je možný zdvojený či dokonce ztrojený domicil. Domicil by měl rovněž obsahovat jméno tiskové agentury, která novináři zprávu poskytla: pro čtenáře je jakousi zárukou důvěryhodnosti.⁹⁵ Podle formy je možné rozlišit vedle jednosloupku i dvojsloupek a trojsloupek.⁹⁶ „Rozšířenou zprávu lze chápat jako jakýsi poslední bod na škále zpravodajství.“⁹⁷

Skládaná zpráva či též skládačka je jedním textem, který shrnuje zároveň několik zpráv vztahujících se k jedné události. Vše je zaštitěno společným titulkem a rozděleno mezititulky. Dialogizovaná zpráva či též mikrointerview je strukturována jako rozhovor a znázorňuje tak průběh získávání informace. Zpravidla se jedná o jednu až tři otázky na aktuální téma.⁹⁸

Novinové zprávy nejsou podávány jen pomocí psaného slova, ale i prostřednictvím fotografie. Fotografie v příjemci vyvolává pocit, že při tom byl, celou událost podává velmi názorně. Porozumění obrazu je mnohem bezprostřednější a probíhá bez komunikačních šumů.⁹⁹ „Žurnalistická fotografie, především zpravodajská fotografie, poskytuje přesnější a důvěryhodnější informace než psané slovo, protože je z podstaty svého vzniku spojena s autentičností.“¹⁰⁰

Rozhlas může vyprávět příběh velmi přesvědčivě díky tomu, že může vedle mluveného slova zapojit i zvuky, které dokreslí představovanou událost.¹⁰¹ Rozhlasové zpravodajství je nedílnou součástí nejen vysílání veřejnoprávních rádií, ale stále si drží své nezastupitelné místo i na komerčních stanicích. Komerční stanice se však více než na zpravodajství soustředí na zábavnou složku svého programu. Rozhlasové

⁹⁴ OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 27.

⁹⁵ Tamtéž, s. 30.

⁹⁶ Tamtéž, s. 27.

⁹⁷ Tamtéž, s. 27.

⁹⁸ Tamtéž, s. 29.

⁹⁹ Tamtéž, s. 88 a 89.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 88.

¹⁰¹ McNAIR, B. *Sociologie žurnalistiky*, s. 67.

zpravodajství bývá často spjato s následnými publicistickými pořady, jako jsou například poznámky, komentáře či besedy.¹⁰²

Rozhlasové zprávy je možné rozčlenit dle žánrových forem. I rozhlasová zpráva odpovídá na již výše zmíněné otázky co, kdo, kdy, kde a v případě rozsáhlejší zprávy i jak a proč.¹⁰³ Vzhledem k tomu, že rozhlasová zpráva je předávána jen auditivně a dále bývá rozvinuta v publicistické relaci, měla by být co nejjednodušší. I přesto by měla být zachována srozumitelnost zprávy a pro lepší zapamatování by měla být nejdůležitější fakta zopakována.¹⁰⁴ „Mnohaletá rozhlasová praxe potvrzuje, že k opakování klíčového údaje by mělo dojít vždy po třiceti sekundách, někdy se doporučuje uvedení nejdůležitějšího faktu na začátku, uprostřed a na konci zprávy.“¹⁰⁵ První věta zprávy je zároveň jejím titulkem, proto by měla být co nejnvýstižnější, neměla by být příliš dlouhá a neměla by to být otázka.¹⁰⁶

Klasická monologická zpráva, která bývá předložena moderátorem či hlasatelem, se postupem času rozvinula v několik dalších typů zpráv. Zvuková zpráva je přenos svědectví přímého účastníka události, často přímo z místa, kde se odehrála. Může sloužit i jako podklad pro klasickou zprávu. Reportážní zpráva je zvukový záznam konkrétní události, zejména nějaké bouřlivé jako je demonstrace či jásot fanoušků po zápase, který zprávu doplňuje a poskytuje jí emocionální náboj. Zpravodajský rozhovor je rozhlasová zpráva formou dialogu.¹⁰⁷ „Na rozdíl od publicistického rozhovoru přináší „jen“ základní informace události v rovině odpovědí na zpravodajské otázky co, kdo, kdy a kde atd. (nikoliv hodnocení, komentáře a subjektivní stanoviska).“¹⁰⁸

Zpravodajský přenos je přímý přenos z místa události, kde je přítomen redaktor. Zpravodajské vystoupení poskytuje posluchačům vyjádření kvalifikované osoby, či osoby, která je do zprávy nějak zainteresovaná. Prostřednictvím referátu redaktor podává podrobnější informace o nějaké události, například nějakém jednání. Většinou

¹⁰² OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 57.

¹⁰³ Tamtéž, s. 66.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 67.

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 67.

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 67.

¹⁰⁷ Tamtéž, s. 68 a 69.

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 69.

se skládá ze dvou částí, v první je vysvětleno, o co se jedná, kdy, kde a kdo se účastnil. Druhá část pak zachycuje samotný průběh události. Flešová zpráva, tak jako u novin, přináší první informaci o důležité události, většinou jen v jedné větě. V rozhlasu často slouží jako titulky před hlavními zprávami.¹⁰⁹

Zpravodajství se v rozhlasových stanicích vysílá v rámci několika pořadů, konkrétně jsou to hlavní zpravodajské relace, které jsou nejdelším zpravodajským vysíláním, vysílají se i několikrát denně a většinou zahrnují kromě zpravodajské i publicistickou složku, a zpravodajské pořady čili zprávy, které vysílají téměř všechna rádia s různou frekvencí, jsou kratší než hlavní zpravodajské relace. Kromě těchto zpravodajských pořadů nabízejí rádia i takzvané účelové zpravodajství, týkající se praktických informací, například dopravní servis, a zpravodajské přehledy.¹¹⁰

Pro televizi je zpravodajství jednou z nejdůležitějších složek jejího programu, zejména pro tu seriózní. Jedním z nejvýznamnějších nositelů televizního zpravodajství je vizuální obraz, jehož využití pak znatelně omezuje a vymezuje výběr slovních prostředků, které mohou být použity.¹¹¹ Nejčastěji je zpravodajství reprezentováno krátkými zpravodajskými pořady a hlavními zpravodajskými relacemi. Krátké zpravodajské pořady poskytují několikrát denně přehled informací, ať už formou několika krátkých zpráv, nebo jen informativních šotů. Hlavní zpravodajské relace bývají vždy na začátku večerního programového bloku čili prime time a jsou tvořeny přehledem vybraných domácích i zahraničních událostí. Jejich délka se pohybuje kolem 15 až 30 minut a obsahují zhruba 10 až 18 zpráv. Jejich výběr vždy záleží na konkrétní televizní stanici.¹¹² „Skládají se z původních obrazových zpravodajských příspěvků, přejatých agenturních audiovizuálních materiálů z výměnné sítě, telefonátů a předtočených nebo přímých vstupů zahraničních zpravodajů a reportérů z místa události, které jsou uváděny a doprovázeny živým slovem moderátorů ze zpravodajského studia.“¹¹³

¹⁰⁹ OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 69 a 70.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 70 – 72.

¹¹¹ McNAIR, B. *Sociologie žurnalistiky*, s. 66.

¹¹² OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 79 a 80.

¹¹³ Tamtéž, s. 80.

Televizní zpráva je zcela jedinečná v tom, že nabízí díky své audiovizuální povaze mnohem komplexnější zážitek. Proto také stojí v popředí zájmu veřejnosti. Tak jako rozhlas navíc může přinášet zpravodajství nejen ze záznamu, ale i v reálném čase, což ji činí ještě působivější.¹¹⁴ Titulek televizní zprávy může zaznít v úvodu v rámci nástinu toho, co bude ve zpravodajské relaci následovat, případně může být kombinací grafického obrazu a nápisu.¹¹⁵

Dříve byla poměrně běžnou formou televizního zpravodajství zpráva čtená, dnes se vyskytuje v případech, kdy je třeba informovat o nějaké aktualitě, kterou ještě nikdo nestihl zpracovat obrazově, eventuálně o něčem, co se má teprve odehrát. Obrazové zprávy jsou krátké videozáznamy, z nichž je odstraněn původní zvuk a jsou doplněny psaným komentářem. Většinou jsou sdružovány do bloků, nevyskytují se samostatně. V současnosti je nejčastější kombinovaná zpráva či také rozšířená zpráva. Je převážně faktografická a klade větší důraz na slovní vyjádření než na obraz.¹¹⁶ „Je vystavěna na komentáři a synchronních výpovědích kompetentních osob, obraz plní funkci spíše ilustrační.“¹¹⁷

Reportážní zpráva, v televizi nazývaná reportáž, nejlépe využívá možností, které má televize k dispozici. V reportáži se sdružuje redaktorovo osobní svědectví a dynamické záběry kamery, které vše pečlivě dokumentují.¹¹⁸ „Kvalitní reportáž je svébytnou, formálně i obsahově uzavřenou jednotkou a jakýkoli zásah do její struktury narušuje její informační nasycenost, autonomii i jedinečné postavení ve skladbě zpravodajského pořadu.“¹¹⁹ Televizní zpravodajský rozhovor probíhá nejčastěji jako „živý dialog mezi moderátorem a kompetentní, kvalifikovanou osobou, která se může k věci, problému, či události zainteresovaně vyjádřit“.¹²⁰ Za rozhovor je však ve zpravodajství považována i anketa s náhodně vybranými chodci na ulici, zpravodajský

¹¹⁴ OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 81.

¹¹⁵ Tamtéž, s. 83.

¹¹⁶ Tamtéž, s. 84.

¹¹⁷ Tamtéž, s. 84.

¹¹⁸ Tamtéž, s. 85.

¹¹⁹ Tamtéž, s. 85.

¹²⁰ Tamtéž, s. 86.

studiový rozhovor, vyjádření kompetentní osoby na kameru či živý vstup redaktora do vysílání.¹²¹

Internetová žurnalistika se přidržuje v zásadě stejných pravidel jako ostatní média, zejména co se obsahu týče. Forma je však velmi výrazně odlišná stejně jako distribuce.¹²² V zásadě je možné odlišit tři typy internetových periodik. Kopie či zrcadla existujících médií jsou jen původní zprávy převedené do digitální podoby a nahrané na internet. Vedle nich pak existují i internetové odnože již zavedených médií, které se od těch klasických verzí obsahem odlišují, mohou přinášet novinky rychleji a s využitím možností, které v původní verzi nemají. Běžně se jim říká on-line suplementy. Posledním typem jsou pak periodika, která existují jen na internetu a jsou vytvářeny speciálně pro publikování na internetu.¹²³ Periodicky aktualizované stránky bývají nazývány e-ziny (což je zkratka pro elektronické magazíny), někdy se toto označení používá jen pro poslední jmenovaný typ, někdy pro poslední dva.¹²⁴ Periodicita e-zinů nemá stejnou pravidelnost jako tradiční tiskoviny, ale jsou to spíše průběžníky, což znamená, že jsou aktualizované několikrát denně dle potřeby.¹²⁵

Ač na internetu má prakticky každý možnost publikovat, cokoli se mu zamane, není možné za žurnalistiku označit jakýkoliv internetový příspěvek. I internetové zpravodajství se musí držet stanovených zásad, které jsou popsány výše.¹²⁶ Zároveň je třeba, aby internetové články nebyly příliš rozsáhlé, měly by být naopak stručné a výstižné, aby neodradily potencionální čtenáře. Na druhou stranu však umožňuje povaha internetu odkazovat na zdroje či doplňující informace.¹²⁷ „Internetová žurnalistika má v tomto ohledu možnosti, které všechna ostatní tradiční média postrádají, například co se týče přístupu k již zveřejněným materiálům.“¹²⁸ Zpravodajské žánry, které se objevují na stránkách internetových periodik, vycházejí ze žánrů užívaných v tradičních médiích, fleš a rozšířená zpráva například. Některé žánry

¹²¹ OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 85 a 86.

¹²² Tamtéž, s. 98.

¹²³ Toto dělení se neshoduje s dělením uvedeným v předchozí podkapitole, které se vztahuje nejen na e-ziny, ale i na ostatní internetová média. Rozsáhlejší dělení obsahuje celkem pět různých vztahů mezi tradičními a internetovými médii a je převzato z knihy Vojtěcha Bednáře. Viz s. 10 a 11 této práce.

¹²⁴ OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 99.

¹²⁵ BEDNÁŘ, V. *Internetová publicistika*, s. 59.

¹²⁶ OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 99 – 100.

¹²⁷ Tamtéž, s. 102.

¹²⁸ Tamtéž, s. 103.

se však vyvinuly právě na internetu a jen tam jsou životaschopné. Nejvýznamnější z nich jsou on-line reportáž, interaktivní rozhovor a průběžně aktualizovaná zpráva.¹²⁹ Právě možnost aktualizovat již uveřejněné zprávy je asi největší výhodou internetových médií oproti tradičním. Umožňuje totiž opravit chybu, kterou nepostřehli korektoři, či rozšiřovat zprávu o nově zjištěné informace.¹³⁰

První strana e-zinu by pro optimální přehlednost svým rozsahem neměla přesahovat obrazovku počítače.¹³¹ Ačkoli to je dnes poněkud problematický požadavek, protože zobrazení internetových stránek se odvíjí i od velikosti monitoru, kterých je dnes dostupná celá řada, a zejména od použitého internetového prohlížeče, protože ty mohou ovlivnit rozlišení zobrazované internetové stránky.

Internetová žurnalistika má k dispozici celou řadu interaktivních nástrojů, které ji rovněž odlišují od té, dalo by se říci, tradiční. Jednou z nich je možnost diskuzí pod články, které umožňují okamžitou zpětnou vazbu. Podobně je možné zpětnou vazbu získat i pomocí přímého vzkazu prostřednictvím elektronické pošty. Dále bývá návštěvníkům stránek nabízena možnost ohodnotit kvalitu článku pomocí připravené bodové stupnice. Podobným způsobem bývají k dispozici i ankety a dokonce internetová interview, kdy mají sami čtenáři možnost zpovídat nějakou známou osobnost. Nezanedbatelnou skutečností je pak i často nabízená možnost články sdílet na různých sociálních sítích, poslat je na e-mailovou adresu či ho vytisknout.¹³²

Přesto se zdá, že interaktivita internetové žurnalistiky není její největší zbraní. „Postupem času se ukazuje, že největší síla internetové žurnalistiky a jejích produktů je především v dostupnosti internetových periodik v prostoru a čase.“¹³³ Jakékoliv internetové periodikum je možné číst kdekoliv, kde má čtenář přístup na internet. A na rozdíl od ostatních mají internetové žurnalisty možnost aktualizovat zprávy prakticky okamžitě v reakci na nějaké novinky.¹³⁴

¹²⁹ BEDNÁŘ, V. *Internetová publicistika*, s. 24.

¹³⁰ Tamtéž, s. 146 a 147.

¹³¹ OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 104.

¹³² Tamtéž, s. 105.

¹³³ Tamtéž, s. 106.

¹³⁴ Tamtéž, s. 106 a 107.

2.3 Metody výzkumu mediálních sdělení.

V této podkapitole budou představeny metody, které budou dále využívány při zpracování získaných údajů. Rovněž bude pro úplnost poskytnut přehled metod, které jsou při výzkumu zpravodajství v médiích běžně využívány, ale v této práci užity nebudou. Zcela klíčovou metodou pro tuto práci bude sémiotická analýza. Bude nejlepším postupem k rozlišení a objasnění jednotlivých prostředků, které se ve vybraných zprávách budou nacházet.

„V srdci sémiotiky je studium jazyka a toho, jak je dominantním vlivem, který tvaruje lidské vnímání a myšlení o světě.“¹³⁵ Sémiotickou analýzu je však možné použít nejen ke zkoumání jazykových sdělení, nýbrž i na výzkum nelingvistických sdělení.¹³⁶ Sémiotika je také úžasný nástroj k analyzování obrazů.¹³⁷ Toto je důvodem, proč je to metoda vhodná právě pro tuto práci. Kromě toho se tento způsob výzkumu zabývá právě jednotlivými prvky mediální sdělení a tato práce se hodlá věnovat právě jim. Sémiotická analýza umožňuje odhalovat nejen zcela zjevné významy prvků, ale i ty skryté, symbolické, tedy nejen denotát ale i konotát.¹³⁸ Význam nemůže existovat v jednotlivých znacích kvůli jejich arbitrární povaze, ale je odvozen od jejich kontextu.¹³⁹ Znaky je rovněž možné rozlišovat na ikón, index a symbol, přičemž rozpoznávacím klíčem je v tomto případě vztah mezi znakem a objektem, k němuž odkazuje. Ikón je tak znak podobný objektu, index je s objektem propojen příčinnou souvislostí a symbol je s objektem propojen čistě na základě konvence.¹⁴⁰ Toto dělení zavedl Charles Sanders Peirce.¹⁴¹

Dalším důležitým bodem této analýzy je vyhledávání technických kódů, které jsou u jazykových textů zastoupeny volbou gramatických prvků, u auditivních sdělení například užitou hudbou či tónem hlasu a u vizuálních prací s kamerou, lidmi a prostředím. Rovněž je možné u zkoumané zprávy sledovat paradigmatické či syntagmatické uspořádání prvků. Syntagmatické je v podstatě to, jak jsou jednotlivé

¹³⁵ LACEY, N. *Image and Representation. Key concepts in media studies*, s. 56.

¹³⁶ TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M. *Metody výzkumu médií*, s. 118.

¹³⁷ LACEY, N. *Image and Representation. Key concepts in media studies*, s. 56.

¹³⁸ TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M. *Metody výzkumu médií*, s. 118.

¹³⁹ LACEY, N. *Image and Representation. Key concepts in media studies*, s. 59.

¹⁴⁰ TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M. *Metody výzkumu médií*, s. 119.

¹⁴¹ DOUBRAVOVÁ, J. *Sémiotika v teorii a praxi*, s. 49 a 50.

prvky řazeny za sebou, pragmatické hledisko se naopak soustředí na jednotlivé prvky a jejich výběr.¹⁴² Syntagma zakotvuje význam individuálních znaků utvářením kontextu, zatímco paradigma rozšiřuje možné významy znaku.¹⁴³ Syntagmatické vztahy je možné objevit především mezi jazykovými znaky, například ve větné stavbě, jsou to vztahy *in presentia*, protože se týkají jen přítomných prvků. Naproti tomu pragmatické vztahy jsou vztahy *in absentia*, protože prvky, které do vztahu vstupují jsou momentálně nepřítomné. Tyto vztahy se navíc netýkají jen slov a jazykových prostředků.¹⁴⁴ Pragmatické hledisko bude pro tuto práci zásadní.

V rámci sémiotické analýzy je nakonec možné sledovat i to, zda je znak s objektem propojen na základě metafory či metonymie. Metaforické spojení se zakládá na přenesení významu na základě podobnosti. Naproti tomu metonymické spojení je založeno na souvislosti, nikoliv podobnosti.

Narativní analýza bude v této práci využita pro doplnění sémiotické analýzy a měla by pomoci objasnit zejména to, jak je příběh té které události vyprávěn ve vybraných médiích. Půjde zejména o to, zda je v tištěných médiích, rozhlasovém zpravodajství a televizi příběh uchopován výrazně odlišně, či zda se s ním pracuje v zásadě stejně. To, že i mediální zprávy jsou vyprávění, je možné zcela jasně vidět na této charakteristice narace: „Narativní text T (N) je kombinace promluvy vypravěče P (V) a promluvy postav P (P).“¹⁴⁵

U narativní analýzy je důležité, o jaký se jedná žánr, protože to umožňuje rozpoznat, zda je zpráva myšlena vážně, či se jedná o vtip nebo odlehčení. Zároveň se od určení žánru odvíjí zapojení vypravěče do příběhu, neboť ku příkladu reportáž umožňuje, aby sám novinář byl aktérem vyprávění. Důležité je všimnout si nejen vypravěče, ale rovněž ostatních postav a také toho, jakou mají v celém příběhu funkci.¹⁴⁶

Dalším prvkem, kterým se narativní analýza zabývá, je časová posloupnost celé zprávy. Je důležité, zda se zpráva odvíjí chronologicky, vyskytují se v ní flashbaky,

¹⁴² TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M. *Metody výzkumu médií*, s. 120 – 122.

¹⁴³ LACEY, N. *Image and Representation. Key concepts in media studies*, s. 63.

¹⁴⁴ DOUBRAVOVÁ, J. *Sémiotika v teorii a praxi*, s. 46 a 47.

¹⁴⁵ DOLEŽEL, L. *Narativní způsoby v české literatuře*, s. 10.

¹⁴⁶ TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M. *Metody výzkumu médií*, s. 142 – 143.

tedy pohledy zpět do minulosti, nebo sleduje schéma obrácené pyramidy, které nejprve odhalí celou pointu a poté se vrací zpět k událostem, které k ní vedly.¹⁴⁷

Intertextualita a případná seriálnost zprávy jsou dalšími zkoumanými skutečnostmi. Zpráva většinou navazuje na nějaké předchozí zprávy a naopak se sama stane východiskem pro pozdější zpravodajství.¹⁴⁸ Vzhledem k tomu, že se všechno odehrává v jedné společnosti a ne v naprostém vakuu, události jsou provázané a mediálně podávané informace tedy také. S tím do jisté míry souvisí i seriálnost. Každá událost má určitý vývoj, a je-li to, co se odehrálo, důležité a má-li to dlouhodobější vývoj, pak ten vývoj sledují i novináři řadou po sobě jdoucích zpráv. Ostatně je to zajímavé i pro příjemce zpráv, neboť mají možnost být při tom a vše prožívat s aktéry, ne se jen dovědět strohý výstup.

Pro narativní analýzu je důležitý nejen příběh samotný, tedy to zjevné na první pohled, ale i mýtus, kulturní archetyp, co se za ním skrývá.¹⁴⁹

Narativní analýza využívá řadu postupů, z nichž nemálo se překrývá s postupy sémiotické analýzy. Též rozlišuje syntagmatický a pragmatický postup. Syntagmatický přístup zachycuje postup vyprávění příběhu a to, jak na sebe navazují jednotlivé části příběhu. Z tohoto pohledu je možné rozložit příběh na několik navazujících částí:

1. Stav rovnováhy.
2. Narušení rovnováhy nějakým jednáním.
3. Rozpoznání, že došlo k narušení.
4. Pokusy znovu nastolit rovnováhu.
5. Znovunastolení rovnováhy.¹⁵⁰

„Nejprve je třeba určit původní stav rovnováhy (začátek) ve vztahu k nerovnováze (střed) a k nové rovnováze (konec).“¹⁵¹ U novinových zpráv by však

¹⁴⁷ TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M. *Metody výzkumu médií*, s. 143.

¹⁴⁸ Tamtéž, s. 144.

¹⁴⁹ Tamtéž, s. 145.

¹⁵⁰ Tamtéž, s. 146 a 147.

¹⁵¹ Tamtéž, s. 147.

mohl být problém se znovunastolením rovnováhy, protože většinou předkládají situaci, kdy je rovnováha narušena, a znovunastolení rovnováhy bývá řešeno až v následných článcích. Pokud k němu ovšem dojde.

Pragmatický přístup registruje vzorce opozic, které je možné v rámci narace objevit a toho, jakou roli mají v příběhu.¹⁵² Zejména je možné najít binární opozice postav a hodnot, herních situací a zápletek.¹⁵³ Binární opozice jsou dle Laceyho nejmocnějšími tvůrci významu znaku.¹⁵⁴ Co se postav týče, je možné rozlišit i jejich charaktery. V knize Tomáše Trampoty a Martiny Vojtěchovské je uvedeno dělení postav podle V. J. Proppa: „1. protivník (střetává se s hrdinou), 2. dárce (poskytuje hrdinovi magickou sílu), 3. pomocník (pomáhá hrdinovi řešit překážky), 4. hledaná osoba (je předmětem zájmu hrdiny), 5. odesílatel (vysílá hrdinu na misi), 6. hrdina (bojuje s protivníkem), 7. nepravý hrdina (prohlašuje se za hrdinu a je odhalen).“¹⁵⁵ Toto rozdělení je původně ušito na míru pohádkám, přesto je ho možné do jisté míry aplikovat na všechny příběhy, nejen ty smyšlené, ale i skutečné a prezentované mediálním zpravodajstvím, i když v nich s velkou pravděpodobností nebudou vždy zastoupené všechny uvedené charaktery.

Poslední z metod výzkumu mediálních sdělení, které budou v této práci využity, je obrazová analýza či také výzkum vizuálních sdělení. Tato metoda bývá velmi často kombinována se sémiotickou analýzou, která je uvedena a podrobně popsána výše. Většinou se zabývá studiem mediálních prvků v médiích.¹⁵⁶

Zkoumání obrazové složky mediálních sdělení bylo po dlouhou dobu odsouváno do pozadí. Z velké části to bylo proto, že se zdálo, že obraz jen ukazuje skutečnost, zaznamenanou pomocí nějakého technického zařízení¹⁵⁷ a není možné ho nějak stylizovat a vyprávět jím příběh tak jako pomocí textu. Pravdou však je, že snímky i videozáznam jsou velmi pečlivě aranžovány a vybírány, eventuálně dnes i digitálně poupravovány. Následkem toho nejsou věrným odrazem skutečnosti, ale dotvářejí

¹⁵² TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M. *Metody výzkumu médií*, s. 146.

¹⁵³ Tamtéž, s. 149.

¹⁵⁴ LACEY, N. *Image and Representation. Key concepts in media studies*, s. 69.

¹⁵⁵ TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M. *Metody výzkumu médií*, s. 148.

¹⁵⁶ Tamtéž, s. 155.

¹⁵⁷ Zde se jedná buď o fotoaparát či o videokameru, protože v médiích je možné narazit na statický obraz, tedy fotografii, nebo na videozáznam.

mediální zprávu. To, jakým způsobem je vizuální sdělení vnímáno příjemcem, umožňuje mnohem větší citovou angažovanost než při percepci textu.¹⁵⁸

„Obrazová analýza zjišťuje, jaké informace jsou prostřednictvím obrazů příjemcům předávány, jaké osoby, předměty nebo události jsou na nich vyobrazeny a jakým způsobem.“¹⁵⁹ Ve zkoumaných obrazových záznamech je hledána symbolika, technické náležitosti obrazu i vztah k zobrazovaným osobám a skutečnostem. Často je sledována zobrazená skutečnost s ohledem na stereotypy, naraci a obrazový rámeček. Dnes jsou nejčastěji při této analýze kombinovány kvantitativní metody s kvalitativními.¹⁶⁰

Existují čtyři základní přístupy, které je možné při analýze obrazu použít. První z nich se snaží odhalovat, nakolik věrně obrazy reflektují skutečnost nebo zda nebyly manipulovány: k tomu slouží jiné zpravodajské zdroje, s nimiž je možné výsledek porovnat. Druhý přístup odráží mnohovrstevnatou povahu obrazu. Zkoumá symbolické formy a to, jak je obrazy vytvářejí, a vztah vizuálních sdělení k textům, které doprovázejí. Třetí přístup se zabývá významy, které vycházejí z toho, jak byl obraz vytvořen (pohyby kamerou či úhly záběrů). Poslední z nich pak řeší proč byly vybrány určité snímky a proč byly poskládány a umístěny tak, jak byly.¹⁶¹

Ačkoliv je povaha statických fotografií a pohyblivého videozáznamu odlišná, je možné na ně uplatňovat stejné výzkumné postupy.¹⁶² Při aplikaci obrazové analýzy se běžně rozlišuje mezi formou a obsahem. Forma je to, jak byl obraz vytvořen, zatímco obsah je to, co je na obraze.¹⁶³

U formy je zkoumáno zarámování, tedy spojení mezi obrazem a tím, co ho obklopuje. Jeho velikost je určována konvencí či právě naopak. Rovněž je zkoumán úhel, výška a úroveň záběru, vzdálenost a hloubka pole, což je vzdálenost mezi nejbližší

¹⁵⁸ TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M. *Metody výzkumu médií*, s. 156.

¹⁵⁹ Tamtéž, s. 156 a 157.

¹⁶⁰ Tamtéž, s. 157.

¹⁶¹ Tamtéž, s. 157 a 158.

¹⁶² Tamtéž, s. 158.

¹⁶³ LACEY, N. *Image and Representation. Key concepts in media studies*, s. 14.

a nejbližší oblastí v záběru kamery. Dále je podstatný typ čočky, papír a typ filmu. U videozáznamu je pak důležitý i mobilní rámec, čili v podstatě pohyb kamery.¹⁶⁴

V rámci zkoumání obsahu je zkoumán subjekt, osvětlení a světlo a uspořádání (setting). Subjekt může být zastoupen člověkem, více lidmi nebo čímkoliv jiným. Může znázorňovat něco konkrétního či abstraktního. K interpretaci je nutné určité kulturní povědomí a porozumění sociálním pravidlům. Umístění subjektu je dáno kompozicí obrazu. Osvětlení bývá často nepřírozené. Je třeba odpovědět na tři otázky: Odkud osvětlení jde? Má světlo rovnoměrnou intenzitu? Odkud jde světlo či by mělo jít? Uspořádání (setting) obrazu je v podstatě dělení na popředí (foreground) a pozadí (background). Subjekt či figura se nachází v popředí a základ bývá v pozadí.¹⁶⁵ V obsahu vizuálního sdělení je možné zkoumat i barvu. Barva může přitahovat pozornost k některým objektům, vyjadřovat časové okolnosti či atmosféru. Teplé barvy na obraze vystupují do popředí a opticky zvětšují prostor. Na druhou stranu studené barvy ustupují do pozadí a opticky vytvářejí dojem dálky.¹⁶⁶ „Černobílý záznam indikuje události z minulosti, může být ale také nositelem expresivního vyjádření.“¹⁶⁷

Televizní obraz bývá doplněn i zvukem, který může být buď diegetický (synchronní) nebo nediegetický (asynchronní). Diegetický zvuk vychází ze sledované scény a mluvčí je vidět. Nediegetický zvuk je ke scéně přiřazen dodatečně a mluvčího divák nevidí.¹⁶⁸

Pro úplnost bude doplněn výčet metod sloužících k výzkumu mediálních sdělení ještě o analýzu objektivitu a jejího porušování, kvantitativní obsahovou analýzu a analýzu diskurzu.

Analýza objektivitu a jejího porušování se často používá pro analýzu nestrannosti mediálních organizací při informování o politických dějích. Využívá se zejména pro výzkum faktických žánrů, tedy zpravodajství, publicistiky a diskusních pořadů. Dosažení objektivitu je však poměrně problematický cíl, protože informace je

¹⁶⁴ LACEY, N. *Image and Representation. Key concepts in media studies*, s. 15 – 20.

¹⁶⁵ Tamtéž, s. 20 – 22.

¹⁶⁶ TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M. *Metody výzkumu médií*, s. 161.

¹⁶⁷ Tamtéž, s. 161.

¹⁶⁸ Tamtéž, s. 161.

vždy zpracovávána člověkem, čili subjektem.¹⁶⁹ „Profesní teorie žurnalistiky nazírají na objektivitu odlišně a vnímají ji jako soubor novinářských postupů nezbytných pro věrohodný popis reality, mezi které patří a) ověřování informací alespoň ze dvou na sobě nezávislých zdrojů, b) oddělování faktů od názorů, c) opatřování názorů odkazem na zdroj informací, d) zveřejňování názorů protistran.“¹⁷⁰ Objektivita se pro potřeby výzkumu dělí většinou na fakticitu (příhodnost), která se dále zaměřuje na pravdivost zprávy a relevanci informací, a na nestrannost, která se soustředí na vyváženost a neutrální prezentaci.¹⁷¹

Kvantitativní obsahová analýza se zabývá tím, jaká témata média zpracovávají a jak velký jim věnují prostor. Na tom základě je možné srovnat různé typy médií a dokonce do jisté míry určit, jaká témata bude veřejnost považovat za důležitá. Tematická agenda, která s touto analýzou úzce souvisí, je výběr událostí, které se dostanou do médií. Už to, zda se tam zpráva dostane, či ne, je zřejmým hodnocením.¹⁷² „Kategorizací témat pro zkoumání mediální agendy je používána celá řada; od obecnějších (například: politika, ekonomika, zločin, neštěstí/nehody, sport, počasí) po mnohem konkrétnější, jejich výběr vždy závisí na důvodech provádění analýzy a na tom, co potřebujeme zjistit.“¹⁷³

Analýza diskurzu se zaměřuje na vyšší rovinu, než je rovina jednotlivých textů. Na rozdíl od kvantitativní obsahové analýzy analýza diskurzu neizoluje mediální sdělení od sociálních skutečností. Zkoumá soubory textů na dané téma, i texty, které na ně navazují, a další společenské a kulturní kontexty. Existuje celá řada možných přístupů, například lingvistická a sociolingvistická analýza, konverzační analýza či kritická lingvistika.¹⁷⁴

¹⁶⁹ TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M. *Metody výzkumu médií*, s. 127 – 129.

¹⁷⁰ Tamtéž, s. 129.

¹⁷¹ Tamtéž, s. 131.

¹⁷² Tamtéž, s. 99 a 100.

¹⁷³ Tamtéž, s. 101.

¹⁷⁴ Tamtéž, s. 169 – 171.

2.4 Rozdíly mezi psaným slovem, mluveným slovem, obrazem a další užívané prostředky.

V této části práce budou objasněny rozdíly mezi psaným slovem, mluveným slovem a obrazem (statickým a videem). Rozdíly ve formě jsou poměrně jasné, proto zde bude kladen hlavní důraz zejména na to, jak jsou ve kterých konkrétních případech kombinovány a za jakým účelem. Rovněž zde budou popsány i další prostředky užívané v médiích pro dosažení většího efektu předávané zprávy, např. hudba.

Jedině rozhlas může při předávání zpravodajství využívat jediný prostředek a tím je mluvené slovo. Přesto jej může doplňovat i dalšími zvuky, eventuálně hudbu, a učinit tak předávané zpravodajství působivějším. Rozhlas působí na své příjemce jen auditivně. V tištěných médiích je využíváno psané slovo a fotografie, tedy je využíván vizuální kanál. Jiné kombinace ze samotné povahy tohoto typu média nejsou možné. Zahrneme-li do tiskových médií, tak jako je tomu v této práci, i jejich elektronické mutace, získají zcela nové možnosti. V takovém případě mohou využít stejné prostředky, jaké využívá televize. Ta je jako médium nejbohatší na prostředky, které může při předávání zpráv využít. Disponuje jak mluveným tak i psaným slovem, videozáznamem i doplňkovými zvuky a hudbou. Televize může využít prakticky všechny prvky, které mají tato tři média k dispozici, a zahrnuje jak auditivní tak vizuální složku, což jí činí nejkomplexnějším z nich.

Základní rozdělení, které by zde bylo na místě provést, je rozdělení mezi obrazem a textem v užším, tedy verbálním, slova smyslu. Jak text tak obraz je možné pojmout jednoznačně jako médium. Obojímu rovněž rozumíme, přesto podstata tohoto porozumění je zjevně odlišná, proto je jedno nepřeveditelné a neredukovatelné na druhé. Text je čten a obraz je viděn. To znamená, že obojí je vnímáno poměrně odlišným způsobem a zároveň obojí i jinak emocionálně působí.¹⁷⁵ Obraz je srozumitelný bezprostředněji a tudíž je emocionálně působivější. Naproti tomu porozumění textu vyžaduje větší soustředění, a proto také nezapůsobí tolik na emoce příjemce, je však lépe zapamatovatelný. Je možné rozlišit nejen působení textu a obrazu, ale rovněž diskurz příběhu a diskurz obrazu. Toto rozdělení se však užívá zejména u dějinných pojednání.¹⁷⁶

¹⁷⁵ PETŘÍČEK, M. *Myšlení obrazem*, s. 7 – 11.

¹⁷⁶ ZELINSKÝ, M. *Texty a obrazy. Stopy, které zůstaly*, s. 70.

Text je „otevřená struktura realizující se v okamžiku příjmu čtenářem.“¹⁷⁷ Text existuje jen v procesu čtení, je tedy entitou procesuální, jeho bytí je zakotveno v časovém průběhu.¹⁷⁸ Text je rovněž možné chápat jako soubor rozličných kódů či subkódů, vedle významu jsou jimi třeba i příznaky a další kontexty.¹⁷⁹ Právě kontexty a lexikální jednotky jsou zcela klíčové pro interpretaci textů.¹⁸⁰ Sám text je vlastně také jen způsobem interpretace, je to cesta, jak si člověk interpretuje svět. „Texty představují lidský způsob, jak redukovat svět do zvládnutelného formátu, otevřeného intersubjektivnímu interpretačnímu diskurzu.“¹⁸¹ Text užívá vyprávění v čisté podobě, diegezi, zatímco obraz vypráví znázorněním či vytvořením podoby, mimezí.¹⁸²

Text, ve smyslu verbálního sdělení, je možné rozdělit na psaný text a mluvené slovo. Psaný text je médiem, na němž byly vystavěny západní hodnoty, ač už jsou poupravené elektronickými médii, která přišla následně. Do jisté míry psané texty zbavují emocionálního a kolektivního citění, zatímco obraz má zcela opačný efekt. Fonetická abeceda zcela odtrhla formu slova od jeho obsahu a umožnila tak naprosté oddělení sluchové a vizuální zkušenosti člověka. Západní kultura dodala její typicky lineární ráz, na rozdíl od abeced znakových, které si zachovaly propojení sluchového s vizuálním.¹⁸³ V psaném textu je možné zkoumat užití jazykové prostředky. Jedním z nejdůležitějších faktorů jsou příznakovost slov a užívaná interpunkce, protože ty dotvářejí atmosféru celého textu.

Mluvené slovo je smyslově velmi působivé.¹⁸⁴ „Mluvené slovo neumožňuje extenzi a zesílení vizuálních schopností, které je zapotřebí ke vzniku individualismu a soukromí.“¹⁸⁵ Jeho povaha jasně vystoupí v kontrastu srovnání s psaným slovem. Zatímco slovo je možné napsat prakticky jen jedním způsobem, vyslovit ho lze mnoha různými způsoby a dodat mu tak rozličný emocionální náboj.¹⁸⁶ Vedle jazykových prostředků jsou tak důležité i intonace, tón hlasu, jeho emocionální zbarvení a dokonce i barva hlasu jako taková.

¹⁷⁷ ZELINSKÝ, M. *Texty a obrazy. Stopy, které zůstaly*, s. 79.

¹⁷⁸ Tamtéž, s. 79.

¹⁷⁹ ECO, U. *Teorie sémiotiky*, s. 75.

¹⁸⁰ ECO, U. *Meze interpretace*, s. 232.

¹⁸¹ Tamtéž, s. 28.

¹⁸² VOJTĚCHOVSKÝ, M., VOSTRÝ, J. *Obraz a příběh*, s. 25.

¹⁸³ McLUHAN, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*, s. 94 – 101.

¹⁸⁴ Tamtéž, s. 90.

¹⁸⁵ Tamtéž, s. 91.

¹⁸⁶ Tamtéž, s. 91.

V rozhlasu je velmi důležité přizpůsobit se tomu, že jediný způsob předání informací, který má k dispozici, je právě mluvené slovo, což je do jisté míry omezující.¹⁸⁷ „Kapacita sluchové percepce je menší než kapacita zrakového vnímání.“¹⁸⁸ Proto je třeba, aby předkládané sdělení bylo lineární a snadno srozumitelné a všechny doprovodné zvuky byly objasněny. Částečně i z toho důvodu, že rozhlas často posluchačům slouží jako zvuková kulisa k jiným činnostem.¹⁸⁹ Zvuk v televizi má poněkud odlišná specifika už jen z toho důvodu, že je doprovázen obrazem. Každopádně platí, že ač obraz nemusí být celistvý, ale může se skládat z nesouvislých celků, zvuk je tím co celou reportáž spojuje a sjednocuje. Je vnímán chronologicky a lineárně.¹⁹⁰ Diegetický a nediegetický zvuk je objasněn již výš v podkapitole 2.3 Metody výzkumu mediálních sdělení.

Obraz, budeme-li brát v potaz jen ten, který se vyskytuje ve zkoumaných médiích, je zastoupen fotografií a videozáznamem. Takové obrazy jsou pořizovány pomocí technologických zařízení a ne jen člověkem samotným. Prvky, které je v nich možné objevit, jsou dvojí povahy. Jedny se týkají samotného obsahu, jedná se o významy znaků, které je možné objevit. Druhé jsou pak technického rázu.

Je možné zabývat se úhlem, který může být nízký a vyvolávat tak dojem pozice moci či hrdinství nebo vysoký, který naopak symbolizuje podřízenost. Důležitý je samozřejmě i kontext. Všimnout si lze rovněž i vzdálenosti, která má šest různých stupňů: 1. extrémně dlouhý snímek, 2. dlouhý snímek, 3. střední snímek, 4. střední přiblížení, 5. přiblížení, 6. extrémní přiblížení.¹⁹¹ Možné je i méně podrobné velikostní členění záběrů na celek, polocelk a detail.¹⁹² Posledním významnějším zkoumaným prvkem pak je hloubka pole, čili vzdálenost mezi nejbližším a nejvzdálenějším objektem v závěru.¹⁹³ Tyto technické detaily jsou společné fotografii i videu.

Naproti tomu mobilní rámeček, tedy pohyb kamery, je možné využívat jen při filmování. Opět existuje šest různých možností: 1. panoramatický záběr (pan), 2. sledování (tracking či dolly) je hladký pohyb kupředu, 3. pohyb doleva či doprava (tilt), 4. záběr z pohyblivého zařízení, například z vrtulníku (crane), 5. roztřesený pohled při

¹⁸⁷ OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 62.

¹⁸⁸ Tamtéž, s. 62.

¹⁸⁹ Tamtéž, s. 62 a 63.

¹⁹⁰ Tamtéž, s. 76.

¹⁹¹ LACEY, N. *Image and Representation. Key concepts in media studies*, s. 16 – 18.

¹⁹² OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 74.

¹⁹³ LACEY, N. *Image and Representation. Key concepts in media studies*, s. 18.

natáčení kamerou v ruce (handheld), 6. zoom (či telephoto) – není to vysloveně pohyb kamerou, ale změna ohniskové vzdálenosti.¹⁹⁴

Důležité jsou pro televizní záběry i střih a obrazová montáž, aby celá reportáž působila uceleně.¹⁹⁵ Televizní obrazové zpravodajství, zejména na veřejnoprávních televizích, stále častěji využívá filmové řeči, která je výrazně vizuální a do jazyka zcela nepřeložitelná. „Důležitou roli proto hraje ve filmovém jazyce nejen prostý sled záběrů, ale i jejich obsah a hodnota, složka obrazová, zvuková, skladební, úprava filmového obrazu technickou cestou a konečně i samotný herec.“¹⁹⁶

Důležitou složkou filmů, dokonce i těch němých, byla vždy hudba. Je důležitá pro dotváření celkové atmosféry. Zejména však v divákovi vzbuzuje či urychluje emoce, jež jsou zcela nezbytnou součástí filmu.¹⁹⁷ „Má určité charakterizační možnosti – označuje kolorit doby, charakterizuje tradice oblasti nebo země, hudební leitmotiv plní důležitou úlohu při dotváření významu jednotlivých částí sdělení, k jejichž spojení nebo členění v příběhu dochází, zvláštní hudební rytmus napomáhá dramatizaci a gradaci obrazového sdělení.“¹⁹⁸ Spolu s pronikáním filmových prvků se do zpravodajství občas promítne právě i hudba.

¹⁹⁴ LACEY, N. *Image and Representation. Key concepts in media studies*, s. 19 – 20.

¹⁹⁵ OSVALDOVÁ, B. a kol. *Zpravodajství v médiích*, s. 74.

¹⁹⁶ ŠTROBLOVÁ, S. *Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa. Filmová a televizní dramaturgie a programové skladba*, s. 53.

¹⁹⁷ Tamtéž, s. 57.

¹⁹⁸ Tamtéž, s. 57 a 58.

3 PRAKTICKÝ VÝZKUM

V této části bude proveden samotný výzkum založený na analýze tří vybraných zpráv, které se v roce 2013 objevily v médiích a to jak v tisku, tak i v rozhlase a v televizi. Každá zpráva byla vybrána z jiné oblasti: první se bude týkat politického dění v České republice, druhá bude informovat o tragickém zločinu a třetí se zaměří na kulturní událost. Všechny zprávy budou dostupné v příloze v takové podobě, v jaké bylo možné je nalézt v příslušných médiích. Tiskové zprávy, rozhlasové i televizní budou dostupné v digitální podobě na přiloženém DVD.

Výzkum bude probíhat pomocí metod, které jsou blíže popsány v podkapitole 2.3 Metody výzkumu mediálních sdělení zvláště se zaměřením na sémiotickou analýzu, která bude doplněna o narativní analýzu a obrazovou analýzu.

3.1 První zpráva – Politicky významná událost

Tato zpráva je z politického prostředí, týká se celosvětového politického dění. Ač nepokoje na Ukrajině probíhají již delší dobu, teprve na začátku měsíce března začala ruská vojska obsazovat poloostrov Krym. Zprávy jsou vybrány tak, aby pokud možno poskytovaly reakce českých politiků na danou situaci. Přesto ne vždy to bylo možné, proto je často k dispozici jen reakce českých občanů či dokonce jen médií, ale i tak se jedná stále o tu samou událost.

3.1.1 Tisková média

MF DNES:

Vybraná zpráva je z pondělí 3. března 2014, tedy je aktuální reakcí na události na Ukrajině, konkrétně na sobotu 1. března 2014, kdy ruští vojáci obsadili Krymský poloostrov. S ohledem na výše zmíněnou specifikaci byla vybrána zpráva shrnující reakce české veřejnosti i politiků. Zpráva je uvedena na straně 3, nahoře vpravo, v rozsáhlém bloku shrnujícím informace o Krymské krizi. Není tak považována za nejdůležitější ze zpráv informujících o dění na Ukrajině, přesto v rámci celých novin patří mezi ty důležitější. Článek je doplněn fotografií.

Titulek shrnuje myšlenku celé zprávy, je v něm obsaženo odsouzení ruského jednání a to ze strany celého národa – naznačuje, že v článku bude obsažena řada vyjádření od různých skupin lidí. První odstavec v zásadě shrnuje názor a postoj České

republiky prezentované na zahraniční politické scéně, tedy podporu NATO a Evropské unie a odmítnutí jednání Ruska a jeho prezidenta. Druhý odstavec je věnován schůzce ministra zahraničí Lubomíra Zaorálka s ruským velvyslancem Sergejem Kisejlovem a jeho vyjádření k ní. Ve svém prohlášení uvedl, že si k sobě „povolal“ ruského velvyslance. Ministerstvo zahraničí figuruje i v následujícím odstavci, kde je uvedeno jeho varování, aby Češi raději odložili veškeré plánované cesty na Ukrajinu.

Další odstavec je věnován vyjádřením prezidenta České republiky. Ten se ve své reakci na celou situaci obrátil k minulým událostem. Nejprve připomněl, že Krym až do roku 1954 patřil k Rusku, a zároveň jako jediný český politik vyslovil pochopení ruský hovořícím obyvatelům Krymu, kteří by se chtěli vrátit zpět k Rusku. Další minulou událostí, na níž narazil bylo dění v roce 1968, kdy ruská vojska obsadila Československo, a na základě toho odsoudil jakoukoli vojenskou intervenci jako něco, co zanechává velmi hluboké rány ve vztazích mezi národy.

Poslední odstavec tohoto článku pak opouští sféru politických názorů a zaměřuje se na protesty, které se konaly v Čechách o víkendu. Je zde zdůrazněno, že většina protestujících byli Ukrajinci žijící v Česku. K dispozici je vyjádření jednoho z demonstrantů, který zdůrazňuje, že si Ukrajinci chtějí své problémy řešit sami bez zapojení Ruska. Je otázkou, do jaké míry se ovšem jeho nesouhlas vztahuje k Česku, jehož názor měl být dle titulku náplní článku, když se sám řadí mezi Ukrajince. Za zmínku určitě stojí i skutečnost, že v tomto (posledním) odstavci je zmíněna jen demonstrace před ruským velvyslanectvím v Praze a ještě navíc způsobem, jako by byla jediná. Přitom z popisku u fotografie, která je k článku přiložena, je zjevné, že demonstrace probíhaly i jinde, zejména tedy v Brně, kde byla uvedena fotografie pořízena.

Snímek dokumentuje demonstraci před ruským konzulátem v Brně. Činí to však takovým způsobem, že protestujících je vidět minimum a ani jeden z nich není objektivem zachycený celý. V zásadě celému obrazu vévodí cedule, kterou svírá jeden z demonstrantů. Je na ní nápis v azbuce, první řádek je červeně, další dva jsou modře a ten prostřední lemují z obou stran ukrajinské vlajky. Ukrajinská vlajka pak vlaje mladíkovi s cedulí nad hlavou a další z protestujících, na pravém okraji fotografie, drží v ruce žlutou růži. Na levé straně je pak vidět část někoho ve žluté mikině. Navíc mladík s cedulí, který je ve středu fotografie má na očích modré zrcadlové brýle čili zrcadlovky. Barevně je celá zpráva laděna tak, aby odpovídala národním barvám Ukrajiny. Jen červená barva na ceduli vybočuje a působí vzdorně až agresivně.

Významným prvkem této fotografie je úhel. Je to foceno zespoda a demonstrantům je tak dodáván nadhled či dokonce nadřazenost. Do značné míry tomu napomáhají i výše zmíněné brýle, které neumožňují zahlédnout oči protestujícího mladíka v popředí.

Lidové Noviny:

Lidové noviny jsou vybrané z pondělí 3. března 2014, kdy měly noviny poprvé šanci zareagovat na dění na Krymském poloostrově nějakými komplexnějšími informacemi. Toto číslo novin je dokonce označené jako speciál věnující se Krymské krizi. Rozličné články na toto téma pak zabírají strany 1 až 4, 8 až 9, 11, 13 a 18. Hned otevírací článek nese titulky „Putin zabral Krym“, čímž je jasně nastolen problém pro prakticky celé vydání novin. Vybrané zprávy by se však v ideální případě měly týkat českých reakcí na tyto události, proto bude rozebrána zpráva začínající na titulní straně a pokračující na třetí straně.

Titulek „Běžte domů, vyzývá Rusy diplomaticky Česko“ je poněkud dvojznačný, zejména užití slovo diplomaticky. Na první pohled se zdá, jako by Česko diplomatickými slovy nabádalo Ruské vojáky k návratu do své země. Až po přečtení určité části článku člověk pochopí, že to znamená diplomatickou cestou.

Článek je rozdělen poměrně logicky, i když je zjevné, že dostupný prostor zde hrál větší roli. Článek je na spodním levém rohu titulní strany, na třetí straně pokračuje ve středu strany a zhruba ve stejném rozsahu. Tato zpráva mapuje reakce na počínání Ruska jak ze strany českých politiků, tak i ze strany obyvatel České republiky. Právě reakcemi řadových občanů je článek započat. Jsou zde citovány nápisy na jejich plakátech z demonstrací v Praze a v Brně. Právě v souvislosti s demonstracemi je zde použit poněkud nezvyklý přesto přílehlavý termín „česká „ulice““ a to hned v první větě.

Po vyjádřeních českých občanů následují poněkud diplomatičtější reakce českých politiků. Ty jsou započaty vyjádřením ministra zahraničí Lubomíra Zaorálka a jeho odmítnutím ruské intervence, které vyjádřil hned několikrát, mimo jiné i ruskému velvyslanci. Hned poté je zmíněno, že se chystá na schůzi ministrů zahraničí EU.

Následuje líčení jednání předsednictva Bezpečnostní rady státu s důrazem na zásoby plynu a připomínku mezinárodní dohody z roku 1994. Na další straně jsou pak zmíněny projednávané komise, v nichž by Česká republika dle svých představitelů měla mít zastoupení. To je podpořeno prohlášením Hynka Kmoníčka, šéfa hradního

zahraničního odboru, který vysvětluje, že v rámci Evropské unie se musíme ozvat při řešení tohoto sporu, částečně též proto, že máme znalosti inkriminovaného prostředí.

Zároveň Evropskou Unii zařadil spolu se Spojenými státy a Ruskou federací mezi trojici nejdůležitějších subjektů, které se budou podílet na urovnání tohoto konfliktu. Užité názvy pak (zejména pokud se jedná o Ruskou federaci, což není úplně běžně používaná forma) vcelku důrazně poukazují na to, že vzniklou situaci nebudou řešit jednotlivé státy, ale pevnější či volnější státní uskupení. Největší důležitost přiznává „rusko-německé lince“. Toto slovní spojení naznačuje jistou kontinuitu ve vztazích zmíněných mocností. Věta, kterou je tento Kmoníčkův názor tlumočen, zní: „V rámci bilaterální diplomacie bude důležitá i rusko-německá linka.“ Jedná se o přímou řeč, ale je otázkou, zda termín „bilaterální diplomacie“ bude srozumitelný každému.

Celou tuto pasáž pak uzavírá vyjádření prezidenta Miloše Zemana a článek tak směřuje plynule od reakcí řadových občanů přes řadové politiky až k reakci hlavy státu. I on počínání Ruska odsoudil a to s připomenutím událostí z roku 1968. Ačkoliv z citované věty: „Jakákoli vojenská intervence vytváří hluboký příkop, který po generaci nelze zasypat.“ je zřejmé odsouzení nejen dvou zmíněných situací, ale všech podobných událostí. Tato věta byla použita i v článku z MF DNES.

„Kosovo jako precedent?“ Takto zní podtitulek či mezinadpis, který odděluje odlišnou myšlenku od úvodu, v němž jsou zaznamenána odmítavá vyjádření české společnosti a jejích představitelů. V této části je zmíněna i českými politiky připouštěná možnost, že by Ukrajina mohla přijít o Krym. Toto je podpořeno citací ministra obrany Martina Stropnického, který vysvětluje, že to může nastat v důsledky neochoty Aliance vojensky se do tohoto konfliktu zapojit, protože to chtějí vyřešit diplomatickou cestou, konkrétně se zde mluví o „co nejúčinnějším tlaku“. Je zajímavé, že Martin Stropnický hovoří o „civilizovaných státech“, což implikuje, že Rusko a státy, které stojí zcela stranou konfliktu, civilizované nejsou. Patrně to však mělo znamenat, že jsou to státy, které takovéto situace řeší civilizovaným způsobem, tedy diplomatickou cestou.

Na závěr je pak předložena ještě jedna možnost, jak by mohla Ukrajina ztratit Krymský poloostrov. Až v tomto odstavci se objevuje spojitost s podtitulkem. Pokud by totiž Krym sám vyhlásil nezávislost, pak by měl právo se odtrhnout a to na základě precedentu, který vznikl, když bylo uznáno Kosovo jako samostatný stát. Podporu poskytl i čeští politici. Tuto možnost připomněl šéf sněmovny Jan Hamáček a jeho vyjádření je uvedeno v přímé řeči. Hodné povšimnutí je i to, že klade důraz na to, že

svůj souhlas s odtržením Kosova vyjádřila česká pravice. Jako by tím naznačoval, že levicová vláda by se zachovala jinak. Z tohoto odstavce by pak bylo možné ještě vyzdvihnout použité slovo „bumerang“. Je napsané do uvozovek a použité jako metafora pro zmíněný precedens, protože se může Evropské unii nakonec jako „bumerang“ vrátit.

Zajímavé je, že na straně 3, kde končí tento článek, je stejná reklama na perské koberce jako v MF DNES u článku analyzovaného výše, který se zabývá prakticky stejnou tematikou, a to přestože Ukrajina a český nesouhlas s Ruskou intervencí s perskými koberci rozhodně vůbec nesouvisí. Tato reklama nebyla to jediné, co na obou člancích bylo podobné. Lze zde najít i stejnou citovanou větu Miloše Zemana a celková stavba a zejména tematika článku je podobná.

Havlíčkobrodský deník:

Zpráva o dění na Ukrajině pronikla i do regionálního deníku, zde je konkrétně vybrán Havlíčkobrodský deník. Zprávy, které informovaly o vývoji na Ukrajině se v deníku, tak jako v ostatních médiích, objevovali několik dní po sobě. Vybraná zpráva je z úterý 4. března 2014, protože v rámci strany 14, která je dění na Ukrajině věnovaná celá, je též článek zabývající se problematikou dostavby Temelína Rusy. K této problematice se totiž váže vyjádření českých politiků, které jinak v tomto periodiku nebylo k dispozici.

Vybraný článek je nejkratší z pěti, které celou tuto stranu rubriky Zahraničí pokrývají a mají za úkol přehledně zmapovat dění na Ukrajině. Zahraničních událostí se týká jen okrajově, což je znát na rozsahu a na šedém zbarvení, které slouží jako podklad a článek poněkud vyděluje od ostatních. Titulek, který hlásá: „Rusové si ztížili šanci na Temelín“, se situací na Ukrajině zdánlivě vůbec nesouvisí a nijak se na ni neodvolává. Souvislost s ní je zřejmá až ze druhé věty textu. První větou je poněkud netradičně výrok ministra obrany Martina Stropnického a to v nepřímé řeči. Až druhá věta objasňuje souvislost s Ukrajinou.

Vyjádření Martina Stropnického tvoří přibližně jednu čtvrtinu celého článku. Následuje prohlášení ministra pro legislativu a lidská práva Jiřího Dienstbiera v podobném duchu. Druhou polovinu článku pak začíná reakce předsedy vlády Bohuslava Sobotky, který jakoby upozorňuje oba odmítající ministry na to, že nelze za obchodováním s Ruskem udělat tlustou čáru. Toto tvrzení je doplněno krátkým

stručným přehledem toho, jak krize na Ukrajině ovlivnila celosvětové finanční trhy i obchody. Také je zde uvedeno, jak se propadla ukrajinská i ruská měna.

Článek je psán neutrální češtinou a vyjma tří citovaných názorů, z čehož jen jeden je uveden v přímé řeči, se zdržuje jakéhokoli hodnocení. Od reakcí politiků, v nichž se jedná o obchodní záležitosti ovlivněné ruským vpádem na Ukrajinu, plynule přechází k tomu, že a jak tento akt ovlivnil celosvětovou ekonomiku.

Blesk:

V tomto periodiku je zpráva o ruských vojscích na ukrajinském Krymu ze dne 5. března 2014. Není to tedy nejaktuálnější reakce na nastalou situaci, ale události na Ukrajině se stále vyvíjely a média jejich vývoj sledovala. Vyjádření českých politiků se v Blesku neobjevilo. Zato je v něm k dispozici srovnání s invazí vojsk Varšavské smlouvy do Československa v roce 1968.

Téma je předestřeno již na titulní straně, kde jsou na rudém podkladu, což je barva vlastní Blesku, ale i barva vyvolávající v lidech agresivitu, dvě fotografie. První je snímek tanku v okupované Praze, je na něm česká vlajčka, nápis „Československo 1968 vs. Ukrajina 2014“. Z fotografie ruského tanku na našem území vede šipka na druhou fotografii, kde je opět ruský tank a dva vojáci, tentokrát na území Ukrajiny, jak alespoň ukazuje ukrajinská vlajčka. Pod tím vším jsou ještě dva nápisy, z nichž první – „Ruská okupace: Příliš mnoho podob“ zcela jasně dává najevo, že autor či autoři článku považují obě uvedené události za rovnocenné, ač navenek probíhají trochu jinak. Závěrečné sdělení, které má jednoznačně za funkci upoutat a čtenáře přimět k tomu, aby si článek na následující dvoustraně přečetl, je vyvedeno formou otázky: „Co stojí ve zvacím dopisu?“. Navíc je doplněno obrázky dvou zařatých pěstí, které jsou nakreslené stylem evokujícím propagandistické plakáty ze socialistické doby.

Celá dvoustrana, konkrétně strany 2 a 3, které jsou tomuto tématu věnovány, ukazují společně s upoutávkou na titulní straně, že je téma chápáno jako důležité. Téma je zařazeno do rubriky Politika. Tato dvoustrana je velmi křiklavě barevná, což je ostatně pro Blesk a ostatní bulvární média typické. Základní článek je doplněn anketou složenou ze tří otázek a zpracovanou do tří diagramů, dále názorem Oldřicha Zajíce, krátkým článkem „Fámy z fronty“ a nakonec, pomineme-li reklamy, poněkud překvapivě vtípem.

Vtip je očividně převzatý z internetu, což je zřejmé z anglických nápisů na dvou fotografiích i z celkového stylu vtipu. Přesto není nikde možné dohledat zdroj. Přítomnost vtipu na této dvoustraně je celkem nečekaná, protože ostatní dodatky jsou směřované spíše k tomu, že se Češi obávají války.

Ač je názor Oldřicha Zajíce titulován „My a hra mocných“ i jeho hlavním tématem je strach z války a dalších možných a zatím netušených důsledků situace na Ukrajině. Zajímavé je, že pan Zajíc je ředitel a jednatel společnosti Sanep, která pro Blesk dělala otištěný průzkum. Průzkum je opatřen titulkem „Češi vzkazují: Putine, kvůli tobě se bojíme války“. Titulek je velmi sugestivní a krátký úvod k průzkumu dokonce začíná větou „Máme strach!“ Odpovědi na otázky jsou znázorněny diagramy, ve dvou případech se jedná o sloupcový diagram, ve třetím o kruhový. Užití typů diagramů je adekvátní, jen v případě kruhového snad až příliš barevné. To, co celý průzkum vizuálně opět navrací k bulváru, je fotografie vojáka se samopalem.

„Fámy z fronty“ je titulek, který možnou válku nenaznačuje, ale v podstatě implikuje válku, která již probíhá. Oba podtitulky jsou zakončeny vykřičníkem. První z nich hlásá, že ruský prezident Putin má nádor na mozku, druhý, že je ukrajinský prezident Janukovyč mrtvý. Obě zprávy jsou předem označeny za fámy, což poněkud mírní či dokonce zesměšňuje ty dva poplašné výkřiky. Pod nimi je pak fotografie mužů, o nichž se hovoří, a nakonec vysvětleno, kde se tyto informace vzaly. Vladimír Putin je na fotce zachycen zhruba do pasu a portrét byl vyfotografován nepřipraveně. Ruský prezident má na fotografii ustaraný výraz. Naproti tomu snímek Viktora Janukovyče je koncipován odtažitějším způsobem. Centrem celého obrazu je aranžovaný fotografický portrét sesazeného ukrajinského prezidenta, který je našikmo položen na řadě různých jiných papírů. To, že se jedná o fotografii fotografie působí velmi odtažitě a podporuje to sdělení o smrti Viktora Janukovyče.

Hlavní článek je opatřen výrazným červenobílým titulkem, který je ukončen vykřičníkem a dokonce i zřymovaný: „Pozvi Rusy, všechno zdusí!“ Celý titulek je objasněn perexem, který zní: „Trik se zvacím dopisem je tu po 46 letech zase“, slova „zvacím dopisem“ jsou v podtitulku zvýrazněna. Titulek i podtitulek jsou situovány do středu dvoustrany, hlavní článek je však rozdělen na dvě poloviny. Levá polovina je věnována srpnu 1968 v Československu, zatímco pravá polovina Ukrajině. Na obou dvou je vlajka příslušného státu, datum začátku vojenské okupace a pod tím v obou případech kratičký neinformativní komentář. To vše se nachází na pozadí dvou fotografií.

Na levé straně je umístěna černobílá fotografie, na níž jsou zachyceny dva tanky v pražských ulicích a několik lidí v oblečení jasně indikujícím 60. léta minulého století. Tanky zabírají velkou část snímku a lidé, obyvatelé Prahy jsou zachyceni v hloučku na levém okraji. Jako by tam byli vytlačeni, protože vše ostatní zabrali tanky a vojáci. Na pravé polovině velkou část článku zabírá barevná fotografie, na které jsou zachyceny tři tanky, jeden z nich necelý, a pak řada vojáků. Kromě toho je na snímku vidět jen obrácená strana nějaké cedule a tráva. Celá fotografie je velmi strohá a plná vojenské barvy, techniky i vojáků samotných.

Pod fotografiemi je jediný skutečný odstavec textu, který plní funkci úvodu a na začátku je opatřen domicilem. Za zmínku rozhodně stojí použití slova „fór“, které rozhodně není spisovné a proto by se v tisku objevovat skutečně nemělo. Dále se zde nachází fotografie dvou zvacích dopisů a jejich odesílatelů. Na ukrajinské straně je fotografie Viktora Janukovyče a dopisu, v němž žádal Vladimira Putina o pomoc, na československé straně je vedle dopisu z roku 1968 vyobrazen Vasil Bílak, ač pod dopisem bylo podepsáno celkem pět lidí. Tato informace je společně s dalšími sdělena v červeném rámečku pod fotografií dopisu. Obdobný rámeček je pak možné objevit i na druhé straně pod ukrajinským dopisem, kde jsou pro porovnání uvedeny tytéž informace.

Novinky.cz:

Zpráva je z neděle 2. března 2014 a je tedy bezprostřední reakcí českých politiků na události na Ukrajině. Zpráva patří na tomto serveru mezi ty kratší, což je bezpochyby dáno tím, že je okamžitou reakcí na situaci. Novinky.cz navíc i u tohoto článku využily možnost, kterou má jen internetová žurnalistika, a zhruba dvě a půl hodiny po uveřejnění článek aktualizovaly. Grafické rozložení je stejné jako u všech ostatních článků na tomto zpravodajském serveru. Navzdory precizním časovým údajům, zde však chybí domicil, to je pro tento server opět typické. Článek je doplněn jednou fotografií.

Titulek, který je formou přímé řeči a uvozovací věty, zní: „Odsuzujeme postup Ruska, sdělil Sobotka po jednání o Ukrajině“. Titulek zprávy hovoří slovy premiéra Bohuslava Sobotky a zároveň v plurálu, tedy zcela jasně ukazuje, že se jedná o stanovisko celé vlády České republiky. Zároveň je v titulku článku shrnuto základní sdělení. Pro informovanost na základní úrovni by prakticky stačil jen titulek. Perex, čili podtitulek je složen ze dvou vět a rozvíjí titulek o některé podrobnosti.

Pod ním je umístěna ilustrační fotografie, na níž je vyobrazen Bohuslav Sobotka pravděpodobně v Poslanecké sněmovně s papírem v ruce, kterak si se zamyšleným a velmi soustředěným výrazem zapíná sako. Bohuslav Sobotka zde působí skutečně zaměstnaným až ustaraným dojmem. Fotografie je očividně nearanžovaná, pořízená v průběhu skutečného jednání vlády. Pravděpodobně má znázorňovat právě probíhající náročné jednání. Fotografie je opatřena jen popiskem: „Premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD)“.

V prvním odstavci je výčet nejdůležitějších osob, které se jednání zúčastnili. Většina uvedených jmen jsou hypertextové odkazy, tedy je možné proklikat se ke všem článkům z archivu, které se těchto osob týkají. Ve čtyřech dalších odstavcích pak následuje vyjádření premiéra Bohuslava Sobotky zprostředkované buď přímou nebo nepřímou řečí. Předseda vlády však těmi slovy nepodával tisku jen svůj osobní názor, nýbrž názor, k němuž dospěla jednající skupina. To je zjevné z užívaného plurálu, stejně jako u titulku.

Dojem kooperace vládních činitelů je podporován slovy jako „shodli jsme se“ a „dohodli jsme se“. Zároveň je zjevná snaha potlačit paniku, která by se z nastalé situace mezi obyvatelstvem mohla šířit, protože dvakrát je zde zmíněn diplomatický přístup k řešení problému a na konci je explicitně řečeno, že České republice nic nehrozí.

Podtitulek čili mezinadpis zní „Česko má zásoby plynu“. Zcela jasně odděluje od zbytku článku jinou myšlenku. Podtitulek dokonce nijak jasně nenavazuje na předchozí sdělení. Naproti tomu text vcelku přirozeně pokračuje uvedením slov Lubomíra Zaorálka, který se k tomu vyjadřuje ze své perspektivy ministra zahraničí. Následuje krátké sdělení o tom, že Bezpečnostní rada státu schválila vyslání mezinárodních pozorovatelů na Ukrajinu.

Až poslední odstavec se vztahuje k uvedenému podtitulku a začíná opět sdělením Bohuslava Sobotky v nepřímé řeči. Celý odstavec se vztahuje k přerušení dodávek plynu, které by mohlo nastat vlivem krize na Ukrajině. Na začátku odstavce je pro uklidnění čtenáře sděleno, že Česká republika je na krizi připravena. Až následně je objasněno, o jakou krizi se jedná a jak jí tedy bude stát čelit.

3.1.2 Rozhlas

Český Rozhlas Radiožurnál:

Vyjádření českých politiků k dění na Krymském poloostrově bohužel Český Rozhlas neposkytl, proto se zvolená zpráva týká jen reakce ruského prezidenta Vladimira Putina na diplomatické kroky ostatních států. Zpráva byla odvysílána 4. března 2014.

První větu je možné považovat za titulek a právě tou moderátor v zásadě shrnuje tu nejdůležitější věc z Putinova vyjádření, tedy že použití vojenských sil na Ukrajině považuje za nejkrajnější možnost. Dále moderátor rozvíjí další vyjádření ruského prezidenta a klade důraz na to, že se jedná o první vyjádření tohoto politika od ruské vojenské intervence na Krymu.

Poté je prostor poskytnut samotnému vyjádření Vladimira Putina, které je simultánně překládáno. Ruský prezident v této nahrávce hájil legitimitu sesazeného ukrajinského prezidenta Janukovyče. Reportér, který zajišťoval i simultánní překlad dále rozvíjí slova Vladimira Putina a parafrázuje další části jeho projevu, v nichž zdůrazňuje mírovou úlohu ruských vojáků na Krymu, ale pozdější vojenský zásah na ukrajinském území nevyklučuje, dokonce v případě nepokojů připouští možnost intervence na východě země. Samotný projev ruského prezidenta je slyšet v pozadí reportérovy řeči, ale je zjevné, že již není překládán doslovně.

Část jeho proslovu opět zazní nahlas a reportér se opět vrací k přesnému překladu. Tato část se týká právě možného nasazení ruských vojsk na východě Ukrajiny a to po žádosti o pomoc, kterou prezident Janukovyč už předložil. Další část projevu Vladimira Putina je opět uvěřitelně nahlas, ale je již reportérem jen parafrázována. Zde ruský prezident vyjadřuje pochopení demonstrantům a přiznává jim právo na změnu v zemi. Prý navrhuje jen „protiústavní formu revoluce“. Dotkl se i separatismu na Krymu a na východě ukrajinského území a tato část je poté opět simultánně přeložena reportérem. Zaznívá zde i srovnání s Kosovskými Albánci, kterým byla umožněna nezávislost. Rusko prý ale nemíní nikoho k takovému kroku podněcovat. Obyvatelé by měli mít možnost rozhodnout o své budoucnosti ve volbách a v referendu, ale je požadováno zachování vazeb mezi Ruskem a Ukrajinou. Vladimir Putin se vyjádřil i k sankcím, které mají postihnout Rusko, ale dle něj by uškodily všem.

Na tato Putinova vyjádření pak reaguje telefonicky do vysílacího studia redaktor Hospodářských novin Ondřej Soukup. Vyjádření ruského prezidenta se mu příliš nelíbí, ale spatřuje v něm vyhlídky nejen pesimistické, ale i optimistické. Rovněž je zmíněno i zjednodušení zákona o přiřazování nových území k Rusku, které má být projednáno.

Poslední otázka se týká toho, k čemu dle Ondřeje Soukupa ruská politika směřuje. Jeho odpověď zní, že se Rusko snaží zvýšit své postavení ve vztazích se Západem, o ozbrojený konflikt však nestojí.

Dále zprávy o Ukrajině pokračují hrozbou zdražení cen plynu a ropy, což se týká spíše ekonomiky než politiky a je to tedy mimo zájem této práce.

Do živého vysílání se vloudila mírná chybička. V první otázce, kterou moderátor položil Ondřeji Soukupovi scházelo sloveso, přesto tázaný pochopil, na co se jej moderátor ptá.

HIT Rádio Vysočina:

Zpráva, která byla poskytnuta pro účely této práce rádiem Vysočina je ze 4. března 2014 a spíše než politikou se zabývá hospodářskými dopady, které krize má na Českou republiku, či spíše na české firmy. Zpráva je přejatá z MF DNES, což je zmíněno hned v druhé větě po titulku.

Konkrétní příklady zasažených firem dokládají vážnost situace, moderátorka následně tlumočí i vyjádření analytiků k cenám pohonných hmot, které by měly v důsledku událostí na Krymu stoupnout. Celou zprávu uzavírá vyjádření Vladimira Putina, poněkud odlišné od toho, které bylo odvysíláno ve zprávách Českého Rozhlasu, v němž tvrdí, že přítomnost ruských vojáků na Krymu s událostmi na Ukrajině nesouvisí.

3.1.3 Televize

Česká televize:

Zprávy z České televize jsou ze 3. března 2014. Jsou zahrnuty do rozsáhlejšího bloku, který se celý zabývá děním na Ukrajině. Výběr do této práce se pak konkrétně týká rozhovoru s předsedou vlády Bohuslavem Sobotkou a poté zprávy shrnující české reakce na ruskou intervenci Krymského poloostrova.

Rozhovor s Bohuslavem Sobotkou vede moderátor ze studia. Premiér je v Bohumíně a stojí na temné ulici osvětlené lampami. Toto je promítáno do studia na velké obrazovce a dle popisku je zřejmé, že přenos jde přes Ostravské televizní studio. Když se pohled roztáhne výhradně na odpovídajícího předsedu vládu, je obraz doplněn nápisem „Události“, přes který se přemaže modrý proužek se jménem a funkcí a nalevo

s malým růžovým rámečkem, ve kterém je napsáno: „živě“. Poté, co modrý proužek zmizí, růžový rámeček zůstane v levém dolní rohu obrazovky. Toto grafické uspořádání se vždy opakuje při každém novém dotazu.

První otázka položená moderátorem navázala na předchozí reportáž, v níž zaznívalo odmítnutí ruského podílu na dostavbě elektrárny Temelín ze strany Jiřího Dientsbiera a Martina Stropnického. To se však neshoduje s postojem, který Česká republika předkládala v rámci své zahraniční politiky. Právě tohoto nesouladu se týkala i moderátorova otázka. Bohuslav Sobotka znovu představil oficiální stanovisko vlády, zdůraznil nutnost jednotného vystupování a zejména narazil na nesmyslnost hospodářských sankcí z české strany, protože by zasáhly nejen Rusko. Důrazně zároveň odmítl i „protiruskou hysterii“. Sankce připustil jen v případě koordinace s ostatními státy Evropské unie.

Moderátor v souvislosti s tím znovu narazil na nedostatek koordinace v rámci české vlády, ale hlavní těžiště jeho druhé otázky spočívalo v nadcházejícím summitu představitelů zemí Evropské unie a toho, jak může eventuálně situaci pomoci. Bohuslav Sobotka podotýká, že nyní by na vyjádřené postoje mělo zareagovat Rusko. Co se summitu týče, bude se jednat o diskuzi s ostatními předsedy vlád členských států Evropské unie a český premiér nevyklučuje možnost projednávání nějakých sankcí, ale sám osobně je nepovažuje za vhodné řešení, jak dodává, Českou republiku by mohly stát další řadu pracovních míst, kterých je nyní už tak málo. Bohuslav Sobotka sdělil konkrétní čísla, s důrazem na kraj, v němž se nacházel, jak vyplynulo z moderátorova zakončení této části rozhovoru, i z jiných důvodů, než jen krize na Ukrajině. U počtu nezaměstnaných neopomněl premiér říci, že je „zdedili po dřívějších vládách“.

Po prozatímním rozloučení s Bohuslavem Sobotkou moderátor uvedl i vyjádření opozičního europoslance Jana Zahradila ke stanovisku ministra zahraničí. To je zprostředkováno telefonicky a doplněn záběry z jednání a ruchu v Evropském parlamentu. Modrý proužek se jménem a funkcí tohoto státníka je z levé strany zakončen jeho fotografií na modré podkladu, na druhé straně malým telefonním sluchátkem v červeném poli. Jan Zahradil ve svém příspěvku situaci prohlásil za krajní a v podstatě nad síly Evropské unie a naznačil, že by se tím měla spíše zabývat Rada bezpečnosti a NATO.

Reakce českých politiků se dále vyskytují i ve zprávě o možném nedostatku plynu a ropy, které se k nám dovážejí z Ruska, ale zde se jejich postoje týkají spíše hospodářských záležitostí než politických.

TV Nova:

Vybraná zpráva z dění na Ukrajině je ze 3. března 2014. Bohužel se nevztahuje k žádné reakci českých politiků, je to však proto, že televize Nova žádné reakce českých politiků neposkytla. Bylo možné nalézt jen vyjádření evropských politiků na situaci na Krymu. Dění v této části Evropy bylo pro televizi Nova očividně prioritou, protože mu byla věnována jak první upoutávka, tak i první blok zpráv. Z něj bude vybrána jen první reportáž, která se soustředí právě na postoj řady evropských politiků.

Zpravodajství o dění na Ukrajině poněkud nečekaně začalo finančními důsledky, které mají nepokoje na zemi samotnou i na zbytek světa. Poněkud nesouvisle pak následovala zmínka o ultimátu, které mělo být ze strany Ruska dáno Ukrajině. Blok zpráv o dění na východě Evropy byl krom tohoto mluveného úvodu ohraničen i vizuálním a hudebním přechodem, jednalo se o fotografii řady tanků na nějaké silnici, která byla vystřídána červeno-černým snímkem, na němž byly znát jen siluety vojáků. Ta druhém obraze pak byl bílý nápis: „Válka na Ukrajině?“ a celé to doprovázela dramatická hudba navozující dojem nebezpečí či ohrožení.

První zpráva je moderátory uvedena již zmíněnou výhružkou ze strany Ruska, která však byla nakonec popřena. Rusko i tak ovládlo velkou část Krymu a za to je kritizováno západními mocnostmi. Moderátor poté zmiňuje vyjádření britského premiéra Davida Camerona.

Reportáž začíná záběry ruských vojenských jednotek, zátarasů a shromážděných obyvatel Ukrajiny. Reportérka hovoří o již zmiňovaném ultimátu a strachu, který vyvolalo. K tomu je připojeno souhlasné vyjádření jedné obyvatelky Krymu.

Až poté přicházejí na řadu reakce světových politiků, první Angely Merkelové, což je stále podkreslováno záběry vojáků a vojenské techniky. Na to je poskytnuto vyjádření ruského ministra zahraničí Sergeje Lavrova z tiskové konference, kde obhajoval ruskou intervenci na poloostrov. Dále jsou poskytnuta vyjádření německého i britského ministra zahraničí. V tuto chvíli již přišly ke slovu záběry politiků. Tématem z hlediska reakcí západních politiků jsou potom samozřejmě sankce, ale reportérka podotýká, že tato reakce je málo pravděpodobná, protože by poznamenala obě strany.

Posledním politikem, který poskytl své vyjádření, byl ministr zahraničí Ukrajiny. Reportérka celou zprávu zakončila informací o blížícím se shromáždění ministrů zahraničí Evropské unie.

Celou dobu byl v levém spodním rohu napsaný titulek, který s otazníkem na konci hovořil o válce na Ukrajině. Dokonce pro větší působivost polovinu rámečku zabíral voják se samopalem v ruce a za ním něco hořelo, dost možná to mohla být i vybuchující atomová bomba.

TV Prima:

Ze zpravodajství televize Prima byla zpráva vybrána až z 5. března 2014, protože z hlediska zvolených kritérií se zdála být nejlepší. Je zajímavé, že událostem na Ukrajině se televize Prima věnuje až jako třetímu v pořadí odvysílaných zpráv, zatímco u ostatních televizních stanic toto dění zřetelně hraje prim. Přesto to, že se jedná i podle této televize o důležité zprávy je zřejmé z úvodní dramatické znělky.

Jedná se o záběry vojáků, vojenské techniky a demonstrantů, které následují v rychlém sledu za sebou a nijak na sebe nenavazují. To vše je doprovázeno velice dramatickou hudbou. Nakonec se přes poslední záběr objeví velký bílý nápis KRYM.

Třetí v pořadí je zpráva, která se skutečně týká reakcí českých politiků. Jedná se o reakci českého senátního výboru, která je samozřejmě zcela jasně odmítavá. To nastínila moderátorka v první větě a dále pokračovala o výzvě, kterou výbor směřoval ke svému předsedovi Milanu Štěchovi, aby nenavštěvoval ruský Senát, neboť právě ten schválil vyslání ruských vojáků na Krym.

Po tomto úvodu následuje samotná reportáž, která začíná záběry vojáků a vojenských objektů. Tyto záběry jsou doprovázeny komentářem reportéra, v němž zásadě jen rozvíjí, co nastínila již moderátorka. Reportér dodává, že podpora odmítnutí návštěvy Milana Štěcha u ruských kolegů byla menší. Na to navazuje vyjádření Jaromíra Štětiny na kameru, v němž zdůvodňuje své odmítavé stanovisko ohledně návštěvy ruského Senátu předsedou našeho Senátu Milanem Štěchem. Zhruba v polovině jeho řeči se kamera přestane soustřeďovat na něj a na obrazovku se opět vrátí záběry vojáků a vojenské techniky. Poté převezme slovo reportér, ale stále tlumočí slova Jaromíra Štětiny. Obrazové pozadí je stále stejné.

Následuje vyjádření samotného předsedy senátu na kameru, který zdůrazňuje nutnost zodpovědného přístupu, ale v zásadě se v tomto prohlášení nevyjádří ani pro ani proti návštěvě v ruském Senátu. S tím, že pozvání nakonec patrně odmítne, přichází až reportér, což je podkreslováno záběry předsedy Senátu. Když začne reportér hovořit o dalším návrhu, který padl, tedy uspořádat vojenské cvičení na územích u hranic s Ruskem je to dokresleno pochoduujícími vojáky. Když pak hovoří o tom, že by si ale čeští vojáci jako obvykle museli pronajmout ruská letadla, v pozadí jsou záběry letadel, z kokpitu i letících. Senátor Pavel Trpák to pak s mírně ironickým úsměvem uvádí ve svém prohlášení na kameru na pravou míru.

Se záběrem na českou vlajku, který postupně přes budovu senátu přejde až na reportéra, hovoří novinář o hlasech požadujících v této situaci razantnější diplomatický postup. Ty prý zaznívají nejen ze Senátu, ale i z řad parlamentní opozice. Ilustračně poté na kameru promlouvá předseda ODS Petr Fiala a zdůrazňuje nutnost dát Rusku najevo jasné odmítnutí jejich postoje. Opět ke konci jeho promluvy je pohled na něj nahrazen záběry vojáků a ruských vlajek. Ve stejném vizuálním podkresu pak pokračuje i reportér, který předestírá možnost uvalení sankcí na Rusko.

Zmiňuje poté i ruské výhrůžky, že zabaví firmám z USA a Evropské unie majetek na ruském území, což je doplněno záběry na Vladimira Putina při nějakém jednání. K otázce užitečnosti sankcí se nesouhlasně vyjadřuje i prezident Miloš Zeman, svůj názor zakládá na zkušenostech se sankcemi uvalenými na Kubu. Ačkoliv se prakticky jedná o promluvu na kameru, očividně prezident hovořil na jinou kameru než tu náležící televizi Prima, neboť má celou dobu hlavu odvrácenou na stranu. To ještě doplňuje reportér na závěr vlastní interpretací slov Miloše Zemana, který je v průběhu toho sledován kamerou, jak spolu se svým týmem vychází v gymnázia v Poděbradech, což je vidět na ceduli za ním. Pomyslnou tečkou za reportáží je pak záběr na jedoucí tanky.

V živém vstupu od Úřadu vlády, který následuje po této reportáži, je pak zmíněn program jednání vlády, které se uskuteční a při kterém se budou projednávat i otázky týkající se Ukrajiny.

TV Barrandov:

Vybraná zpráva z této stanice je ze 3. března, jako u většiny televizních zpráv. Televize Barrandov stejně jako televize Nova ve svém vysílání neuveřejnila reakce

českých politiků na situaci na Ukrajině. Místo toho, tak jako Český rozhlas, předložila zprávy o dění na tomto území a o vyjádření k nim požádala publicistu.

Úvod poskytnutý moderátory byl v tomto případě delší a rozsáhlejší než je obvyklé, v něm moderátoři shrnuli ultimátum dané ukrajinským jednotkám na Krymu a absenci úspěšné západní reakce a rovněž se soustředili zejména na pojmy jako například „normalizace“, přičemž zdůraznili jejich nápadnou podobnost s událostmi v roce 1968 v Československu.

Následná reportáž pak začíná záběry na vojáky i obyčejné lidi, kteří se mezi nimi pohybují. Reportérka líčí situaci podobně útržkovitě jako záběry kamery a to zakončuje tím, že „plán Moskvy dokonale vychází“. Zdůvodněním toho je, že Rusko má bohaté zkušenosti v oblasti zabírání území jiných států. To je doplněno vyjádřením ruského ministra zahraničí, stejné, jaké bylo uveřejněno ve Televizních novinách na Nově. Na to navazuje reportérka s kritikou ruského postoje, protože někteří obyvatelé Krymu by se raději obešli bez ruské ochrany. K tomu je ilustrativně přidáno vyjádření na kameru jedné obyvatelky Simferopolu. Titulek, který obsahuje její jméno se však posouvá k dalšímu záběru, kde jsou opět vidět vojáci a lidé, dávající květiny na hromadu.

K těmto záběrům přichází z úst reportérky kritika Západu a jeho laxních reakcí s tím, že „jeho představitelé pokračují v rétorických cvičeních“. K tomu přichází záběr z jakési tiskové konference, opět stejné jaká se objevila v Televizních novinách TV Novy, na níž hovoří britský ministr zahraničí. Simultánním překladem je zde vysvětleno, že volí diplomatický tlak namísto vojenského zásahu. Nemožnost adekvátní reakce Ukrajiny, kterou opět zmiňuje reportérka, je pak ukázána záběry demonstrantů s ukrajinskými vlajkami přehozenými přes ramena. Jejich odhodlání dále zmíněné reportérkou reprezentuje vyjádření ukrajinského ministra zahraničí na stejné konferenci, který zdůrazňuje, že Ukrajina si Krym vzít nenechá, ale potřebuje trochu času.

Na závěr zprávy je předložen problém východního území Ukrajiny, na němž se demonstranti distancovali od Kyjeva a přiklánějí se spíše k Rusku. To je doplněno záběry demonstrantů.

Po této reportáži se obraz vrací zpět do studia, kde moderátor uvede rozhovor s redaktorem časopisu Týden Jaroslavem Plesem a vrací se k jejich minulému rozhovoru na téma ukrajinské krize, z něhož následuje ukázka. V té sděluje Jaroslav

Ples názor, že se Ukrajina může stejně jako Jugoslávie rozpadnout na větší množství malých států.

Po návratu zpět do současnosti je Ples tázán moderátorkou, zda má stále tentýž názor zda si myslí, že rozdělení bude krvavé. Jaroslav Ples doufá, že nikoliv, ačkoliv navrácení Krymu Rusku již považuje za hotové. Obává se, že Rusko „ukáže svou sílu“ se zbraněmi v rukou. Další otázka pak směřuje k dalším postkomunistickým zemím a k tomu, jestli je možné, aby se krize přesunula i do nich. To si redaktor Týdne nemyslí, ale obává se vývoje na východě Ukrajiny.

3.2 Druhá zpráva – Kriminální případ

Druhá zpráva je oznámení výsledku soudu s mladíky přezdívanými „Jihlavští vrazi“, který se uskutečnil 5. 3. 2014. Jednalo se o tři mladé muže, kteří se podíleli na vraždě patnáctileté Petry. Vražda byla obzvlášť brutální, čemuž odpovídaly nejen tresty, ale i reakce lidí a dokonce i médií, často velmi bouřlivé a emocionální.

3.2.1 Tisková média

MF DNES:

Zpráva je ze čtvrtka 6. března 2014, tedy přesně den po konání soudu. MF DNES uveřejnila k tomuto tématu dokonce dvě zprávy, přičemž jedna z nich byla zveřejněna v základní mutaci novin, druhá v regionální příloze Vysočina. Výběr padl na zprávu z regionální přílohy, protože je obsáhlejší, doplněná fotografií a dalšími dvěma články. Navíc odkazuje na článek z hlavní mutace.

V příloze Vysočina je tato zpráva hlavní, proto je na ní upozorněno na titulní stránce novin. Je zde červeně uveden titulek a pod ním krátký nástřel toho, čeho se článek týká. Přesto je informace tak povšechná, že pokud se chce člověk skutečně něco dozvědět, musí si otevřít celý článek. Titulek článku je velmi stručný a moc toho neříká: „25 let za vraždu“. Informuje jen o tom, že někdo dostal výjimečný trest za zločin vraždy. Perex pak doplňuje informaci o další podrobnosti. Slova „patnáctileté dívky“ jsou červeně zvýrazněna patrně pro dosažení více šokujícího efektu, ačkoliv případ je šokující již sám o sobě.

Článek začíná citací Miloše Žďárského, soudce Krajského soudu v Brně, který to prohlásil za nejdrastičtější zločin za dvacet let své kariéry. Tím je v podstatě zcela

jednoznačně předestřeno i to, jak na zločin bude čtenář nahlížet. Pravdou však je, že by jen těžko bylo možné nesouhlasit s naprostým odsouzením brutality činu.

Po tomto soudcově vyjádření jsou představeni všichni tři odsouzení, o nichž se v podtitulku zatím hovořilo jen mlhavě. Poté následuje líčení toho, jak celý zločin probíhal. Líčení není přehnaně podrobné, ale i navzdory stručnosti vyvolá vzhledem k obsahu ve čtenáři řadu negativních emocí. V článku slouží však jen jako připomínka toho, co se odehrálo téměř rok před soudem, o němž se ve zprávě ve skutečnosti jedná.

Po tomto neutrálním popisu je článek rozdělen prvním z podtitulků. Ten zní: „Smrt dívky tajili“ a pokračuje tak ve vyprávění zločinu. Další věta tato slova jen rozvitěji opakuje. Dále je popisováno, jak se choval jeden z podezřelých (Tomáš Zavřel), aby zamaskoval zločin. Dokonce měl snahu zdánlivě pomáhat při hledání dívky. V následujícím odstavci je pak popisována podobná snaha strůjce celé vraždy (Michala Kisiova), který se dle svědků choval velmi cynicky. Toto líčení je završeno citací Kisiovy vyjádření lítosti nad celým činem, které zaznělo u soudu. Komentář plynule přechází ve sdělení, že on sám již nic jiného neřekl, ale jeho matka a sestra ho obě hájily. Jeho sestra navíc měla vztah s jeho komplicem.

Podtitulek, který rozděluje text v této části, nenavazuje na předchozí sdělení tak zjevně jako ten předchozí. Předznamenává další vývoj poněkud mlhavěji a navíc se vztahuje až v prostředku části, která pod něj spadá. Ta je z velké části věnována svědectví Kisiovy nevlastní sestry, která vzhledem ke svým vztahům se dvěma obžalovanými svědčila o nich obou. Ke svému bratrovi se vyjádřila velmi kladně, popsala ho jako citlivého a starostlivého mladíka. Naopak svého bývalého přítele vylíčila jako velmi agresivního a násilnického. Právě k této informaci se vztahuje zmíněný podtitulek. Celé její svědectví je poskládané z přímých řečí pospojovaných dohromady v souvislý celek a doplněných vyjádřeními státního zástupce. Názor na Tomáše Zavřela je poté doplněn i souhrnem souhlasných svědectví jiných osob. A rovněž informací, že také odmítl před soudem vypovídat.

Třetím z chlapců, Jakubovi Doležalovi, je věnován poslední odstavec, z čehož je zjevné, že nebyl považován za tak důležitého, jako dva další komplicové. Je zde nepřímou řečí tlumočeno, že se druhých dvou mladíků bál a proto jim pomáhal. To je doplněno vyjádřením kriminalistů, kteří upozornili na fakt, že se nesnažil nijak zabránit mučení Petry.

V tomto bodě článek končí, ale je zde dodán odkaz na další informace dostupné v základní mutaci ve zprávě zmíněné výše. Rovněž je článek doplněn dalšími dvěma krátkými zprávami: první z nich se zabývá svědectvím matky Michala Kisiova, druhá informuje o tom, že státní zástupce protestoval proti rozsudku nad Jakubem Doležalem, protože se mu trest zdál příliš mírný. Vedle toho je článek doplněn o přehled označený nápisem „FAKTA“. Titulek, dá-li se to tak říct, pak upřesňuje, že se jedná jen o fakta týkající se trestů, které u tohoto soudu padly. Pod titulkem jsou v seznamu shrnuty všechny přidělené rozsudky.

Fotografie, kterou je článek doplněn, zachycuje (alespoň dle popisku) Michala Kisiova a jeho mladšího komplice Jakuba Doležala ve chvíli, kdy si vyslechli rozsudek. Na pozadí je neutrální zeď a závěsy zatažené přes okna. Oba mladíci jsou v popředí ve středu fotografie a zabírají velkou část snímku. Na obou okrajích obrazu jsou právníci v talárech a každý z nich se sklání ke středu ke svým klientům. Každý z mladíků působí zcela odlišným dojmem.

Zatímco Jakub Doležal je od objektivu fotoaparátu odvrácen, má skloněnou hlavu a ruce složené v klíně, na sobě má tmavé kalhoty, košili a přes ní pulovr. Celkově vypadá mnohem pokorněji a jemněji, čemuž napomáhají i lehce zvlněné vlasy. Jeho komplic naproti tomu hledí přímo do fotoaparátu se vzdorným výrazem ve tváři. Vlasy má rovné a na sobě rifle, černé tričko s motocyklem a černé hodinky. Výrazem i oblečením jako by se vzpouzel či snad dokonce opovrhoval soudem či rozsudkem. Na této fotografii rozhodně nevyvolává sympatie.

Lidové Noviny:

Lidové noviny na tento soud reagovali 6. března 2014 jen zveřejněním krátké zprávy, fleše. V zásadě zodpovídá jen na základní žurnalistické otázky a poskytuje tak jen minimální informace k tématu. Nesnaží se tak znovu vracet k emocím, které vzbuzoval samotný zločin, jen stručně referuje o konečném výsledku kauzy. Titulek je rovněž ryze informativní. V celém článku se nevyskytuje jediné citově zabarvené slovo.

Havlíčkobrodský deník:

Stejně jako v ostatních periodických i v Havlíčkobrodském deníku vyšla zpráva o tomto soudu ve čtvrtek 6. března 2014. Je to prakticky jediná zpráva na titulní straně, což ji přiznává velkou důležitost. Navíc rozsahem značně přesahuje titulní stranu, protože pokračuje na straně 4, kterou zabírá kompletně celou. Zpráva je doplněna

dvěma fotografiemi, ta na titulní straně je barevná, zatímco snímek na straně 4 je černobílý.

Titulek je poměrně informativní a rychle uvede do obrazu. Perex čili podtitulek jej ještě dokreslí. V prvním odstavci jsou pak shrnuty odpovědi na základní žurnalistické otázky – kdo? co? kde? jak? a proč?. Článek je vystavěn jako obrácená pyramida, ale na poněkud jiném principu, než je obvyklé. Většinou je na začátku uvedena nějaká zajímavost, šokující informace či něčí vyjádření a od něj se potom odvíjí základní informace o události, které jsou následně rozvíjeny do podrobností.

Zde je dále rozvíjena otázka trestů, konkrétně to, že se všichni tři odsouzení pravděpodobně mají v úmyslu odvolat. Další odstavec pak informuje o skutečnosti, že Jakub Doležal, který pomáhal odklízet tělo zavražděné Petry, byl soudcem propuštěn z vazby, ale státní zástupce podal stížnost a proto o tom bude znovu rozhodnuto. Poslední odstavec této části článku je pak věnován ani ne tak pachatelům, jako vyjádřením soudce a státního zástupce k celému činu. Je zde použit stejný citát soudce Miloše Žďárského jako v článku z MF DNES, ale v širší podobě. Přímá řeč je pak doplněná ještě jednou větou v řeči nepřímé. V nepřímé řeči je pak poskytnuto i vyjádření státního zástupce Jiřího Moravy, které se jako u soudce vztahuje k brutalitě a bezcitnosti celého činu.

Následující část je oddělena titulkem „Dlouhé trýznění“. Je zjevné, k čemu se podtitulek vztahuje. I kdyby člověk nevěděl, co se před rokem v Jihlavě odehrálo, navede ho poslední odstavec předchozí části. Tato část tedy vysvětluje, co se vlastně událo. V první větě je objasněno kdy a kde se zločin odehrál. Popis činu začíná nezvykle v podstatě od prostředku, tím, že Michal Kisiov vyhodil dívku z okna. Teprve poté následuje objasnění toho, proč tak učinil. Vražda je popsána do velkých detailů, že prakticky není možné, aby čtenář nepocítil vůči vrahům silné antipatie.

Podrobně jsou zde popsány i role všech tří odsouzených, přičemž nejvíce pozornosti je věnováno Jakubovi Doležalovi, který se osobně vraždy neúčastnil. Dle obžaloby však nejen přihlížel a odklízel tělo, ale i povzbuzoval oba své kamarády. Nakonec byl odsouzen jen za nadřžování na dva roky, ale žalobce byl s tímto výsledkem velmi nespokojen.

Další podtitulek navazuje opět na předchozí text a to konkrétně na Jakuba Doležala a jeho roli v případě. V prvním odstavci je rozebíráno, jak se může dále

vyvíjet jeho trest. Na to navazuje vyjádření státního zástupce Jiřího Moravy v nepřímé i přímé řeči, v němž vysvětluje, že chtěl trest a patnáct let odnětí svobody a proč.

Třetí odstavec navazuje s tím, že Doležal celou dobu popíral, že by své komplice povzbuzoval, naproti tomu oni dva se k činu přiznali. Zástupce pro ně navrhl výjimečný trest dvacet pět let odnětí svobody. Poslední odstavec na titulní straně pak začíná reakcí soudce v přímé řeči, který podotkl, že je třeba zohlednit, že Tomáš Zavřel dívku z okna nevyhodil, ani u toho nebyl.

Na straně 4 článek začíná spekulacemi Zdeňka Kratochvíla, obhájce Jakuba Doležala, který se jimi patrně snažil vnést zmatek do představy o zločinu a znejistit tak soudce. Z uvedených skutečností však nevyplývá, proč tak argumentoval obhájce Jakuba Doležala, když jeho konkrétně se vraždění Petry přímo netýkalo. V následujícím odstavci je pak popřena spekulace Zdeňka Kratochvíla na základě výpovědi a jeho další argumenty použité u soudu. Konkrétně pak důkazy o Zavřelově velice ochotné spolupráci s policií. To vše uzavírá přímá řeč, ve které se zdůrazňuje, že toto je podle něj nejdůležitější z polehčujících okolností. Opět však pisatel článku neobjasnil, proč se obhájce Jakuba Doležala zabýval Tomášem Zavřelem. Poslední odstavec této části je pak věnován výčtu polehčujících okolností, které se dle obhájkyne Kláry Long Slámové týkají Michala Kisiova.

Třetí a závěrečný podtitulek je jako jediný formulován ve formě otázky a jako jediný nenavazuje na předchozí text tak, jako to činily ty předchozí dva. Objasnění se však nalézá hned v prvním odstavci, který navazuje na předchozí polehčující okolnosti. Zde je tedy zmíněn úraz hlavy Michala Kisiova a to společně s výňatkem z výpovědi Koskovy matky. Ze strany bývalých přítelkyň a kamarádek je pak nabídnut další souhrn svědectví ve prospěch Michala Kisiova. Zcela opačné svědectví pak podaly o jeho komplicích.

Rovněž opačný obraz o mladících a zejména jejich cynické chování po vraždě jsou obsahem následujících dvou odstavců, kde je popisováno, tak jako MF DNES, jak Tomáš Zavřel pomáhal s hledáním Petry i Kisiovo cynické vyjadřování. Všichni tři se snažili chovat, jako by se nic nestalo, což dle obhájkyne není možné vnímat jako přitěžující okolnost, protože se snažili vyhnout odhalení. Další odstavec je však věnován tomu, že v rodině se Michal Kisiov nejen nesnažil vyhnout odhalení, ale dokonce se i přiznal své sestře, která mu ovšem nevěřila.

V předposledním a v posledním odstavci je překvapivě znovu zopakován Kisiovův motiv a vysvětlen i velmi málo pochopitelný motiv jeho dvou kamarádů. Rovněž se zde také teprve podruhé za celý článek vyskytuje otazník. Celý článek je zakončen vyjádřením lítosti ze strany všech tří mladíků.

Tento způsob popisu je poměrně sugestivní a snadno navodí dojem, jako by člověk skutečně byl přítomen u soudu. Popis je vcelku detailní a využívá hojné množství citací a parafrází. Navíc vcelku dodržuje časovou posloupnost toho, jak se vše odehrávalo u soudu, opomeneme-li ovšem novinářskou „obrácenou pyramidu“, kdy jsou nejzásadnější informace, jako třeba délka trestů, sděleny hned na začátku.

Již na začátku bylo předestřeno, že článek je doplněn dvěma fotografiemi. První z nich je barevná a jsou na ní zobrazeni všichni tři mladíci při sdělení rozsudku. Scéna je odlišná od té, která je zobrazovaná na fotografii v MF DNES, ale rozsudku by odpovídala mnohem spíš. Fotografie je zjevně pořízená skutečně během procesu. Tři odsouzení mladíci stojí v popředí s jedním policistou. V pozadí jsou za nimi vidět ještě další tři lidé, přičemž nejlépe je vidět žena v levé části fotografie. Prostředí, v němž byla fotografie pořízována, je obvyklá soudní síň, známá většině lidí právě ze záběrů v médiích.

Policista v popředí se tváří poměrně výhruzně, ale zrovna ve chvíli, kdy byla fotografie pořízena, mrkl, což mu na vážnosti moc nepřidává. Stojí mezi Tomášem Zavřelem a Jakubem Doležalem a ruce má zaháknuté palci za opasek. To jeho pevnému postoji dodává jistý dojem sebevědomí a ledabylosti, což nemusí být úplně žádoucí. Je vyšší než všichni tři obžalovaní, tedy je jim jakoby nadřazen.

Všichni tři mladíci stojí a ruce mají sepnuté před sebou, u všech tří jsou velmi dobře vidět hodinky a je zajímavé, že Jakub Doležal jako jediný má hodinky na pravé ruce. Vizuálně ho to tak odlišuje od dvou zbývajících pachatelů. Tomáš Zavřel na sobě má tmavou košili, Jakub Doležal rovněž a přes ní ještě proužkovaný pulovr. Michal Kisiov jako jediný zvolil neformální oblečení v podobě černé mikiny s obrázkem dvou motocyklových přileb. Tomáš Zavřel má skloněnou hlavu a hledí před sebe, Jakub Doležal se rovněž dívá před sebe, ale hlavu má sebevědomě vztyčenou, a Michal Kisiov jako jediný směřuje svůj pohled do strany směrem k soudci a jeho výraz vypadá velmi nepřístupně.

Druhá fotografie je černobílá a poskytuje záběr na soudní síň zezadu zpoza lavic, v nichž sedí řada lidí – „na sedm desítek lidí“, jak poněkud netradičně sděluje popisem

pod snímkem. Před lavicemi pro návštěvníky je vidět jakési blíže neidentifikovatelné dění a spoustu novinářů s fotoaparáty a kamerami.

Blesk:

Zprávu o soudu s vrahy patnáctileté Petry uveřejnil i deník Blesk. Stalo se tak rovněž 6. března 2014, tentokrát až na straně 8. Jak je již pro toto periodikum typické, článek je velmi barevný, doplněný řadou fotografií, s množstvím popisků a minimem souvislého textu. Článek je věnována celá strana a kromě snímků je doplněn dokonce i téměř rok starým článkem, v němž Blesk informoval o tom, že se Petra ztratila a za jakých okolností. Pozoruhodné je, že zatímco v aktuálním článku je napsáno jen Petra V. či Petra V. (15) a to z důvody ochrany osobních dat nezletilých, v rok starém článku je uvedeno celé jméno a zákon je tak prakticky porušen.

Titulek článku je rozdělen na dvě části, jakýsi informativní „nadtitulek“ a poutavý, šokující titulek. „Nadtitulek“ je v černém rámečku a písmo je bílé a červené, červenou barvou je zvýrazněna druhá část titulku. Samotný titulek je opět dvoubarevný. První část, tedy slova „otřesený soudce:“, je červená a jeho vyjádření je publikováno větším písmem a v černé barvě a zakončené vykřičníkem. Celý blok věnovaný titulku je doplněný poněkud zrnitou fotografií muže s velmi nepříjemným výrazem a popisem „Předseda senátu Miloš Žďárský“.

Pod titulkem jsou tři fotografie, na každé z nich je zblízka vyobrazen jeden ze tří pachatelů ve chvíli, kdy nad nimi byl vynesena rozsudek. Snímky jsou pak doplněny popisky: jako první je celé jméno v červeném rámečku, pod ním červeně napsaná délka přiděleného trestu, o řádek níž pak opět v červeném rámečku role při zločinu, ve všech třech případech zakončená vykřičníkem. A pod tímto rámečkem je nakonec ještě bílý rámeček s černým písmem, kde je popsána reakce každého z mladíků na vynesení rozsudek a velice překvapivě jim tak je navržena lidskost. Fotografie pak zachycují popsané reakce mladíků, přesto zaznamenat v očích Michala Kisiova slzy je prakticky nemožné. Je otázka, zda je to špatnou kvalitou fotografie, či něčím jiným.

Pod tím vším nalezneme nalevo ještě jednu fotografii, na níž jsou vyobrazení tři mladíci s pětící policistů, kteří je vedou k soudu. Ke každému z obžalovaných vede jedna hranatá červená komiksová bublina, v níž je napsáno příslušné jméno a věk v závorce.

Až pod fotografiemi je umístěný podtitulek čili perex, navíc je netradičně až za domicilem. V perexu jsou shrnuty všechny základní informace o vynesných trestech. Článek pak pokračuje informací o trestu Jakuba Doležala. Po tomto odstavci je přerušeno jediným podnadpisem a ten zní „Tělo na skládce“, což nijak souvisle nenasazuje na předchozí text. Pod tím je stručný popis zločinu, v němž jsou i přes jeho stručnost vylíčeny děsivé detaily dívčiny vraždy. Nakonec je tam i kromě toho, jak její tělo mladíci odklidili, zmíněna i skutečnost, že tělo skončilo na skládce (jak již předestírá podtitulek) a tam ho poničila těžká technika. Tento detail v žádném jiném novinovém článku nebyl zmíněn.

Následuje šokované vyjádření soudce v přímé řeči, doplněné sdělením v nepřímé řeči, že horší vraždu za celých dvacet let své praxe nepamatuje, které je médiu často opakované. Nato je zveřejněna jako reakce část závěrečné řeči Kláry Slámové, která pronesla, že se dějí i horší vraždy. V závěrečném odstavci se čtenář dočte, že se mladíci k trestům nevyjádřili a že Jakub Doležal byl propuštěn z vazby, ale státní zástupce proti tomu podal stížnost.

Pod článkem je otisknut i výše zmíněný rok starý článek o tom, že se Petra hledá. A rovněž je tam i fotografie Petry s černým proužkem přes oči, která částečně zasahuje i do textu. Snímek je očividně jedním z neprofesionálních, možná profilová fotografie z nějaké sociální sítě. Fotografie byla otisknuta již v článku, který vyšel před rokem, což je vidět právě na článku, který je uveden hned vedle. A byla vytisknuta na letácích z dob, kdy byla dívka hledána jako nezvěstná.

Novinky.cz:

Na serveru Novinky.cz vyšel článek o soudu s mladíky, kteří v Jihlavě zavraždili patnáctiletou Petru, již ve středu 5. března, tedy v den konání soudu. Článek je doplněn dvěma fotografiemi. Titulek je poměrně všeobecný a po roce od vraždy by si jej asi málokdo spojil s konkrétním činem. Blíže to určí až podtitulek, který je poněkud obsáhlejší, než bývá běžné u tištěných novin. Ten shrnuje tresty, za co byly přiděleny a komu.

Následná vyjádření a odvolávání vůči trestům jsou pak náplní prvního odstavce. Druhý odstavec je celý citací vyjádření soudce k brutálnosti a krutosti činu. Ve třetím odstavci je pak vysvětleno, proč dostal Michal Doležal tak mírný trest. Ve čtvrtém odstavci je nepřímou řečí tlumočena výtka soudce k rodičům Petry, kteří ji ponechávali

dle jeho názoru až příliš velkou volnost. Poslední kratoučkový odstavec pak shrnuje finanční náhrady.

V tuto chvíli je článek rozdělen podnadpisem „Chtěla ho udat za znásilnění“. Podnadpis se zjevně vztahuje k zavražděné dívce, ale návaznost na předchozí věty zde není. Pod tímto mezititulkem je podrobný popis toho, co Kisiov a později ostatní prováděli s dívkou. Popis je přerušěn dalším podnadpisem „Udusili ji kabelem“. Pod tímto druhým mezinadpisem je pak popsáno, jak dokonali brutální vraždu a odklidili tělo.

Závěrečný odstavec je pak vyjádřením státního zástupce k tomu, proč navrhol takové tresty, které požadoval. Velký prostor je věnován jako obvykle Jakobovi Doležalovi, který z nich tři dostal nejnižší trest.

První fotografie, která je ke článku přidána, je hned pod perexem. Je velmi podobná té, která bylo otisknuta u článku v MF DNES. Jsou na ní Jakub Doležal a Michal Kisiov, kteří sedí vedle sebe a radí se s právníky. Právníci jsou vidět jen částečně na stranách snímku a oba mladíci jsou tak odkloněni od sebe a poslouchají rady svých obhájců. Michal Kisiov se tváří zamyšleně, Jakobovi Doležalovi není do tváře vidět.

Druhá fotografie ukazuje soudce Miloše Žďárského, který stojí u svého stolu a v každé ruce drží jednu motorkářskou botu, které obě posloužily jako jedna z vražedných zbraní mladé dívky. Před ním leží krabice, z níž byl očividně tento důkazní materiál vyjmut. Soudce očividně právě něco vysvětloval. Ruce má rozpažené, aby si bot mohl všimnout opravdu každý v soudní síni. Z každé strany sedí vždy ještě jeden člověk, muž a žena, a oba upírají pohled na soudce, který hovoří.

Třetí a poslední fotografie je z jiného soudního jednání, které se odehrálo dříve. Všichni tři mladíci jsou na ní zachyceni, jak jsou spoutaní a v doprovodu policistů jdou ze schodů dolů.

Článek je na Novinkách doplněn i videozáznamem, ale není ho možné stáhnout a přidat k této práci.

3.2.2 Rozhlas

Český Rozhlas Radiožurnál:

Zpráva o soudu nad třemi mladíky z Jihlavy byla uveřejněna ještě v ten den, kdy soud proběhl, tedy 5. března. Českým Rozhlasem byla zjevně považována za velmi důležitou, protože přišla na řadu hned jako první. Titulková věta shrnuje, za co jsou tresty uděleny a že jsou výjimečné. Dále poté moderátor informuje o jejich konkrétní výši. Tresty ještě nejsou pravomocné a odsouzení se proti nim mohou odvolat. Poté moderátor předává slovo reportérce, která se přímo účastnila soudního jednání.

Ta sděluje, že u soudu byl kladen důraz zejména na brutální způsob vraždy. Poté sama celý zločin popisuje. Nakonec uzavírá tím, že Jakub Doležal dostal jen dvouletý trest a to z toho důvodu, že se aktivně na vraždě nepodílel a díky řadě polehčujících okolností, které dále nerozebrala.

HIT Rádio Vysočina:

Zprávu odvysílanou 5. března zahajuje moderátorka větou, v níž shrnuje, že Krajský soud v Brně odsoudil mladíky kteří spáchali v Jihlavě brutální vraždu mladé dívky.

Poté slovo přebírá reportérka, která informuje o konkrétních trestech pro jednotlivé účastníky, přičemž v případě Jakuba Doležala zmiňuje tu skutečnost, že státní zástupce pro něj požadoval mnohem vyšší trest. U dvou dalších odsouzených pak reportérka zmiňuje i finanční náhrady, které musí zaplatit rodině zavražděné. Uzavírá to tím, že rozsudek ještě není pravomocný a mladíci se tak proti němu mohou odvolat.

3.2.3 Televize

Česká televize:

Česká televize zprávu o soudu s vrahy mladé Petry uveřejnila ve stejný den, kdy byly rozdány tresty, tedy konkrétně 5.3.2014. Upoutávka sdělující základní informace je již na začátku zpravodajské relace, tedy je zjevné, že je zpráva považována za důležitou, přesto se reportáž samotná objeví až později.

Ve chvíli, kdy moderátorka začne mluvit, je opatřena psaným titulkem a řeč moderátorky tak spíše celá připomíná podtitulek. Reportáž samotná začíná vyjádřením soudce Miloše Žďárského na kameru o nezvyklé drastičnosti celé události. Kamera poté zabírá všechny tři obžalované muže, jak vcházejí do soudní síně a poté sedí na lavici pro obžalované. Reportér hovoří o nejvyšším trestu pro Michala Kisiova, který byl zapříčiněn tím, že dívku vyhodil z okna. V této chvíli je ukázáno, o které okno se

jednalo a záběrem postupujícím dolů na dvůr i o který dům. Zatímco reportér pokračuje v popisu brutální vraždy, obraz se přesouvá na policisty, předměty doličné, na fotografii Petry obklopenou svíčkami, květinami a plyšáky (v tuto chvíli poněkud nesmyslně) a na kontejner na odpadky, v němž nakonec skončilo dívčino tělo.

Kamera se přesouvá na náměstí Jihlavy a opět na snímek zavražděné Petry, zatímco reportér hovoří o pohnutí ve městě a o truchlení poté, co byla nalezena mrtvá na skládce. Hledání dívčina těla je zde rovněž zobrazeno.

Poté se moderátor vrátil k trojici mladíků a jejich následnému přiznání i spolupráci s policií. Od toho se také mimo jiné odrážely jejich tresty. Návrat k obžalovaným byl znázorněn návratem obrazu ze soudní síně. K trestů se vyjádřil na kameru státní zástupce. Celou reportáž uzavřel novinář s tím, že obžalovaní se vrátili do vazby, ačkoliv Jakub Doležal se z ní možná dostane s ohledem na nízký trest ven.

TV Nova:

Televize Nova odvysílala zprávu o soudu se třemi mladíky rovněž ve stejný den, v jaký se odehrával soud, tedy 5.3.2014. Zpráva je ze strany této televizní stanice očividně považována za velmi důležitou, protože upoutávka na ní je uvedena hned jako první. Zpráva samotná je potom uvedena jako druhá v pořadí.

Moderátorka nejprve titulkovou větou uvedla do problematiky, kterou poté její kolega dále rozvíjel stručným popisem vraždy, ona nakonec jako poslední větu podtitulku dodala, jak se mladíci zbavili těla. Na pozadí za nimi je po celou dobu trvání této zprávy promítána černobílá fotografie zavražděné dívky a v popředí velké barevné soudcovské kladívko.

Reportáž začíná v soudní síni přesně ve chvíli, kdy se udílely tresty. Na obrazovce je vidět titulek: „Výjimečné tresty pro vrahy Petry: 25 a 22 let“. Kamera většinou zabírá soudce, při vyhlášení trestu je vždy soustředěna na odsouzeného. Nejprve jej zabírá celého, pak polodetail a nakonec je záběr soustředěn zblízka na jeho obličej, aby bylo možné co nejlépe pozorovat reakci na rozsudek.

Po těchto záběrech ze soudní síně se opět zpráva navrací do studia, kde dále hovoří moderátoři o tom, kdy padly tresty a o jejich prozatímní nepravomocnosti.

Na řadu přichází druhá reportáž, v níž se reportérka soustředí na Michala Kisiova a popisuje jeho reakce, či spíše jejich absenci, během celého soudního přelíčení.

Obrazově je poté celá reportáž doplňována záběry na právě zmíněného mladíka i jeho rodinné příslušnice a dvě kamarádky, které v ten den svědčily u soudu, k čemuž reportérka plynule přešla. K tomuto se na kameru vyjádřil obhájce Tomáše Zavřela Zdeněk Kratochvíl, který podotkl, že svědectví se soustředila jen na Michala Kisiova a vykreslovala ho hezky, zatímco druzí dva obžalovaní byli popisováni negativně. Jeho řeč je od poloviny dokreslena záběry na obžalované mladíky, jak jdou chodbou a jak sedí v soudní síni.

S argumentem, že to však očividně nemělo velký vliv na rozhodování soudce, se kamera vrací zpět do soudní síně a je zde pouštěn záznam toho, jak Miloš Žďárský popisoval jednu z brutálních vražedných praktik mladíků, v níž figurovala motorkářská bota. Reportérka se pak podivuje výběru oblečení Michala Kisiova, který zvolil tričko s obrázkem motorky a mikinu s motocyklovou helmou. Oboje je samozřejmě doloženo záběry kamery. Ta se poté přesunula na jeho matku, aby tak podtrhla reportérčina slova, že se mladíkova matka po vynesení rozsudku složila.

K tomu následuje vyjádření Kisiovy advokátky Kláry Slámové na kameru, která upozornila na to, že nebýt jeho podrobného popisu celého zločinu, nebylo by možné udělit výjimečné tresty. Opačnou stranu pak zastupuje matka zavražděné Petry, která se telefonicky vyjádřila, že by pro ně chtěla trest doživotního odnětí svobody. Na zbytek rozhovoru lákala diváky reportérka na internetové stránky tn.cz. To bylo doplněno nějakým starším záběrem této ženy, neboť reportérka do kamery uzavřela, že rodiče mrtvé dívky si nepřišli tresty vyslechnout, protože „život dcery jim nevrátí“.

Zpátky ve studiu pak moderátorka uvedla svého kolegu, který je přítomen v Jihlavě, kde se zločin odehrál, a otázala se ho na reakce lidí v Jihlavě na rozsudek. V té chvíli je obrazovka rozdělena do dvou okének, v levém je moderátorka ve studiu, v pravém pak reportér v Jihlavě. Obě okénka jsou opatřeny popiskem lokality. Ve chvíli, kdy reportér začal mluvit se jeho okénko roztáhlo na celou plochu obrazovky. Po chvíli řeči jej opět vystřídaly záběry od soudu, které byly krátce prostřiženy s fotografií zesnulé Petry s nějakou kamarádkou, jejíž oči zakrýval černý proužek.

Reportér hovoří o soudu jako o jihlavské události dne a opírá se přitom o šok, který obyvatelům města tento čin způsobil. Většina dotazovaných by prý odsouzeným přála vyšší tresty, zejména pak Jakubu Doležalovi, který odešel od soudu jen se dvěma lety odnětí svobody. Po této rekapitulaci odkazuje reportér diváky na souhrn celého případu.

Ten je uveden černobílým pozadím s fotografií zavražděné Petry v levém horním rohu, méně výrazným obrázkem tří mladíků, kteří zapříčinili její smrt. Ten je situovaný na střed a pod ním je tmavě šedý rámeček s datem 15 březen a nápisem: „Petřin poslední den“. Spolu s reportérovým představováním toho, co se v ten den mělo odehrávat, začíná v pozadí znít smutná dojmavá hudba. Vše je doplněno fotografií z nějaké diskotéky, na níž je Petra se čtyřmi kamarádkami, které mají oči překryté černými proužky. To doplňuje záběr na nohy tančící na barevném, blikajícím parketě. Den zakončuje výpověď Petřiny kamarádky, u které měla přespávat, dívka má rozmazaný obličej. To je prostříženo snímkem Petry opět s nějakou kamarádkou s proužkem přes oči, dost možná se jedná právě o hovořící dívku.

Další den, konkrétně 18. březen jen uveden stejným černobílým pozadím s fotografiemi a rámečkem s datem a nápisem: „Pátrání začíná“. Reportérova slova o nemožnosti nalézt Petru, které se neobjevila doma ani ve škole, a spekulacích o únosu jsou doprovázena záběrem na řadu letáků s její fotografií, na prázdné školní lavice a na dvě dívky vylepující jeden z plakátů ve škole. Maminka Petry na kameru hovoří se o svém strachu a její promluva je zakončena opět fotografií její dcery.

Jako další zlomový bod je uvedeno 27. března a to nápisem: „Petřino tělo nalezeno“. Grafická úprava i hudba jsou stále stejné. Reportérovo oznámení o nalezení části dívčina těla na skládce je doprovázeno záběry ze skládky a jejího prohledávání. Poté se slova reportéra stočí k bytu Michala Kisiova i k jeho majiteli samotnému, což je podkresleno jakousi rozmazanou fotografií pokoje a opět nepříliš kvalitním snímkem zmíněného mladíka. Na konci souhrnu tohoto dne je zachyceno vyjádření lítosti Petřina otce nad ztrátou dcery, opět prostříženo její fotografií s kamarádkou.

Hned následující den je pak dalším hodným zmínění a to s tím, že „Podezřelých je víc“. Reportér popisuje, jak probíhal celý zločin. Na počátku se kamera soustředí na mladíka vedeného policisty, dále pak opět reportérovu řeč dokresluje více či méně nekvalitní fotografie a záběry kamery. K dispozici je i odmítavé vyjádření matky Michala Kisiova, která na záběru stojí v otevřených dveřích s rukou na klíce a má rozmazaný obličej. Krátký prostřih s jakýmsi rádobou kresleným mladíkem, jemuž byly vidět hlavně ruce a v nich provaz či kabel, pak odděluje vyjádření šéfa kriminálky Pavla Kubiše, který popisuje, co se s Petrou skutečně dělo za doprovodu záběrů na jednotlivé předměty doličné, o nichž hovořil. Následuje emotivní vyjádření Petřina bratrance.

10. dubna se konal Petřin pohřeb, který je rovněž zahrnut mezi nejdůležitější okamžiky a kromě záběrů z pietní události je doprovázen i rozloučením na náměstí s opravdu velkou účastí. Na to vše je pohlíženo jakoby přes filtr Petřiny fotografie. Vyjadřuje se k tomu její bývalý přítel i nějaká kolemjdoucí.

Posledním zmíněným dnem a událostí je 24. říjen, kdy byl vzat do vazby i Jakub Doležal, protože vyšlo najevo, že měl na věci větší podíl, než se zprvu zdálo. Zde Doležala sleduje reportér s kameramanem a snaží se z něj dostat nějakou reakci, ale je ignorován. To je opět prostřiženo s jednou Petřinou fotografií.

Vracíme se zpět do dnešní Jihlavy k reportérovi, který hovoří na kameru. Zdůrazní skutečnost, že se událost odehrála prakticky před rokem, a také to, že stojí před oním osudným domem a nakonec ještě zopakuje všechny rozdělené tresty.

V reportáži byla často používána slova jako brutální, šokující či hrůzný. Je zde jasně viditelné schéma obrácené pyramidy, kdy je nejprve ukázáno, jaké tresty mladíci dostali, a až poté dále rozvíjen celý průběh soudu. Po celou dobu vysílání zprávy byl napsán titulek v levém dolním rohu obrazovky.

TV Prima:

Rovněž tato televizní stanice se věnovala rozuzlení případu brutální vraždy, která se odehrála v Jihlavě, a i ona reportáž ze soudního přelíčení odvysílala 5.3.2014. Zprávu očividně nepovažovala za tak důležitou jako dvě předchozí stanice, neboť na ní neupozornila upoutávkou a zveřejnila jí až ke konci celé relace.

Moderátoři nastínili, o co se jedná a jaké tresty mladíci dostali, zatímco jim za zády na velké obrazovce běžely záběry ze soudní síně. Reportáž, jak moderátoři upozornili, je pak k dispozici v Krimi zprávách, které jsou součástí zpravodajské relace Primy.

V Krimi zprávách je pak skutečně k dispozici celá reportáž o tomto soudním procesu. Moderátor nejprve hovoří na kameru a jde u toho za nějakým mřížovým plotem, což celkem dobře evokuje vězení. Na začátku reportáže nastíní, jaké tresty padly a proč. Následuje záběr, kdy kamera sleduje všechny tři mladíky, jak jdou v doprovodu policistů do soudní síně. Tato scénka je beze slov, doprovázená jen dramatickou hudbou. Až poté se reportér rozmluví a popisuje do velkých detailů začátek celého procesu. Při vyslovení jména každého z mladíků je vždy obraz

soustředěn na jeho obličej. Dramatický popis končí sdělením, že mladíci ještě netuší blížící se výjimečné tresty, a potemnělým polodetailním záběrem na Michala Kisiova.

V této chvíli najednou přichází změna, kdy se na obrazovce objeví snímky patnáctileté Petry a za doprovodu dramatické hudby se reportérka – ano, i zde nastala změna – snaží vykreslit osobnost dívky. A navrací se zpět k celému pátrání, což je doprovázeno odpovídajícími záběry jako například vylepováním letáků. Rovněž je přidáno i emotivní vyjádření jedné z jejích kamarádek z doby, kdy ještě nebylo jisté, co se s dívkou stalo. Zmíněna je i skutečnost, že s hledáním pomáhal i Tomáš Zavřel jeden z jejích vrahů, ale na záběru z amatérské kamery je vidět obličej Michala Kisiova.

Když reportérka zmínila, že se našly ostatky na skládce, snad až příliš detailně sdělila i skutečnost, že se jednalo konkrétně o nohy zavražděné. K nalezenému tělu se vyjádřil šéf kriminalistů Pavel Kubiš. Se záběrem na dům, kde se vše odehrálo, a na otevírané okno pak reportérka uzavřela svou část zprávy s tím, že soud definitivně odpověděl na to, co se tenkrát stalo.

Záběr se opět navrací do soudní síně k obžalovaným a soudci a pohled je dokreslován dramatickou hudbou. Slova se opět ujímá reportér a vypráví tak příběh drastické vraždy doprovázený záběry, které dokreslují jednotlivé prvky příběhu, například otevřené okno, fotografie dívka dokonce i rozmazané záběry škrcení a dalšího mučení, jemuž byla Petra vystavena. Reportérův monolog je doplněn i prohlášením šéfa kriminalistů. I v této reportáži bylo upozorněno na poněkud nešťastnou souvislost výběru oblečení Michala Kisiova s jednou z vražedných zbraní – motorkářskou botou.

Vykreslení role, kterou měl hrát Jakub Doležal, je doplněné i jeho vlastní výpovědí. Ta je však natolik nesrozumitelná, že musela být opatřena titulky, za nimiž se odehrává scéna, kdy obžalovaní opět odcházejí ze síně pryč.

Brutalitu mučení, kterému byla Petra vystavena, se reportér věnuje dále a to za doprovodu dvou jejích černobílých fotografií. Poté chvíli hovoří na kameru, když mluví o tom, že i soudce byl šokován touto brutalitou. Následuje vyjádření Miloše Žďárského, které je přesně stejné jako to, jež bylo odvysíláno na začátku reportáže z Událostí České televize.

Reportér se pak opět navrací ke způsobu, jak se mladíci těla Petry zbavili, a dodává, že přesnou příčinu smrti neměl šanci zjistit ani patolog, protože se na skládce našlo jen 20 procent dívčina těla, přičemž precizně vyjmenoval všechno, co se nalézt

nepodařilo. Opět by se dalo říci, že to je snad až příliš detailní informace. V pozadí tohoto sdělení byly záběry ze soudní síně. Plynule pak reportér přešel k postoji rodin aktérů, ať už rodičů zavražděné Petry či matky a sestry Michala Kisiova. To samozřejmě doprovázely záběry příslušníků obou rodin.

Jako předěl zafungovala fotografie Petry a emotivní, smutná hudba. Následně byla puštěna scéna zachycující chvíli, kdy soudce rozdával mladíkům tresty. Kamera se soustředila na každého z mladíků ve chvíli vyslovení jejich jména, na vyhlášení rozsudku se však vždy přesunula na soudce. Reportér se při odchodu odsouzených pokusil získat nějakou jejich reakci, ale marně.

Poté převzala slovo opět reportérka a věnovala se psychickému zhroucení matky Michala Kisiova. Když se jí pak reportér snažil dotazovat, co říká na rozsudek týkající se jejího syna, odpověděla mu velmi stroze nějaká dívka, pravděpodobně její dcera, a poslala ho pryč. Reportérka pak pokračovala informací, že rozsudky ještě nejsou pravomocné, toto doprovázelo video odcházející odsouzených v doprovodu policistů. Nakonec ještě u záběru na skupinku adolescentů, kteří se drží za ruce, podotkla, že případ všechny šokoval. Poslední záběr kamery se týkal piety na náměstí Jihlavy před rokem a bylo vybráno vyjádření nějaké ženy, která mladíkům navrhovala doživotí. Celá reportáž je pak zakončena opět fotografií Petry.

TV Barrandov:

Zpráva o soudu s tzv. Jihlavskými vrahy byla na televizi Barrandov rovněž odvysílána 5.3.2014. Důležitost této zprávy pro tuto televizi je poněkud rozporuplná, protože ačkoliv ji uvedla v první upoutávce, odvysílána byla až ke konci celé zpravodajské relace.

Moderátorka celou událost uvedla jak titulkovou první větou, která jako obvykle obsahovala informaci o výjimečných trestech za brutální vraždu. Dále rozvedla délku trestů a jejich prozatímní nepravomocnost. Dále již začíná reportáž a to úplně stejným vyjádřením soudce jako na České televizi, objevilo se i na Primě. Zde však bylo jinak sestříhané.

Na zmínku o výjimečnosti celého zločinu pak navázal reportér doplněn fotografií zavražděné Petry. Pozadí jeho vyprávění průběhu celého zločinu tvoří záběry tří obžalovaných, jak jdou do soudní síně a sedí na lavici obžalovaných. Při scéně, kdy soudce ukazoval předměty doličné, byl ponechán zvuk a tudíž i soudcův komentář. Poté

reportér pokračoval dále, kde popsal dokonání vraždy a to, jak se mladíci zbavovali Petřina těla. Nevynechal ani tu část, kdy bylo její tělo vyvezeno na skládku a rozsekáno na kusy – opět, snad až příliš podrobné. Při mluvení o zbavování se ostatků mrtvé dívky byly pouštěny záběry z prohledávání skládky.

Další část zprávy je pak věnována trestům, které padly při rozsudku. Na úvod promluvil reportér do kamery u dveří do soudní síně, dále však jeho řeč opět doprovázely záběry z přelíčení. Od výjimečných trestů reportér plynule přešel k otázce oprávnění pouze dvouletého trestu pro Jakuba Doležala, proti kterému se státní zástupce okamžitě odvolal. Také se k tomu vyjádřil a opět se jedná prakticky o stejné vyjádření jako bylo odvysíláno v reportáži v Událostech České televize. Na závěr zmínil reportér ještě svědectví ve prospěch Kisiova, která nakonec neměla moc velkou váhu.

Značnou chybou bylo, že se reportérovi hned na začátku podařilo chybně vyslovit příjmení Michala Kisiova a přejmenoval ho tak na „Kisova“.

3.3 Třetí zpráva – Zpráva z kulturního dění

Poslední zpráva je z kulturní události, konkrétně se jedná o vyhlášení cen Český lev. Tato událost byla předem dlouho známá, propagovaná a očekávaná. Slavnostní večer živě přenášený Českou televizí, která ostatně Českým lvům věnovala nejvíce pozornosti, se uskutečnil 22. 2. 2014.

3.3.1 Tisková média

MF DNES:

Toto periodiku věnovalo v pondělí 24. února 2014 udílení cen Český lev krátký fleš v základní mutaci novin s odkazem na přílohu Kultura, konkrétně na stranu C 12. Titulek fleše zněl: „Český lev: 11 sošek pro Hořící keř“ a v zásadě shrnuje vše podstatné z článku.

Hlavní článek na toto téma pak nesl titulek: „Hořící keř vs. Babovřesky? Ale kdeže, Český lev si jenom hrál“, což implikuje dva filmy, které hrály hlavní roli při slavnostním galavečeru. Titulek je až pode dvěma fotografiemi, další tři snímky jsou potom pod článkem. Dále je článek na pravé straně doplněn sloupečkem FAKTA, v němž je uveden seznam všech udělených cen.

Perex titulek dále vysvětluje s tím, že na oba filmy bylo během večera upozorněno, jen na každý ve zcela odlišném kontextu. Počet sošek pro film *Hořící keř* je potom dokonce červeně vyznačen. Úvodní odstavec informuje o tom, že Český lev se rozhodl proměnit svou tvář a nasadit tak mnohem vážnější výraz.

První ze tří podtitulků zní poněkud dvojznačně „Jen čtyři ocenění“. Při pohledu na sloupeček vpravo je však zjevné, že v tomto případě se nejedná o ceny, nýbrž jejich držitele. Hned po podnadpisu je nastolen problém již zmíněných dvou filmů, *Hořícího keře* a jeho množství získaných sošek a *Babovřesku*, které naopak nezískaly cenu žádnou, protože byla zrušena cena pro nejnavštěvovanější film. K počtu sošek se v dalším odstavci autorka vrací s tím, že rekord sice padl, ale je to poněkud diskutabilní, protože přibyly dvě další sošky, které starší filmy neměly šanci získat. Na konci tohoto odstavce je poněkud nešťastná ale hojně opakovaná chyba při použití slova respektive.

Ve třetím odstavci této části je pak objasněno vyškrtnutí divácké ceny a také připomenuto zrušení ceny za nejlepší zahraniční film, které je ve světových měřítcích velmi nezvyklé, ale zůstalo nepovšimnuto. V posledním odstavci v této části článku je pak objasněno, že *Hořící keř* získal takové množství trofejí díky řemeslné dokonalosti a že celkový výsledek oceněných filmů byl velmi tristní, protože byly vcelku jen čtyři.

Podtitulek „Rozverní filharmonici“ odděluje další část, která shrnuje průběh celého večera spíše po stránce společenské než po stránce soutěžní. Ač je v první větě vyzdvihnuto večer oproti tomu, jak dopadly filmy, dále pokračuje opět kritika zvuku, medailónků nominovaných, špatného pravopisu a místy výběru hudby. Jinak byla však česká filharmonie za svůj výkon a vtip chválena, stejně jako moderátor večera Marek Eben. Tato část je zakončena vyjádřením ředitele České televize, která celou akci zaštiťovala.

Poslední odstavec je zahrnut pod mezinadpis „Pididemonstrace“, což je zjevný novotvar Mirky Spáčilové. Jeho obsahem je pak slušná sledovanost přenosu celého galavečera a zapamatovatelné chvíle Českého lva, mezi něž je zařazena právě i ona „pididemonstrace“.

Celkově se užitými vyjadřovacími prostředky tento článek blíží publicistice, nejedná se o čisté zpravodajství. Jsou zde zjevné prvky hodnocení a jistá absence objektivity a neutrálnosti již vyzařuje ze samotného titulku. Kromě faktů je tak možné vyčíst i subjektivní názor autorky. Článek však musí být koncipován tak, aby zaujal i

takové čtenáře, kteří již viděli přímý přenos České televize v sobotu, a to tento text splňuje.

Tři z fotografií, jež doplňují článek, zobrazují držitele Českých lvů před stěnou potištěnou sponzory. Herečka Jaroslava Pokorná má velmi šťastný výraz a trofej si drží na hrudi. Petra Špalková, rovněž herečka, se mírně usmívá a ruce má rozpažené. V pravé drží sošku a levou někoho zdraví. Vzhledem k dlouhým rozevlátým rukávům to vypadá poměrně působivě. Na rozdíl od své předchozí kolegyně nehledí přímo do objektivu. Posledním z takto zobrazených herců je Jiří Lábus. Českého lva drží oběma rukama a ve tváři má poněkud nečekaný výraz, nevypadá moc nadšeně, spíše rozpačitě. Do objektivu se dívá.

Poslední snímek věnovaný oceněným zachycuje Sylvii Dymákovou krátce poté, co přebrala od Olgy Sommerové a Heleny Třeštíkové ocenění za svůj dokument *Šmejdi*. Všechny tři ženy působí velmi slavnostně a usmívají se.

Dosud nezmíněná, pátá fotografie zachycuje demonstraci fanoušků Zdeňka Trošky. Dva účastníci, kteří jsou v popředí snímku, mají na obličejích domácí vyrobené masky režiséra, za jehož film demonstrovali. Zároveň v ruce drží transparenty. Další dva jsou vidět za nimi v rukou dalších demonstrantů. Na fotografii je kromě nich ještě nějaká žena, ale nezdá se, že by byla jednou z protestujících. Jeden z plakátů je parodií na film *Slunce, seno a pár facek*, na vedlejším je obličej Zdeňka Trošky počítačovou montáží přidělaný na tělo lva to vše doplněné nápisem Zdeněk Troška – Český lev. Na dalších dvou plakátech je rovněž Zdeněk Troška a na jednom z nich v dostupném rozlišení nečitelný nápis.

Pod tímto článkem je pak ještě rozhovor se spisovatelem a scénáristou Vladimírem Körnerem a článek vztahující se k obsazení filmu *Klauni*. I tyto zprávy souvisí s Českým lvem a rozšiřují tak základní výše popsanou zprávu.

Lidové Noviny:

Lidové noviny uvedly poměrně krátký článek o Českém lvu a to v pondělí 24. února 2014. Titulek je poměrně zvláštní a vcelku obtížně dešifrovatelný: „Noví Čeští lvi ve vlastním nálevu“. A to dokonce i po přečtení článku. Ten informuje o změnách a rekordech, které v tomto roce udílení cen poznamenaly. Jako rekordní film je zde zmíněn *Hořící keř* a to včetně skutečnosti, že jej Česká televize odmítla produkovat a místo ní jej proto převzala HBO. Věta, v níž je toto sděleno, se odchyluje od

zpravodajské neutrality, neboť je v ní ironický prvek. „Dramaturgická předvídavost“ České televize je uvedena v uvozovkách.

Nakonec je v posledním odstavci napsáno, že ač bylo udílení cen zvenku zbrusu nové, filmy byly posuzovány podle zcela stejných měřítek. Jako důkaz je použit film *Šmejdi*, který je „společensky užitečný, ale umělecky slabý“.

Článek pokračuje na straně 11 a má rovněž volné pokračování na straně 12, které je ovšem spíše publicistické než zpravodajské. Pokračování není pod stejným titulkem, ale pod jeho stručnější verzí: „Lev ve vlastním nálevu“, která zní přiléhavěji než plné znění. Tento článek má navíc i perex, který se vztahuje k nové podobě Českého lva a k obrovskému úspěchu filmu *Hořící keř*. To, že tento úspěch nebyl překvapením, je zvýrazněno tučně.

Na této straně je článek doplněn fotografií a seznamem všech rozdaných cen uvedeným ve dvou sloupcích umístěných uprostřed textu. Celý článek vůbec není koncipován jako navazující, jak by se dalo očekávat, ale spíše je to samostatná zpráva, která pojednává stejné téma jako již rozebraná výše, ale podrobněji.

V úvodu jsou nastíněny změny, které se odehrály s galavečerem. V souvislosti se změněnými kategoriemi ocenění je pak zmíněna i demonstrace za ocenění *Babovřesku* a následně *Hořící keř*, který získal i Cenu fanoušků, jež nahradila Cenu pro divácky nejúspěšnější snímek. V této chvíli je článek rozdělen jediným podnadpisem, který je v něm možné nalézt. Podnadpis v zásadě shrnuje to samé co perex hned na začátku a co první dva odstavce rozvinuly.

V prvním odstavci je uvedeno jako jeden z možných důvodů změn v udílení Českých lvů odstoupení Petra Vachlera z postu výkonného ředitele ČFTA. Druhý odstavec je pak věnován nejvýraznějším změnám v průběhu večera, tedy místu konání, výměně moderátora a nakonec i změně samotné sošky. Právě k nové podobě udílené trofeje se vztahuje i poněkud obtížně rozšifrovatelný titulek. Juraj Jakubisko totiž skleněný kužel se lvem uvnitř nazval „lev ve vlastním nálevu“.

Následně jsou zmíněni dva držitelé Českých lvů, Vladimír Körner jako historicky první držitel této podoby Českého lva a *Hořící keř* jako rekordman v počtu obdržovaných sošek. Dále je zmíněno i to, že nebyla přijata kandidatura filmu *Hořící keř* na Oscary, a rovněž je uveden neúspěšný náhradník a to komedie *Donšajni*. Další dva odstavce jsou věnovány opět snímku *Hořící keř*, konkrétně jeho tvůrčímu týmu.

V následujícím odstavci je pak poukázáno na narušení hegemonie tohoto filmu v oblasti hereckých cen, kde získal jen cenu za nejlepší ženskou vedlejší roli.

Poslední odstavec je výrazně kritický v oblasti filmů, které zůstali při hodnocení akademiky zcela opomenuty, ačkoliv dle autorky článku jsou poměrně dost zajímavé. V případě dokumentu *Šmejdi* je upozorněno opět na to, že nevyhrál díky umělecké ale spíše společenské kvalitě.

Fotografie, která celý článek doplňuje, zobrazuje herečku Jaroslavu Pokornou ve chvíli, kdy se soškou v ruce děkovala za ocenění. Stojí s úsměvem na tváři před dvěma mikrofony a sošku svírá oběma rukama. Jedná se o momentku, nic není aranžované. Ze snímku je patrná radost oceněné herečky. Za zmínku v tomto případě stojí i popisek, neboť barevně zvýrazněná část poměrně nápaditě zní: „Za Palachovu matku“. Není to na první pohled srozumitelné a člověk se musí trochu zamyslet, aby pochopil pointu.

Havlíčkobrodský deník:

I regionální periodikum jako Havlíčkobrodský deník věnovalo svou pozornost a své stránky udílení cen Český lev. Článek vyšel v pondělí 24. února 2014, jako ve většině tiskovin. Je doplněn dvěma fotografiemi a dvěma šedými sloupkami. Ve velkém sloupcu při pravém okraji stránky je zveřejněn seznam všech udělených Českých lvů. Malý sloupek je umístěn uprostřed článku, dokonce poněkud zvláště uprostřed slova a obsahuje filmy a osoby s rekordním počtem získaných ocenění.

Titulek je formulován poněkud nešťastně: „Velký lví triumf pro Hollandové Hořící keř“. Informativně je titulek v pořádku, ale mnohem srozumitelnější formulace by byla: ...pro Hořící keř Hollandové, či dokonce ...pro Hořící keř Agnieszky Hollandové. Perex komentuje nového slavnostního a vážného ducha Českého lva i výkon České filharmonie.

Článek začíná, jak titulek naznačuje, obrovským úspěchem Hořícího keře. To je podpořeno i pochvalným vyjádřením moderátora večera Marka Ebena, které je tlumočeno přímou řečí. V něm vyzdvihl nejen uměleckou ale i společenskou hodnotu filmu. Zakončeno je to výňatkem z videopozdravu režisérky Hollandové, které do něj kromě díky zahrнула i události na Ukrajině a jejich dopad na občanské svobody. Nejen film Hořící keř sbíral ohodnocení a ostatní ocenění jsou zmíněni dále. Reakce spisovatele a scénáristy Vladimíra Körnera je nejobsáhlejší a dokonce doplněná i jeho citátem v přímé řeči.

Pod mezinadpisem „Důstojný večer“ jsou pak popisovány rozdíly mezi průběhem dřívějších Českých lvů a letošním galavečerem. V tomto roce se jednalo o mnohem vážnější koncept celé slavnosti, který byl dán v první řadě již slavnostním místem konání. K večeru se vyjádřil i ředitel České televize, který v něm spatřoval jednoznačný úspěch. To bylo podpořeno čísly sledovanosti. Navíc naznačil, že v tomto duchu mají v úmyslu pokračovat s udílením Českých lvů i nadále. Poslední odstavec před dalším rozdělením je pak věnován úspěchu, který zaznamenala Česká filharmonie jako hudební doprovod celého večera.

Třetí část je uvedena podtitulkem „Chytrý humor“. Začíná však odstavcem, v němž jsou rozebrány nedostatky a drobné problémy, které se objevily během slavnostního večera. Poslední odstavec se pak vztahuje k podtitulku a hovoří o moderátorovi celého večera Marku Ebenovi, který udílením cen vtipně, inteligentně a s nádechem elegance prováděl. Celý článek je uzavřen konstatováním, že změna již byla potřeba.

Fotografie, které doplňují článek zastupují nejúspěšnější film Českých lvů a ocenění nejlepší herečky v hlavní roli. Na první fotografii je tak zachycen záběr z oceněného filmu. Jsou na něm dva muži a jedna žena, muži jsou v oblecích a žena v kostýmku. Za nimi je zcela neutrální šedé pozadí. Táňa Pauhofová stojí s papírem v ruce a patrně hovoří na někoho mimo záběr. Muž v popředí, Petr Stach na ní hledí a Vojta Kotek vzadu se dívá stejným směrem jako jeho herecká kolegyně. Není možné určit, co se v této scéně vlastně odehrává. Na druhé fotografii je Petra Špalková. Jedná se o záběr téměř stejné chvíle, jako je snímek otisknutý v MF DNES. Jen je z jiného úhlu a její levá ruka je již dole.

Jako dva doplňující články jsou v tomto čísle Havlíčkobrodského deníku uvedeny dva rozhovory, s Vladimírem Körnerem a Jiřím Lábusem.

Blesk:

Zvolený článek je opět z pondělí 24. února 2014, ale první článek o udílení cen Český lev vyšel již v Nedělním Blesku. S ohledem na to, že Nedělní Blesk je vlastně týdeník, pro tuto práci byl zvolen článek z deníku Blesk. Obsahem ostatně lépe odpovídá ostatním rozebíraným zprávám. Upoutávka je již na začátku čísla a odkazuje na strany 8 až 11, je uvedena titulkem „Filmové ceny Český lev“. Z levé strany je titulek dozdoben skleněnou soškou, které se letos rozdávaly vítězům.

Prostor pod titulkem věnovaný ocenění Český lev je rozdělen na dvě části. Na levé polovině je fotografie „nejdramatičtější scény“ z filmu *Hořící keř* orámovaná perforovaným rámečkem jaké byly u starých filmů. Nad ní je titulek „Hořící keř: 11 cen“. Pravá polovina je věnovaná nové přítelkyni miliardáře Janečka. Deník Blesk v tomto čísle uvedl tři články, které se Českým lvům věnovaly. První z nich je převážně informativní, druhý se věnuje vhodnosti a chybám vybraných oděvů některých účastníků galavečera a třetí nové přítelkyni miliardáře Janečka, k čemuž je zveřejněná upoutávka již na titulní straně.

Pro účely tohoto rozboru byl vybrán článek vztahující se k průběhu celého večera. V Blesku je mu věnována celá dvoustrana a je doplněn celou řadou fotografií, popisků, seznamem všech udělených cen, minianketou mezi celebritami a dvěma miničlánky. V podstatě by se dalo říci, že je to typické schéma pro větší články v tomto periodiku.

Článek je opět opatřen jakýmsi „nadtitulkem“, v tomto případě je rozdělen na dvě části. První se věnuje fenomenálnímu úspěchu filmu *Hořící keř*, druhá pak skutečnosti, že jej Česká televize odmítla produkovat a poté vysílala večer, na němž tak zabodoval. Na obou stranách mezi „nadtitulkem“ a titulkem je obrázek, vpravo je kreslený kotouč s filmem doplněný hvězdičkami, vlevo potom zlatá soutěžní stuha a přes ní skleněná trofej a nápis Český lev. Oba tyto obrázky neponechávají prostor pro pochyby, o čem momentálně čtenář čte.

Titulek pak o Českém lvu vůbec nehovoří, v zásadě odkazuje jen na nejoceňovanější film a jeho obrovský úspěch a to velmi originálním a nápaditým způsobem. Titulek je psaný ve třech formátech, což je opět typický rukopis pro Blesk. Na začátku perexu je malá černobílá fotografie Jana Palacha i s popiskem. Perex je dále opět věnovaný oceněním získaným filmem *Hořící keř*, je v něm kladen velký důraz na skutečnost, že jej Česká televize odmítla produkovat a připravila se tak o velký „trhák“. Prý to hodně lidí z řad jejích zaměstnanců šokovalo.

Nejprve je objasněno, o co se ve filmu jedná. Poté je zrekapitulován úspěch na Českých lvech a opět návrat k odmítnutí České televize s postoje jejích zaměstnanců. Dokonce je zde zveřejněn názor moderátora České televize Martina Veselovského, který napsal na sociální síť. V této chvíli je článek rozdělen podtitulkem „Jak je to možné?“. Nevztahuje se však dál k problematice odmítnutí České televize, jak by se téměř dalo očekávat, ale k oprávněnosti udělených cen. Je zde sepsáno několik námitek,

první z nich se týká toho, zda v případě oceňování filmu *Hořící keř* nezvítězil obsah nad formou. To je podpořeno citací režiséra konkurenčního filmu Viktor Tauš. Herečka Eva Jeníčková se pozastavovala nad tím, že u nás byl film do nominací přijat, zatímco na Oscary ne. Všechny tři přímé řeči jsou v článku tučně zvýrazněny. Celý text je završen černým rámečkem se žlutou devatenáctkou a pod ní je vysvětleno, že to je celkový počet rozdělených sošek.

Největší fotografie ve středu celé dvoustrany znázorňuje hořícího Jana Palacha, což je jeden ze záběrů z filmu. Byla použita již na titulní straně jako upoutávka. Přes tuto fotografii je potom snímek oceněné Jaroslavy Pokorné, bez pozadí, jedná se jen o vystřiženou postavu. Drží v ruce skleněný kužel a je zachycena s těžko identifikovatelným výrazem, který má dle popisku znázorňovat dojetí. Na levé straně vyobrazené herečky jsou dvě fotografie v rámečku. Nahoře se jedná o usmívající se režisérku Agnieszku Holland na naaranžovaném portrétu. Dole fotografii Jaroslavy Pokorné překrývá záběr z filmu, na němž je právě ona jako matka Jana Palacha, Jiří Strach a Táňa Pauhofová.

Anketa je zprava od fotografie Jaroslavy Pokorné. Jan Hřebejk, Helena Třeštíková a Michael Kocáb v ní odpovídají na otázku: „Co říkáte výhře Hořícího keře?“. První dva jmenovaní se při odpovídání soustředili spíše na otázku sociálního přínosu, Michael Kocáb kritizoval, že *Hořící keř* získal víc cen, než si zasloužil.

V levém dolním rohu hlavní fotografie je snímek statusu zveřejněného Martinem Veselovským na sociální síti. Ten je pak částečně překryt hnědým kolečkem, v němž je nápis sdělující, že pro řadu lidí je úspěch tohoto filmu zarážející.

Zcela vlevo pod článkem je fotografie Heleny Třeštíkové s jednou ze šesti posmrtných masek Jana Palacha, která mu byla sejmuta. Stojí patrně ve svém bytě a masku ukazuje na fotoaparát. Snímek je doplněn poměrně obsáhlým popiskem, který vypadá, jako by měl vlastní titulek: „Třeštíková: Chráním Palacha!“ Pak následuje krátký sloupek textu, který objasňuje jak titulek tak i fotografii.

Potud se vše týká v podstatě jen filmu *Hořící keř* a následně i Jana Palacha. Až dole na stránce jsou dva krátké články věnované něčemu jinému. První z nich se týká vítězství dokumentu *Šmejdi*. Je doplněn fotografií Sylvie Dymákové s cenou. K titulku „Šmejdi vyhráli“ je přidán dodatek „Také díky Blesku...“ To samo o sobě je poněkud netradiční. V textu je dále shrnuto, čeho se dokument týká, popsán podíl Blesku a nakonec změna zákona k níž došlo.

Druhý článkuček je věnován Marku Ebenovi. Více než jeho moderátorskými kvalitami se však zabývá jím a jeho manželkou a tím, jak se o ní celý večer staral. Opět je opatřen „nadtitulkem“ a titulkem v pravém slova smyslu. „Nadtitulek“ nastiňuje moderátorskou stránku Marka Ebena, zatímco titulek se obrací již jen k jeho manželce: „Staral se o ženu!“. Toto je doplněno dokonce třemi jejich fotografiemi. Na první z nich prochází moderátor chodbou a tlačí svou ženu na vozíku. Stíhá je celá řada fotografů. Na druhé fotografii již oba stojí a dokonce se dobrovolně nechávají fotografovat. Na třetím snímku jsou pak zachyceni z boku před budovou Rudolfiny ještě s jakousi mladou blondýnou. Zdá se, že jsou na odchodu. Osvětlení je špatné, očividně se jedná o fotografii pořízenou v noci a jen v umělém světle.

Novinky.cz:

Na Novinky.cz se zpráva objevila již při vysílání a ještě během noci byla poté aktualizována. Již zde bylo zmíněno, že právě toto je výhoda zpravodajských serverů oproti klasickým tištěným periodikům. Mají možnost zareagovat okamžitě.

Stejně jako všechny rozebírané články i tento soustředí svou pozornost převážně na snímek *Hořící keř* a jeho úspěchu je věnován i titulek. Většina podtitulku čili perexu je věnována právě tomuto filmu a oceněním, která získal. Poslední dvě věty pak informují o samotném předávání cen.

Navzdory možnosti aktualizace má hned první slovo článku špatný pravopis: namísto režisérka je tam napsáno „režisérka“. Právě oceněné režisérce *Hořícího keře* jsou věnovány první dva odstavce, zejména pak její reakci na získanou trofej, kterou si nemohla vyzvednout sama a proto mohla poděkovat jen ze záznamu. Dále jsou uvedeni všichni ocenění herci a u většiny z nich i část jejich děkovné řeči. Po sérii fotografií následují ocenění neherci jako dokument *Šmejdi*, Vladimír Kórner a další oceněné kategorie. V závěru článku je poté obvyklý kompletní seznam všech udělených trofejí.

V textu je zahrnuto sedm fotografií, všechny zachycují dění na pódiu, buď předávání cen nebo děkování oceněných. Děkovné fotografie jsou prakticky všechny vyjma jediné, na níž Sylvie Dymáková přebírá cenu od Olgy Sommerové a Heleny Třeštíkové.

Článek je na serveru doplněn ještě dvěma videozáznamy, bohužel není možné je nějakým způsobem stáhnout a přidat k práci.

3.3.2 Rozhlas

Český Rozhlas Radiožurnál:

Informace o udílení cen Český lev v Českém Rozhlasu zazněla již ráno v neděli 23. února 2014. Nebyla však uveřejněna ve zprávách, nýbrž poněkud nečekaně uprostřed bloku Víkendového Ranního Radiožurnálu.

První věta v roli titulku se obracela k velkému úspěchu filmu *Hořící keř*, který byl dále rozvíjen následující větou. Poté moderátor informoval i o úspěších dalších filmů, tedy dokumentu *Šmejdi* a snímků *Jako nikdy* a *Klauni*. Nakonec uzavřel tím, že tito Čeští lvi proběhli „ve znamení změn“.

Reportáž je uvedena záznamem skladby *Den je krásný* v podání České filharmonie, kterou začínal galavečer. Reportérka pak informuje o tom, že právě melodie z filmových muzikálů v podání České filharmonie doprovázely celé udílení cen. Další změny, které reportérka uvádí, se pak týkaly nového moderátora Marka Ebena, jiného místa udělování cen a nakonec i nových sošek Českých lvů. Vysvětlení nové podoby trofejí je zprostředkováno úryvkem nahrávky z promluvy při moderování Marka Ebena.

Reportérka poté pokračuje rekordem počtu sošek, kterého se podařilo dosáhnout filmu *Hořící keř*. Ten tak předstihl dosavadního rekordmana z roku 1997 *Je třeba zabít Sekala*. To doplňuje svými slovy scénárista *Hořícího keře* Štěpán Hulík, přičemž sděluje na nahrávce nejen své překvapení, ale dokonce i názor, že některé z cen by možná měly připadnout jiným filmům.

Dále reportérka zmiňuje i ocenění Sylvie Dymákové za nejlepší dokument, k čemuž je opět přiložena nahrávka, v níž popisuje své pocity ze získané ceny. Celou reportáž poté završuje ještě zmínění oceněných herců za nejlepší hlavní roli. Přechod v písničku *Voulez-vous* od Abby, která následuje hned po zprávě, je plynulý a počáteční tóny znějí již v pozadí končící zprávy.

HIT Rádio Vysočina:

Zpráva této rozhlasové stanice o udílení cen Český lev se věnuje vlastně jen jediné z nich a to trofeji pro film *Šmejdi*. Není však zřejmé, proč se stanice soustředila tak jednostranně právě na ni.

Reportáž tedy právě informací o udělené ceně za nejlepší dokument pro Sylvii Dymákovou. Její nadšení pak dokládá nahrávka jejího vyjádření. Zároveň něm naznačuje možnost dalšího projektu, ale zdůrazňuje, že pokud nějaký bude, měl by vzniknout spontánně stejně jako *Šmejdi*. Reportér to celé uzavírá upozorněním na pozornost, kterou film strhl na prodejce s pochybnými praktikami

3.3.3 Televize

Česká televize:

Česká televize vysílala v sobotu 22. února 2014 celé udílení cen Českého lva v přímém přenosu a rovněž na něj ještě s předstihem upozorňovala v sobotních událostech. Reportáž z něj však samozřejmě mohla odvysílat až v nedělním zpravodajství.

Ta začala titulkovou větou: „České lvy ovládl *Hořící keř*“. Moderátor dále pokračoval většími podrobnostmi o oceněních tohoto filmu, dalších držitelích Českých lvů a jednou větou naznačil i důstojnou proměnu, která se s ceremoniálem odehrála. Ke konci jeho promluvy se na obrazovce objevil titulek vztahující se nikoliv k vítězi, ale k místu konání.

Na moderátorovu poslední větu vztahující se k České filharmonii pak elegantně navázal záběr na toto těleso hrající píseň *Den je krásný*. Na ni pak zase šikovně napojila svou řeč reportérka s tím, že „krásný den měli hlavně tvůrci *Hořícího keře*“. Hned poté následují záběry z vyhlásování a předávání ceny za nejlepší film tvůrcům právě zmíněného snímku. Reportérka přemostila přechod mezi těmito záběry a děkovným videozáznamem Agnieszky Hollandové, v němž zdůraznila důležitost celého příběhu pro nejen Čechy a jiné národy, ale i pro sebe osobně.

Reportérka poukázala na to, že nedaleko od Rudolfiny se konal pohřební průvod, který vyprovázal právě Jana Palacha na jeho poslední cestu, což je podkresleno dobovými záběry této události. Na to poté navazuje Štěpán Hulík, scénárista *Hořícího keře*, hovořící na kameru a vysvětluje osobní propojení režisérky s tímto tématem.

Podobně osobně propojená s tématem svého filmu byla i Sylvie Dymáková, jak vysvětluje reportérka, zatímco v pozadí běží záběry z dokumentu *Šmejdi*. Sama jeho autorka poté vysvětluje se soškou v ruce na kameru, jak se k tématu vlastně dostala. To je zakončeno krátkým záběrem toho, jak si pro trofej šla.

Reportérka upozornila i na dění mimo červený koberec a světla reflektorů, konkrétně na demonstraci, která se uskutečnila před Rudolfinem kvůli zrušené kategorii divácky nejúspěšnějšího filmu. Následoval krátký záběr na protestující a na Helenu Třeštíkovou, která se k nim vydala a radila jim: „Napněte síly k něčemu lepšímu.“ Poté se pohled přesunul na přicházející hosty. V návaznosti na důvod protestů pak reportérka upozornila na skutečnost, že jiné ceny naopak přibýly, mimo jiné za masku. A nakonec přes poděkování Jiřího Lábuse na konto maskérky se pozornost kamery a postupně i mikrofonu přenesla na něj a jeho vyjádření o roli ve filmu *Klauni*, za který byl oceněn, a z něhož byla vzápětí puštěna ukázka. Reportérkou tlumočená slova Jiřího Lábuse o tom, že klaunem je alespoň z části každý herec a filmař, zakončila spolu se záběry na herce a filmaře hovořící na chodbách celou reportáž.

TV Nova:

Televize Nova zprávu o předávání cen Český lev vůbec neuveřejnila, je otázkou zda z toho důvodu, že jej na rozdíl od velké většiny médií nepovažovala za důležité, či proto, že na něm neměla žádný podíl.

TV Prima:

S ohledem na to, že se předávání cen Český lev uskutečnilo až o půl osmé v sobotu večer, televize Prima informovala o výsledcích až v nedělním zpravodajství. Celá reportáž se soustředí zcela výhradně na úspěch této konkrétní televize, přesněji řečeno její reportérky Sylvie Dymákové a jejího dokumentu. Otázkou je, zda by televize Prima udílení cen vůbec zmínila, kdyby se tento dokument neumístil, nebo jestli by tento galavečer stejně jako televize Nova zcela opominula.

Každopádně oba moderátoři zpráv střídavě sdělovali, že jejich reportérka zaznamenala tento úspěch. Celé to bylo započato oznámením toho, že „ve zprávách na Primě zní obrovská famfára“. Oba moderátoři to pak zakončili gratulací věnovanou autorce dokumentu doplněnou zdviženými palci.

Po tomto úvodu následuje reportáž, v níž je na začátku velmi krátce představena autorka vítězného snímku. Dále je pozornost obrácena již k samotnému získání ceny a postoji oceněné k tomuto zážitku. V pozadí je vidět Sylvie Dymáková na chodbě pražského Rudolfinu se soškou v ruce a poté u stolu se svým novinářským kolegou, kde o něčem debatují. To je prostřiženo záběrem, v něm tato žena mluví o svých zážitcích na mikrofon, což se odehrává na nějaké blíže neurčitelné ulici. Její řeč pokračuje ještě

krátce poté, když se na obrazovce ukáže záběr na skleněnou trofej, na níž je vypískované jméno reportérky i informace za co soška konkrétně je.

Poté slovo převezme opět tvůrce této reportáže a podává informace o snímku a jeho vzniku, přičemž v pozadí jeho řeči je možné sledovat sestříhané záběry z dokumentu *Šmejdi*, jeden z nich se dokonce objeví i se zvukem. Opět následuje prostřih na Sylvu Dymákovou na ulici, která se k dokumentu vyjadřuje vlastními slovy. To je doplněno ještě otázkou na pocity rodiny, přičemž vizuální složka je zastoupena tím, že Sylvie Dymáková podává sošku své matce, která si ji převezme, přičemž je detailně zabraná opět soška. Poté se přímo na kameru vyjadřuje právě matka tvůrkyňě *Šmejdů*.

Poslední část reportáže je věnována plánům do budoucna, které Sylvie Dymáková má. Otevírá ji samozřejmě opět reportér, v podkresu jsou pak pouštěny záběry z pořadu Show Jana Krause, kde byla režisérka hostem. Odpovídá opět přímo na kameru, ale to je prostřižené, poněkud rušivě, záběry z jejího dokumentu, které jsou ještě navíc opatřené titulky. Člověk proto ve výsledku pořádně nevnímá ani psaný ani mluvený text. Každopádně Sylvie Dymáková nakonec žádný konkrétní plán neprozradila a reportér uzavřel nadějeplně se soškou v ruce celou zprávu.

TV Barrandov:

Tak jako ostatní televizní stanice, i televize Barrandov vysílala zpravodajství o předávání cen ČFTA v nedělním zpravodajství. Na rozdíl od televize Prima se však Českým lvem zabývala jako celkem, dokonce by se dalo říci, že komplexněji než Česká televize, neboť do své reportáže zahrнула i bulvární prvky.

První věta, která v televizním zpravodajství v podstatě zastupuje úlohu titulku se podobně jako u novinových titulků týká úspěchu *Hořícího keře*. Poté, stále ještě z úst moderátora zpravodajské relace, přichází informace o řadě změn, které letošního Českého lva doprovázely, která v podstatě plní funkci podtitulku, spolu s upozorněním na „zajímavé perličky“.

Reportáž začíná záběrem na čelní stěnu Rudolfiny a zaplněné schodiště, pohled je veden přímoú linkou přes červený koberec. Obraz je doplněn i o psaný titulek, který naznačuje, že se reportérka má v úmyslu zabývat i něčím jiným než jen udělenými cenami. Slova, která pak reportérka pronáší, zatímco kamera najíždí na transparent s logem Českého lva, se vztahují ke změně místa konání celého večera.

Další její slova se již vztahují k snímku *Hořící keř*, který byl nejen nejúspěšnějším snímkem večera, ale i celé historie udílení cen Český lev. Obrazově je to doplněno nejprve záběrem na reportérku, poté na ocenění v rukou tvůrců *Hořícího keře*. Ve chvíli, kdy se kamera, amatérská dle nápisu v pravém horním rohu obrazovky, zabývá celým sálem, je zdůrazněna skutečnost, že se Barrandovská studia podílela na slavnostním večeru dekoracemi. K tomu se poté na kameru vyjadřuje generální ředitel Barrandov Studios a přidává se rovněž ke chvále filmu *Hořící keř*.

Další část reportáže zřetelně opouští důstojnou a slavnostní část večera a obrací se k celebritám, čili „vzácným osobnostem“, jak se vyjádřila reportérka, a „perličkám“. Mezi perličky tak byla zařazena demonstrace za Českého lva pro *Babovřesky* Zdeňka Trošky, která byla reportérkou okomentována a zaznamenána kamerou i mikrofonem. Jeden z demonstrantů, který měl na obličeji masku Zdeňka Trošky, dokonce dostal příležitost vyjádřit se přímo do televize a ve svém komentáři označil Českého lva za ještě větší komedii než *Babovřesky*.

Mezi další slibované zajímavosti je pak zahrnuta garderoba herečky Jany Plodkové jako ta pravděpodobně nejdražší, kterou bylo v Rudolfinu možné potkat. Herečka své šaty okomentovala na kameru. A mezi „perličky“ byl očividně zahrnut i herec Pavel Landovský, který se večera účastnil na kolečkovém křesle. Na otázku reportérky odpověděl poněkud nesrozumitelně a zmateně a nakonec na ní poměrně nepříjemně houkl: „Co tady votravuješ?“ Možná právě jako malé zadostiučinění byly pak přidány záběry tohoto herce z večírku, které nejsou příliš lichotivé, ani nejsou lichotivě okomentované.

Jako poslední zajímavost je pak uveden „poněkud nešťastný odchod“ manželů Jakubiskových, protože Diana Jakubisková - Horvátová upadla na schodech. Komentář reportérky je doplněn záběrem na manžele Jakubiskovi, oba spokojené a usmívající, který je prostřížen se záběrem na čelní stěnu budovy a s nepříliš jasnou fotografií, na níž je vidět na červeném koberci skupinka lidí, z nichž jedna žena, patrně právě manželka Juraje Jakubiska, očividně spadla. Celou příhodu i reportáž uzavřela reportérka s tím, že se jí naštěstí nic vážného nestalo.

4 REFLEXE VÝZKUMU A ZOBECNĚNÍ VÝSLEDKŮ

V této kapitole budou zpracovány výsledky výzkumu z kapitoly předchozí. Budou zde porovnány prostředky, které jsou užívány v tiskových médiích, s prostředky rozhlasovými a televizními. Samozřejmým předpokladem je, že řada prostředků bude podobná či dokonce stejná. Na druhou stranu je zřejmé, že rozdíly mezi těmito typy médií nejen umožňují, ale přímo vyžadují využívání rozdílných prostředků při předávání zpravodajství. V této části bude snaha zmapovat právě tyto rozdíly vyzorované v části předchozí.

Rovněž zde budou jasně viditelné rozdíly i mezi jednotlivými médii, zejména pak mezi veřejnoprávními, soukromými a regionálními, která jsou všechna zastoupena ve výzkumu. I tyto rozdíly zde budou zohledněny.

Noviny a další tisková média mají k dispozici psaný text a fotografii. Jelikož jsou v podstatě vizuálním médiem, mohou do svých zpráv zahrnout i různou grafickou úpravu. To se týká fotografií i textu, který může být různě naformátovaný i různě barevný, protože dnes by již černobílé noviny prakticky neměly u spotřebitelů šanci. U regionálních novin však bývá často barevná třeba jen titulní strana a dále použité fotografie jsou otisknuty jen černobíle. Celostátní noviny jsou celobarevné, přesto tato barevnost se týká jen tiráže, nadpisů příloh a fotografií. Různé doplňující seznamy jsou většinou zvýrazňovány jen šedě. Grafická úprava článků bývá jak u regionálních, tak i u celostátních novin pevně stanovená. Naproti tomu tisk, který by bylo na základě výše vymezených kritérií bezpochyby možné označit za bulvární, tedy například analyzovaný Blesk, užívá barevné nejen fotografie, ale i jejich popisy, různé doplňující sloupečky a rámečky a rovněž i titulky či podtitulky. Články nebývají graficky jednotné, ale vždy jsou velmi barevně výrazné, často laděné do červené barvy s celou řadou fotografií a minimem textu. Tyto články tak nejsou příliš informativní, ale emocionálně jsou působivější.

Pokud se týká vytištěných snímků, většinou jsou vybrány na doplnění článku. S ohledem na schopnost obrazů zasahovat příjemce mnohem přímější cestou než text, snáze navodí atmosféru celého dění než text samotný. Ten by pak měl přinášet informace. Nejčastěji bývají tedy voleny momentky, protože aranžované fotografie neumožňují přenést příjemce do středu dění. I fotografie jakožto statický obraz má v tomto směru ovšem jisté rezervy. Důležitá je pak i rovněž její kvalita, jak technická tak i ta zpravodajská. Například MF DNES se v souvislosti s udílením cen Český lev

podánilo otisknout snímek, na němž se zdálo, že za Troškovy *Babovřesky* demonstrují jen čtyři lidé. Naproti tomu ten samý deník uveřejnil u zprávy o českých reakcích na dění na Ukrajině velmi výmluvnou fotografii z demonstrací před ruským velvyslanectvím, která byla skutečně působivá a zachycovala protestního ducha celé akce.

Co se technické kvality týče, největší prohřešky je jednoznačně možné nalézt u deníku Blesk, který u svých článků zveřejňuje celou řadu fotografií, ale ne všechny mají odpovídající kvalitu. Snímky jsou často rozmazané a pořízené amatérskými fotografi. Navíc se obyčejně i překrývají, nebo nejsou zveřejňovány celé, ale třeba jen jediná postava bez pozadí. Také popisky do fotografií často zasahují a někdy je až svou barevnou úpravou upozaďují. U regionálních a celostátních tiskovin jsou fotografie vcelku kvalitní, ačkoliv po otištění na novinový papír se některé detaily mohou ztrácet. Popisky mají situované vždy na stejném místě pod fotografií a ve stejném formátu. Kvalitativně nejlepší fotografie pak mají samozřejmě internetové zpravodajské servery, neboť si mohou dovolit velké rozlišení a nejsou omezeny ani kvalitou tiskového média ani financemi na barevnou fotografii. Popisky bývají u těch seriózních, z nichž byly do této práce vybrány Novinky.cz, rovněž pod fotografiemi a v ustáleném formátu.

Pokud se jedná o zprávu s důležitostí malou či naopak velkou, ale ještě k ní nejsou dostupné potřebné informace, pak je zveřejněna jen krátká zpráva, která odpovídá na základní žurnalistické otázky uvedené výše. Zprávy větší důležitosti, ke kterým jsou již k dispozici další informace bývají vystavěny formou tzv. obrácené pyramidy. To hlavní je v ní řečeno hned na začátku a dále teprve rozvíjeno do větších detailů s citacemi zúčastněných či různými zajímavostmi. Ne vždy tak novináři dodržují chronologický postup popisu události. To se dá zobecnit nejen pro tiskoviny, ale i pro rozhlas a televizi, neboť všechna média potřebují příjemce zprávy nejprve přitáhnout tím nejdůležitějším a poté si udržet jeho pozornost dalšími podrobnostmi, které musí být dostatečně zajímavé.

Zpráva, alespoň je-li delší, je v novinách opatřena titulkem a podtitkem čili perexem. Novinový titulek nikdy úplně neprozrazuje, nebo by alespoň neměl, o čem se bude dále hovořit, ale rozhodně musí dostatečně naznačovat. Další informace na doplnění poté poskytne podtitulek. Celkově jsou titulky v tiskovinách nápaditější a expresivnější než ve vysílacích médiích, protože je to právě titulek, který čtenáře buď přiláká nebo odradí. V tomto bodě opět vedou bulvární novinové titulky, protože ty svou expresivitu často doplňují i vykřičníky, které bývají přítomné i u dílčích popisků.

Textově bývají rovněž velmi působivé. Například titulek vztahující se k udílení Českých lvů byl velmi originální a nápaditý. Podtitulky či podnadpisy, které rozdělují jednotlivé sekce delších článků, se málokdy bezprostředně vztahují k tomu, co předcházelo a k tomu co následuje. To bylo vyzorováno jen u regionálního deníku. Většinou se týkají spíše informací ke konci části, k níž se vztahují. Novinové články narozdíl od jiných zpravodajských médií si mohou dovolit rozvitější a složitější věty, protože tím, že má čtenář celou větu před sebou a vidí ji, mu nečiní potíže sledovat jí, i když je rozsáhlejší.

Důležitost zprávy u tiskovin určuje její umístění na určité stránce i na konkrétním místě té stránky. Rovněž je směrodatný prostor, který byl zprávě poskytnut, počet článků a samozřejmě též počet fotografií. To platí bez výjimky pro všechny tiskoviny. U internetových novin samozřejmě není k dispozici umístění na stránce ani jednotlivé stránky, proto jsou nejdůležitější zprávy nabízeny čtenářům na domovské stránce zpravodajských serverů.

Rozhlasové zpravodajství má k dispozici jen mluvené slovo. To od příjemce vyžaduje poměrně velké soustředění, aby si ze zprávy něco odnesl. Zprávy jsou proto většinou dost krátké oproti televizním a novinovým. Jsou používány co nejkratší věty a málokdy bývá v pozadí zprávy nějaký zvuk, protože by působil rušivě na posluchačovu pozornost. Materiály jsou dvojího druhu: živě vysílaný přenos ze studia či přenos telefonicky a nahrávky reportérů a aktérů přímo z terénu. Ani tyto nahrávky nebývají v pozadí doplňovány rušivými zvuky. Moderátoři i reportéři se snaží vyslovovat pečlivě a srozumitelně, ale ne tak, aby to znělo nepřírozeně. Důležité informace zdůrazňují větší dynamikou promluvy, zesíleným hlasem i krátkými pauzami v řeči. Do svého projevu nezapojují emoce a vše tak vyznívá věcně a neutrálně.

Obecné schéma zprávy by se dalo vysledovat dvojí. Jedná-li se o méně podstatnou informaci, pak jí představí jen moderátor zpráv ze studia. Důležité události doplňuje i reportáž a přímé nahrávky aktérů. První věta zprávy zastupuje úlohu novinového titulku, další moderátorovy informace pak nahrazují perex či krátkou zprávu. Poté, jedná-li se o delší zprávu, je slovo předáno reportérovi, který zprávu představí ve větší šíři, než jak to učinil moderátor. Zpráva pak bývá doplňována i nahrávkami přímých aktérů, které logicky zapadají do reportérova monologu. V případě, že se jedná o nahrávku cizojazyčnou, je taková nahrávka simultánně překládána. Překlad je slyšet více než původní znění, ale nepřehluší ho úplně.

Důležitost zprávy je u těch rozhlasových opět určována rozsahem, který zabírá v celkové délce zpravodajství a rovněž i umístěním. Podstatnější zprávy jsou pak charakterizovány i větším počtem vyjádření někoho jiného než reportérů a moderátorů.

Televize má při předávání zpráv k dispozici jak obrazovou, tak i zvukovou složku. To jí umožňuje dosáhnout nejpůsobivějších zpráv a vtáhnout příjemce do děje, pokud je to jejím cílem. Auditivní složka jejího zpravodajství má hodně společného se zprávami předávanými rozhlasem. I televizní moderátoři a reportéři používají krátké a snadno srozumitelné věty, dbají na pečlivou ale přirozenou výslovnost a některé skutečnosti, na které chtějí diváky upozornit, zdůrazňují. U soukromých televizních stanic však reportéři i moderátoři do svého hlasového projevu zapojují i emoce a zprávy, takže ne vždy vyznívají neutrálně. Také se občas stává, že se jim do řeči vmísí hovorová slova, což není běžné ani u novin, ani u rozhlasového zpravodajství¹⁹⁹.

Shodně s rozhlasovým zpravodajstvím bývá to televizní málokdy doplňováno nějakými zvuky v pozadí, ačkoliv když někde mluví reportér či aktér události na kameru, nějaké zvuky z okolí mohou do záznamu proniknout, zejména u demonstrací apod. Jako příklad je zde možné uvést reportáž České televize z Českých lvů, kde přes reportérčinu řeč bylo slyšet skandování demonstrantů. Podobné situace, jako právě záběry demonstrací, vojáků či různých shromáždění lidí jsou často ponechávány i bez komentáře a zachyceny ve své původní podobě i se zvukem. Pokud je promluva někoho zachycené kamerou cizojazyčná, je simultánně překládána stejně jako u rozhlasu. Málokdy jsou za tímto účelem využity titulky, patrně z toho důvodu, že vnímání sluchem je bezprostřednější než čtení a zachovává tak působivější ráz televize.

U soukromých televizí se poslední dobou výrazně rozšířil trend doplňování některých emočně působivějších zpráv hudbou. Ta slouží k doladění atmosféry celé reportáže a buď ji podkresluje celou, nebo je naopak využita jen u záběrů bez komentáře, u kterých může výrazně posílit emoční působení. Jako dobrý příklad je možné uvést reportáže ze soudu s vrahy patnáctileté Petry z Jihlavy. Televize Prima užila velmi dramatickou hudbu pro celou reportáž, u TV Nova byla naopak hudba dojemná a to jen v pozadí rekapitulace vývoje celého případu.

¹⁹⁹ O rozhlasových moderátorech se v této práci nezmiňujeme, ale je pravda, že u soukromých rozhlasových stanic rovněž nemluví spisovně.

Z hlediska zvukového i grafického jsou pak zajímavé i znělky sloužící k oddělení celých bloků zpráv, které se týkají jednoho tématu, v případě této práce se jednalo o krizi na Ukrajině. Tyto předěly byly vždy symbolizovány více či méně střízlivým pozadím s nápisem a nějakou znělkou. Opakovaly se každý den, kdy se ve zpravodajství něco k tomuto tématu objevilo, jen televize Barrandov je nevyužívala. V Událostech České televize se jednalo jen o světlé jednobarevné pozadí s věcným nápisem “Krise na Ukrajině”. U televize Nova se jednalo o záběr tanků vystřídáné siluetami dvou vojáků na rudém pozadí s nápisem “Válka na Ukrajině?”, který působil mnohem expresivněji a mnohem více vyvolával dojem hrozby. Podobný efekt pak měl i předěl u televize Prima, která použila sled záběrů s vojáky a vojenskou technikou, zakončený velkým bílým nápisem “Krym”. U obou televizních stanic to bylo ještě podkresleno velmi dramatickou hudbou plnou hrozby.

Záběry televizních kamer ve většině případů nejsou aranžované, i když jsou vybírané. Jedná se o záznamy dění tak, jak probíhá, ale s ohledem na to, že není možné odvysílat vše, ani výběr pak nemusí být, stejně jako u fotografií, neutrální. Kromě videa pak televize může využívat i fotografie. To nebývá tak časté, ale například u zpráv o soudu s mladíky z Jihlavy byly Petřiny fotografie využity u všech televizí, ČT 1 ji ukázala rovněž, ale na archivním videozáznamu z minulého roku, kdy byla v obklopení svíček vystavená na jihlavském náměstí. Obrovskou výhodou videa je právě možnost zaznamenávat pohyb, přechod jednotlivých výrazů ve tváři, pohyb záběrem či jeho přibližování a oddalování. To umožňuje odvyprávět celý příběh v zásadě stejně jako to činí film, kterému se ostatně reportáže soukromých televizí stále více přibližují.

Ty pak obrazu využívají nejen, aby samostatně promlouval, ale i jako prostředku pro dokreslení obsahu sdělení. To bylo možné vidět opět u televize Nova i u televize Prima. Obě v průběhu vyprávění příběhu Petřiny vraždy využívaly videozáznamů a fotografií více či méně souvisejících s řečí reportéra. Televize Nova navíc takové obrazy velmi často poskytuje rozmazané, jakoby snové. Toto jsou spolu s promluvy reportérů na kameru prakticky jediné aranžované obrazy, které zpravodajství nabízí.

Schéma televizní zprávy by se v zásadě dalo srovnat s rozhlasovou zprávou. Stejně jako u ní roli titulku zastupuje první věta moderátora, ale v tomto případě bývá často doplňována i titulkem grafickým, který se s touto větou neshoduje. Oba titulky jsou však převážně informativní a liší se tak od novinových titulků. Roli podtitulku hraje moderátorova promluva ve studiu a samotný článek je potom tvořen reportáží. Ta se skládá z reportérových informací o situaci, které sděluje, aniž by u toho byl vidět a

jeho vyjádření je doplňováno záběry dokreslujícími situaci, které jsou však zbavené zvuku; dále to mohou být jeho vyjádření na kameru, vyjádření nějakého z aktérů události na kameru či mimo ni, třeba na tiskové konferenci. Atmosféru dění pak mohou doplňovat ještě záběry bez komentáře. Reportérova či hostova řeč na kameru může být i živě přenášena a jako taková tvořit složku zprávy, či dokonce její celek. Krásným příkladem tohoto byl živý vstup Bohuslava Sobotky do vysílání České televize, aby se ze své pozice premiéra vyjádřil k dění na Ukrajině. Takový přenos bývá vždy označen nápisem “živě”.

Obrátíme-li se od formy k obsahu, pak je velice zajímavé srovnání obsahu seriózního a bulvárního charakteru. Pokud k tomu užijeme McLuhanovo dělení na chladný a horký obsah, seriózní zpravodajství je bezpochyby horké, protože se snaží informovat, nikoliv vzbuzovat emoce. Naproti tomu bulvární zpravodajství je bezpochyby chladné. Maximálním využíváním obrazu a naopak minimem textu poskytuje informace v té nejmenší možné míře. Jeho cílem je naopak vzbuzovat v příjemci pocity jako soucit, znechucení či strach. Nejúspěšnější jsou v tomto ohledu soukromé televize, které kombinují chladnost, jíž disponují jako médium, společně s chladným obsahem.

5 ZÁVĚR

Tato práce si kladla za cíl provést analýzu prostředků, které využívají média při předávání zpravodajství. Zvláštní důraz byl kladen na to, aby byly vysledovány rozdíly zejména mezi televizními prostředky, rozhlasovými prostředky a prostředky užívanými v tiskovinách. K tomu byl poskytnut odpovídající teoretický základ, který umožnil vhléd do problematiky médií, mediálního zpravodajství, metod využívaných k jeho zkoumání a nakonec i používaných prostředků k jejich předávání.

Samotný výzkum proběhl na třech tematicky odlišných zprávách, které se týkaly významných událostí, aby je bylo možné najít v co největším počtu co nejrozličnějších médií. Zvolená politická zpráva se týká dění na Ukrajině krátce poté, co proběhla ruská vojenská intervence na Krymu. V ideálním případě se pak měly vybrané články a reportáže zabývat reakcemi českých politiků na tuto situaci, ne vždy to však bylo možné. Například televize Nova zveřejnila jen vyjádření evropských politiků, ČRo Radiožurnál a televize Prima místo politiků požádaly o reakci žurnalisty.

Druhá zpráva se týká soudu se třemi mladíky z Jihlavy, kteří v březnu 2013 brutálně zavraždili patnáctiletou dívku. Většina médií informovala nejen o výsledku a průběhu celého soudu, ale i o samotné vraždě. V případě bulvárních médií byl zločinu dokonce věnován větší prostor než aktuálnímu soudu.

Kulturní dění reprezentované předáváním cen Český lev se stalo náplní třetí zkoumané zprávy. Jako jediná se neobjevila ve všech médiích, protože televize Nova o ní vůbec neinformovala. Televize Prima, televize Barrandov i Hitrádio Vysočina pojaly zprávu osobitým způsobem: TV Barrandov předvedla událost poměrně celistvým způsobem, v reportáži však bylo zdůrazněno, že studia Barrandov poskytla kulisy a dekorace; televize Prima a Hitrádio Vysočina se soustředily výhradně na úspěch dokumentu *Šmejdi*. Moderátoři TV Prima to alespoň vysvětlili, protože Sylvie Dymáková, autorka zmíněného snímku, je reportérka této televize. U Hitrádia Vysočina je však motivace nejasná.

Média, z nichž jsou zprávy vybrané, by měla celistvě mapovat současný stav českých médií. Co se novin týče, pak dvoje vybrané, konkrétně MF DNES a Lidové noviny, jsou zástupci seriózního tisku, jedny, Havlíčkobrodský deník, jsou regionálním periodikem, Blesk je bulvárním deníkem a poslední, Novinky.cz, jsou internetovým zpravodajským serverem.

Vybrané televizní stanice jsou čtyři, tři z nich již dlouhou řadu let patří mezi nejsledovanější televize v České republice. Až do doby, kdy nastala digitalizace televizního vysílání, byly v podstatě jediné. Česká televize je veřejnoprávní a dá se považovat za seriózní médium. Naproti tomu televize Nova a televize Prima jsou televize soukromé, tak jako TV Barrandov, která se k nim i s dalšími stanicemi přidala až po digitalizaci. Všechny tři ve svém zpravodajství jednoznačně inklinují k bulvárním prvkům.

Výběr rozhlasových stanic je o poznání chudší než u tiskovin a televizí. Záznamy, které jsou zkoumány v této práci, pochází ze zpravodajství Čro Radiožurnál a Hitrádia Vysočina. Český Rozhlas je veřejnoprávní stanicí a rozhodně zástupcem seriózního zpravodajství. Ačkoliv Hitrádio Vysočina je naopak stanicí soukromou, ale narozdíl od soukromých televizí si jeho zpravodajství udržuje serióznost. Na internetových stránkách Hitrádia Vysočina nebylo možné najít archiv se zpravodajstvím, proto je v této práci k dispozici jen málo informací o třech zprávách z tohoto rádia. Vedoucí vysílání tohoto rádia autorce práce zaslal již vystřižené zvukové záznamy zpráv e-mailem.

Od jiných rozhlasových stanic bohužel nebylo možné získat záznamy zpráv, protože je odmítaly poskytnout. Jejich zpravodajství nebylo možné objevit ani v internetových archivech, které by právě k dohledání takových informací měly sloužit. Zvláště když zákon ukládá jako rozhlasovým tak televizním stanicím archivovat záznamy pořadů alespoň po dobu jednoho měsíce po odvysílání. Z toho důvodu jsou také v digitální příloze k dispozici všechny záznamy zkoumaných zpráv, protože minimálně část z nich by později nemusela být vůbec dohledatelná.

Co se samotného výzkumu týče, bylo zjištěno, že struktura zpráv je u všech tří médií v zásadě stejná. Zatímco však u novin je titulek zajímavý a má hlavně nalákat čtenáře, perex neboli podtitulek pak podává informace. U rozhlasového i televizního zpravodajství je naopak informativní již titulek, perex pak fakta dále rozvíjí. Všechna tři média v delších zprávách dodržují postup obrácené pyramidy, při němž na začátku shrnou nejdůležitější informace a dále je již jen rozebírají do větších podrobností. Seriózní zpravodajství většinou skutečně dodržuje neutralitu, jak by mělo. V případě tohoto výzkumu se jedná zejména o jazykou neutralitu. Fotografie a videozáznamy, které zprávy doplňují jsou rovněž neutrální a mají jen ilustrativní charakter.

Naopak bulvární zpravodajství, popisované a analyzované v této práci jen u zpráv novinových či televizních, se zakládá právě na té obrazové, tedy emocionálně působivější složce. Kromě toho se spíše než na objektivně odvyprávěný příběh, sesbíraný z více zdrojů, soustředí jen na jednotlivé osobní příběhy ryze subjektivní povahy. Senzačnějším událostem věnuje mnohem větší pozornost než těm poklidným a předem plánovaným. Obsahem je tak chladné.

Výběr tří tematicky odlišných zpráv i různorodých médií měl zajistit co největší možnou objektivitu provedeného výzkumu, přesto je poněkud diskutabilní. Zejména rozhlasové prostředky by měly být hledány ve zpravodajství více než dvou rozhlasových stanic, bohužel však nebylo možné získat k nim přístup. Větší kvalitu výzkumu by samozřejmě dodaly ještě další zprávy, ale s ohledem na rozsah práce bylo adekvátní výběr zpráv provést v takovémto rozsahu a právě odlišnost jejich témat umožnila určité zobecnění výsledků výzkumu.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

6.1 Použitá literatura

BARTHES, Roland. *Světlá komora. Poznámka k fotografii*. Praha : Agite/Fra, 2005. ISBN 80-86603-28-8.

BEDNÁŘ, Vojtěch. *Internetová publicistika*. Praha : Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3452-1.

DOLEŽEL, Lubomír. *Narativní způsoby v české literatuře*. Praha : Český spisovatel, 1993. ISBN 80-202-0418-0.

DOUBRAVOVÁ, Jarmila. *Sémiotika v teorii a praxi*. Praha : Portál, 2002. ISBN 80-7178-566-0.

ECO, Umberto. *Meze interpretace*. Praha : Univerzita Karlova v Praze – Nakladatelství Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0740-9.

ECO, Umberto. *Teorie sémiotiky*. Praha : Argo, 2009. ISBN 978-80-257-0157-7.

Kolektiv autorů. *Dějiny českých médií v datech. Rozhlas. Televize. Mediální právo*. Praha : Univerzita Karlova v Praze – Nakladatelství Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0632-1.

LACEY, Nick. *Image and representation. Key concepts in media studies*. New York : Palgrave, 1998. ISBN 978-0-333-64436-2.

LYOTARD, Jean François. *O postmodernismu*. Praha : Filosofický ústav AV ČR, 1993. ISBN 80-7007-047-1.

McCHESNEY, Robert W. *Problém médií. Jak uvažovat o dnešních médiích*. Všeň : Grimmus, 2009. ISBN 978-80-902831-2-1.

McLUHAN, Marshall. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*. Praha : Mladá fronta, 2011. ISBN 978-80-204-2409-9.

McNAIR, Brian. *Sociologie žurnalistiky*. Praha : Portál, 2004. ISBN 80-7178-840-6.

McQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha : Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-574-5.

MUSIL, Josef. *Elektronická média v informační společnosti*. Praha : Votobia, 2003. ISBN 80-7220-157-3.

OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. Praha : Univerzita Karlova v Praze – Nakladatelství Karolinum, 2001. ISBN 80-246-0248-2.

PETŘÍČEK, Miroslav. *Myšlení obrazem*. Praha : Herrmann a synové, 2009. ISBN 978-80-87054-18-5.

ŠTRABLOVÁ, Soňa. *Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa. Filmová a televizní dramaturgie a programová skladba*. Praha : Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2009. ISBN 978-80-86723-73-0.

TRAMPOTA, Tomáš, VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha : Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.

TRNKOVÁ, Petra. *Fotografie po dějinách umělecké fotografie. In Možnosti vizuálních studií. Obrazy – texty – interpretace*. Brno : Společnost pro odbornou literaturu a Masarykova univerzita, Filozofická fakulta – Seminář dějin umění, 2007. ISBN 978-80-87029-26-8.

VIRILIO, Paul. *Informatická bomba*. Červený Kostelec : Pavel Mervart, 2004. Překlad: Michal Pacvoň. ISBN 80-86818-04-7.

VOJTĚCHOVSKÝ, Miroslav, VOSTRÝ, Jaroslav. *Obraz a příběh*. Praha : Akademie múzických umění v Praze & KANT – Karel Kerlický, 2008. ISBN 978-80-86970-86-8.

WICHTTLICH, Filip. *Fotografie – přímý svědek?! Fotografický obraz a jeho význam pro historické poznání*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2011. ISBN 978-80-7422-157-6. ISBN 978-80-7308-403-5.

ZELINSKÝ, Miroslav. *Texty a obrazy. Stopy, které zůstaly*. Ostrava : Protimluv, 2007. ISBN 978-80-904049-0-8.

6.2 Použité prameny

Česko má jasno: Jednání Moskvy je nepřijatelné. *Mladá fronta Dnes*. Praha : Mafra. 3.3.2014. s. A3. ISSN 1210-1168.

DVOŘÁK, Stanislav. Hořící keř zcela ovládl České lvy. In *Novinky.cz* [online]. Poslední změna 23.2.2014 5:28. [6.3.2014] Dostupné z: <http://www.novinky.cz/kultura/328427-horici-ker-zcela-ovladl-ceske-lvy.html>.

ELIÁŠOVÁ, Kateřina, JUNEK, Adam. Běžte domů, vyzývá Rusy diplomaticky Česko. *Lidové noviny*. Praha : Lidové noviny. 3.3.2014. s. 1 a 3. ISSN 0862-5921.

Hitrádio Vysočina, 23.2.2014. Zpráva poskytnuta e-mailem od Tomáše Nováka, vedoucího vysílání Hitrádia Vysočina dne 26.3.2014.

Hitrádio Vysočina, 4.3.2014. Zpráva poskytnuta e-mailem od Tomáše Nováka, vedoucího vysílání Hitrádia Vysočina dne 26.3.2014.

Hitrádio Vysočina, 5.3.2014. Zpráva poskytnuta e-mailem od Tomáše Nováka, vedoucího vysílání Hitrádia Vysočina dne 26.3.2014.

Hlavní zprávy [rozhlasový pořad], ČRo Radiožurnál, 4.3.2014 18:10, 00:19 – 06:20. [4.4.2014] Dostupné z: http://hledani.rozhlas.cz/iRadio/?query=&reader=&stanice%5B%5D=%C4%8CRo+Radio%C5%BEurn%C3%A11&porad%5B%5D=&offset=30&from=23.2.2014&to=5.3.2014&dateLimit=TL_INTERVAL.

Hlavní zprávy [televizní pořad], TV Barrandov, 23.2.2014 18:30, 06:42 – 09:15. [2.4.2014] Dostupné z: <http://www.barrandov.tv/video/20582-hlavni-zpravy-23-2-2014>.

KOLAŘÍK, Michal. 25 let za vraždu. *Mladá fronta Dnes*. Praha : Mafra. 6.3.2014. s. B1. ISSN 1210-1168.

KOZELKA, Petr. Za brutální vraždu patnáctileté dívky padly výjimečné tresty. In *Novinky.cz* [online]. Poslední změna 5.3.2014 17:46. [6.3.2014] Dostupné z: <http://www.novinky.cz/krimi/329441-za-brutalni-vrazdu-patnactilete-divky-padly-vyjimecne-tresty.html>.

Krimi Zprávy [televizní pořad], FTV Prima, 5.3.2014 19:25, 03:14 – 07:45. [3.4.2014] Dostupné z: <http://play.iprima.cz/krimi-zpravy?page=3>.

MARTÍNEK, Roman. Vraždu Petry potrestal soud dvěma výjimečnými tresty. *Havlíčkobrodský deník*. České Budějovice : VLTAVA-LABE-PRESS, a.s. 6.3.2014. s. 1 a 4. ISSN 1802-0879.

Naše zprávy [televizní pořad], TV Barrandov, 3.3.2014 18:30, 04:07 – 07:23. Dostupné z: <http://www.barrandov.tv/video/20722-nase-zpravy-3-3-2014> [3.4.2014].

Naše zprávy [televizní pořad], TV Barrandov, 5.3.2014 18:30, 26:39 – 28:53. [3.4.2014] Dostupné z: <http://www.barrandov.tv/video/20760-nase-zpravy-5-3-2014>.

Odpolední Radiožurnál s Hankou Shánělovou [rozhlasový pořad], ČRo Radiožurnál, 5.3.2014 16:00, 00:40 – 01:27. [4.4.2014] Dostupné z: http://hledani.rozhlas.cz/iRadio/?query=&reader=&stanice%5B%5D=%C4%8CRo+Radio%C5%BEurn%C3%A11&porad%5B%5D=&offset=0&from=23.2.2014&to=5.3.2014&dateLimit=TL_INTERVAL.

Odsuzujeme postup Ruska, sdělil Sobotka po jednání o Ukrajině. In: *Novinky.cz* [online]. Poslední změna 2.3.2014 22:24. [6.3.2014] Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/329158-odsuzujeme-postup-ruska-sdelil-sobotka-po-jednani-o-ukrajine.html>.

PODSKALSKÁ, Jana. Velký lví triumf pro Hollandové Hořící keř. *Havlíčkobrodský deník*. České Budějovice : VLTAVA-LABE-PRESS, a.s. 24.2.2014. ISSN 1802-0879.

Pozvi Rusy, všechno zduší! *Blesk*. Praha : Ringier ČR. 5.3.2014. s. 1 – 3. ISSN 1210-5333.

POŽÁR, Ondřej. Otřesený soudce: Nad dívkou se radili, jak ji zabít! *Blesk*. Praha : Ringier ČR. 6.3.2014. s. 8. ISSN 1210-5333.

PROKOPOVÁ, Alena Alma. Lev ve vlastním nálevu. *Lidové noviny*. Praha : Lidové noviny. 24.2.2014. s. 11. ISSN 0862-5921.

Rusové si ztížili šanci na Temelín. *Havlíčkobrodský deník*. České Budějovice : VLTAVA-LABE-PRESS, a.s. 4.3.2014. s. 14. ISSN 1802-0879.

SPÁČILOVÁ, Mirka. Hořící keř vs. Babovřesky? Ale kdeže, Český lev si jenom hrál. *Mladá fronta Dnes*. Praha : Mafra. 24.2.2014. s. C12. ISSN 1210-1168.

Televizní noviny [televizní pořad], TV Nova, 3.3.2014 19:30, 00:47 – 03:05.
[11.3.2014] Dostupné z: <http://tn.nova.cz/archiv/zpravy/tv-archiv/televizni-noviny/index.html>.

Televizní noviny [televizní pořad], TV Nova, 5.3.2014 19:30, 04:37 – 10:14.
[11.3.2014] Dostupné z: <http://tn.nova.cz/archiv/zpravy/tv-archiv/televizni-noviny/index.html>.

TUREK, David. Keř 11x vzplál! Ostatní vyhořeli... *Blesk*. Praha : Ringier ČR. 24.2.2014. s. 1, 8 a 9. ISSN 1210-5333.

Události [televizní pořad], ČT 1, 23.2.2014 19:00, 18:44 – 20:40. [2.4.2014]
Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/214411000100223>.

Události [televizní pořad], ČT 1, 3.3.2014 19:00, 10:45 – 13:40. [3.4.2014]
Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/214411000100303>.

Události [televizní pořad], ČT 1, 5.3.2014 19:00, 20:32 – 22:13. [2.4.2014]
Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/214411000100305>.

Víkendový Ranní Radiožurnál [rozhlasový pořad], ČRo Radiožurnál, 23.2.2014 7:00, 20:35 – 22:32. [4.4.2014] Dostupné z: http://hledani.rozhlas.cz/iRadio/?query=&reader=&stanice%5B%5D=%C4%8CRo+Radio%C5%BEurn%C3%A11&porad%5B%5D=&offset=240&from=23.2.2014&to=5.3.2014&dateLimit=TL_INTERVAL.

Za vraždu dívky padly výjimečné tresty. *Lidové noviny*. Praha : Lidové noviny. 6.3.2014. ISSN 0862-5921.

Zprávy FTV Prima [televizní pořad], FTV Prima, 23.2.2014 18:55, 16:28 – 18:16. [5.3.2014] Dostupné z: <http://play.iprima.cz/zpravy-ftv-prima?page=2>.

Zprávy FTV Prima [televizní pořad], FTV Prima 5.3.2014 18:55, 04:52 – 05:06 a 09:47 – 12:00, 27:03 – 27:36. [5.3.2014] Dostupné z: <http://play.iprima.cz/zpravy-ftv-prima>.

7 SUMMARY

The aim of this thesis is to analyse means used for handover news in different types of media. It is solved from view of semiotics and by its methods. This theme was chosen because it may help journalists and also perceptrs of news to realize, how is news created and which means it use to catch attention of readers, listeners and watchers. Also is foreshadowed in this thesis, why is „yellow journalism“ so popular.

The thesis is dividend into two part, first of them is theoretical basis. Teoretical basis is focused on types of media, which are press, radio and television, on news, methods of searching on media content, it means mainly semiotic analysis, narative analysis and image analysis, and finaly on means usualy used in media, which are mainly written word, spoken word, fotography, video and music. On that basis is built next part of the thesis – research.

Research has two parts. First one is the analysis, second one is a reflexion of results of research. The analysis contains thirty two news which are revolved around three events. First of them has political character, it is news about events on Krym on begining of March 2014, if it was possible, news, which were chosen, contained reactions of czech politicians. Second event was trial with three young men from Jihlava, which brutally killed teenage girl. It is chosen of a criminal news with strong emotional charge. The last one event is cultural event, it was prizegiving Český lev. News were chosen from five press-medias, concretely from MF DNES, Lidové noviny, Havlíčkobrodský deník, Blesk and from internet server Novinky.cz, four televisions: Česká televize, TV Nova, TV Prima and TV Barrandov, and only two radios: ČRo Radiožurnál and Hitrádio Vysočina. The other radio stations refused to grant these news and they also had not accesible archives on the internet pages. Every single news is described and analyse.

Than folows reflection of the research. It means that there are summarized means used in every type of media, in press, radio and television. There are means similar and also means different. Also there are described differences between serious journalism and the „yellow“ one and they are reflected through McLuhan’s distinction between hot and media.